GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0459
4	Work Number	D 1227
5	Page No (From... To)	1 to 79
6	Name of the Work	ANDHRA DHATU PATAMU
7	Subject	ANDHRA DHATU

TEL. D. NO.
1227.
B. NO. 459.

75
22

~~Charles~~ Philip Brown
1826

ఆంధ్రధాతుపాఠ

This book is the Analysis of Telugu Roots, drawn up by the celebrated Patabhi Rama Sastri, late head Master of Sanscrit & Telugu in the College of Madras.

The original of this very valuable work is in the College, and I am informed that no copy except the present was ever taken.

This copy is erroneously lettered Andhra Dipica, which is a distinct work. The title correctly is Andhra Dhatu Patha — or — Series of Telugu Roots: also called Dhatu Mála: see page 4 of Mr Ellis's Note, in Campbells Grammar.

Though it pretends to investigate Telugu alone this book admits Hindustani words, as [illegible], page 31. i.e. [illegible] Attahama

[illegible stamp]
D. 1227
B. [illegible]
459

Āndhradhātupāṭam

[illegible]నాంబు — వర్తమానార్థంబునందు-

వర్ణ్ణలు [illegible]ను — అవు — ఆడు — ఆము — ఆరు — ఆరు

అది - - - - - - - - స్త్రీ-
అది - - - - - - - - అవి జడపశ్వాదులు-

ప్రక్రియ — పాడు — అనునది ధాతువు — దానిమీద చువర్ణకంబువచ్చితే — పాడుచు - -

దానిమీద — న్ అనియెడు బంధకంబువచ్చితే — పాడుచున్-

దానిమీద — ఆను — అనువర్ణ్ణవచ్చితే ——— పాడుచున్నాను-

ఉదాహరణము — నేను — పాడుచున్నాను - - - - నీవు — పాడుచున్నావు — { వాడు — / ఆమె — / బొమ్మ- }

మేము — పాడుచున్నాము — మీరుపాడుచున్నారు — వారు / బొమ్మలు

భూతార్థంబునందు - -

వర్ణ్ణలు — { ఇతి- / ఇ— } { ఇవి — ఎ — ఇమి — ఇరి — ఇరి-
ఇ— }

ఎ- జడపశ్వాదులు

ప్రక్రియ — పాడు — ఇత్ — పాడిత్ — దానిమీద-ఇనివర్ణ్ణవచ్చితే — పాడితిని -

ఉదాహరణము — నేను — { పాడితిని- / పాడితి- } నీవు- { పాడితివి - / పాడితి - } వాడుపాడె -

మేము — పాడితిమి — మీరు — పాడితిరి — { వారు — పాడిరి- / బొమ్మలు పాడె - }

ధాతువునకుపరంబుగాచువర్ణ-
చు వర్ణకంబు నకుపరంబు
గాం — న్ — అని
యను బంధకంబు —
దానిమీదవర్ణ్ణలు ——

పాడుచున్నాడు —
పాడుచున్నది ——
పాడుచున్నది ——
పాడుచున్నారు —
పాడుచున్నవి ——

ఎ వర్ణ్ణయు — ప్రథమపురుష
బహువచనంబును దక్క
మిగిలినవర్ణ్ణలుపరంబులగు
నప్పుడు — ఇత్ అనువర్ణ
కంబువచ్చును —

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

భూతార్థంబునందుప్రకారాంతరంబు

వర్ణ్ణెలు - అను - అవు - ఆఁడు - అము - అరు - అరు -
అది - - - - - - - - స్త్రీ
అది - - - - - - - - అవి - జడపశ్వాదులు

ప్రక్రియ - పాడు - ఇన్ - పాడిన్ - మీఁద - అనువర్ణ్ణెవచ్చితె - పాడినాను -

ఉదాహరణము - నేను - పాడినాను - నీవు - పాడినావు - వాఁడు - పాడినాఁడు -
ఆమె - పాడినది -
బొమ్మ - పాడినది -
మేము - పాడినాము - మీరు - పాడినారు - వారు - పాడినారు -
బొమ్మలు - పాడినవి -

ధాతువునకు పరంబుగా - ఇన్ అనువర్ణకంబు వచ్చిన - దానిమీఁద వర్ణ్ణెలు -

భవిష్యదర్థంబునందు -

వర్ణ్ణెలు - అను / అ - అవు - ఎడి - అము - అరు - అరు -
ఎడి - జడపశ్వాదులు -

ప్రక్రియ - పాడు - ఎద్ - పాడెద్ - దానిమీఁద - అనువర్ణ్ణెవచ్చితె - పాడెదను -

ఉదాహరణము - నేను - పాడెదను / పాడెద - నీవు - పాడెదవు - వాఁడు - పాడెడి -
మేము - పాడెదము - మీరు - పాడెదరు - వారు - పాడెదరు -
బొమ్మలు - పాడెదరు -

ఎడివర్ణ్ణెదప్పమిగిలినవర్ణ్ణెలు పరంబులగునప్పుడు ధాతువునకు పరంబుగా - ఎద్ - అను వర్ణకంబువచ్చును -

దీనితద్ధర్మార్థంబనికొందరందురు కావున - భవిష్యత్తద్ధర్మార్థంబని దీనిన్వ్యవహరింతురు -

తద్ధర్మార్థంబునందు -

వర్ణ్ణెలు - ఉను / ఉ - ఉవు / ఉ - + - ఉము - ఉరు - ఉరు -
+ జడపశ్వాదులు -

ప్రథమపురుషైకవచనంబునందును - జడపశ్వాదులుకర్తలగునప్పుడు - ప్రథమపురుష బహువచనంబునందును - వర్ణ్ణెలుతప్ప - వర్ణ్ణెలు పరంబులగునప్పుడు ధాతువునకు పరంబుగా ద్ - అనువర్ణకంబువచ్చును -

ప్రక్రియ - పాడు - ద్ - పాడుద్ - మీఁదయనువర్ణ్ణెవచ్చితె - పాడుదును -

ఉదాహరణము - నేను - పాడుదును / పాడుదు - నీవు - పాడుదువు / పాడుదు - వాఁడు - పాడు -
మేము - పాడుదుము - మీరు - పాడుదురు - వారు - పాడుదురు -
బొమ్మలు - పాడు - - -

వ్యతిరేకార్థంబునందు -

వర్ణ్ణెలు - అను / అ - అవు - అఁడు - అము - అరు - అరు -
అదు - - - - - - - - స్త్రీ
అదు - - - - - - - అవు - జడపశ్వాదులు - - -

ప్రక్రియ - పాడు - దీనిమీఁద - అనువర్ణ్ణెవచ్చితె - పాడను -

ఉదాహరణము - నేను - పాడను / పాడ - నీవు - పాడవు - వాఁడు - పాడఁడు -
ఆమె - పాడదు -
బొమ్మ - పాడదు -
మేము - పాడము - మీరు - పాడరు - వారు - పాడరు -
బొమ్మలు - పాడవు -

ప్రార్థనార్థంబునందు -

వర్ణ్ణెలు - ము / మీ - + ండు / ండీ - ఉదాహరణము - నీవు - పాడుము / పాడుమీ / పాడు - మీరు - పాడుండు / పాడుండీ -

ఉభయార్థంబునందు -

ఏకవచనంబునందువర్ణ్ణెలేనిప్రయోగంబుప్రాయికంబు - -

వర్ణ్ణెలు - అము / ఆము - ధాతువునకుపరంబుగా ద్ - అనువర్ణకంబువచ్చును -

ప్రక్రియ - పాడు - ద్ - అము / ఆము - పాడుదము / పాడుదాము - మనము - పాడుదము / పాడుదాము -

వ్యతిరేకప్రార్థనార్థంబునందు -

వర్ణ్ణెలు - అకుము / అకుమీ / అకు - అకుండు / అకుండీ - ప్రక్రియ - పాడు - అకుము - పాడకుము / అకుమీ - పాడకుమీ / అకు - పాడకు - పాడు అకుండు - పాడకుండు / అకుండీ - పాడకుండీ -

క్త్వా ప్రత్యయార్థంబు నందు ధాతువు కొననుండు ఉకారంబునకు ఇకారంబు వచ్చును — పాడ్ — ఇ — పాడి —
వ్యతిరేక క్త్వా ప్రత్యయార్థంబునందు — అక వర్ణకంబు వచ్చును — పాడు — అక — పాడక —
శతృ ప్రత్యయార్థంబునందు — చు వర్ణకంబు వచ్చును — పాడుచు వచ్చె —
క్త ప్రత్యయార్థంబునందును — క్తవతు ప్రత్యయార్థంబునందును —
ఇన వర్ణకంబు వచ్చును — పాడిన — {పాట / మానిసి —}
తద్ధర్మ విశేషణంబులకు — ఉ — ఎడి — ఎడు — అని వచ్చును — {పాడు — / పాడెడి — / పాడెడు —} వాఁడు —
తుముం ప్రత్యయార్థంబునందును — హేత్వర్థంబునందును — సతిసప్తమ్యర్థంబు
నందును — {గ / అంగ} — అను వర్ణకంబులు వచ్చును — {పాడఁగ / పాడ —} వచ్చె —
తుముం ప్రత్యయార్థంబునందు — ఉదాహరణంబు - - - - - - - - - - పాడుటకు వచ్చెననుట —
హేత్వర్థంబునందు — ఉదాహరణంబు - - - - - - - - - - {పాడఁగ / పాడ —} వింటి — పాడినందువల్ల వింటిననుట —
సతిసప్తమ్యర్థంబునందు — ఉదాహరణంబు - - - - - - - - - - {పాడఁగ / పాడ —} పోతి — పాడునప్పుడు పోతిననుట —

వ్యతిరేకార్థ విశేషణంబులందు — అని వర్ణకంబు వచ్చును - - - - - - - - పాడని వాఁడు
చేదర్థంబునందు — ఇతే వర్ణకంబు వచ్చును — ఇది గ్రామ్యంబని కొందరందురు - - - - - పాడితే —
భావార్థంబునందు — ట వర్ణకంబును — అడ — వర్ణకంబును వచ్చును — వాటిలోఁ — ట వర్ణకంబు —
వచ్చిన శబ్దంబు స్త్రీలింగంబు — అడ వర్ణకంబు వచ్చిన శబ్దంబు నపుంసకంబు — {పాడుట — / పాడడము —}

అను — కను — కొను — చను — తిను — మను — విను — ఇడు — చెడు — పడు — ఇగు — తగు — తెగు — దిగు — నగు —
అవు — అలు. ఉలు — ఈ ధాతువులును — వ్యతిరిక్త షష్ఠ్యర్థకంబయిన విడు ధాతువును దప్ప మిగిలిన లఘు ద్వ్యక్షర
ధాతువులును — ఈడు — ఎడు — ఈరు — ఒరు — నేరు మీలు ఈ ధాతువులును — ఊర్ ఇచ్చు సమానార్థకం
బయిన ఈడు ధాతువును — వార్చు సమానార్థకంబయిన వారు ధాతువును — కొల్చు సమానార్థకంబులయిన
ప్రేలు వేలు ధాతువులును — ఏకాక్షరంబులయిన ధాతువులును — చకారాంతంబులయిన
ధాతువులును — ఖండధాతువులను పేరుగలవి —

ఖండధాతువులకు లక్షణంబులు —

వర్తమానార్థంబునందు ధాతువునకు పరంబుగా చు చు వర్ణకంబు వచ్చు — మిగిలినది పూర్వవత్తు — —
ప్రక్రియ — గెలు — చు చు — న్ — అను — గెలుచుచున్నాను — ఇట్లు — ఈడుచుచున్నాను — మోచుచున్నాను —
అచ్ — చు చు — న్ — అను — అచ్చుచున్నాను —

భూతార్థస్థలంబును — భవిష్యదర్థస్థలంబును —

క్త్వా ప్రత్యయార్థస్థలంబును — క్త ప్రత్యయార్థస్థలంబును — క్తవతు ప్రత్య-
యార్థస్థలంబును — తద్ధర్మ విశేషణంబయిన ఎడి — ఎడు వర్ణకస్థలంబును — చేదర్థస్థలంబును —
తాలవ్యస్థలంబని పేరుగలది —
తాలవ్యస్థలంబులందు ఖండధాతువులకు పరంబుగా చ్ అనునది వచ్చును అప్పుడు ధాతువు — కొనను —
ఉకారంబుండెనేని దానికి ఇకారంబు వచ్చును — మిగిలినది పూర్వవత్తు —
ప్రక్రియ — గెలు — ఉకారంబునకు ఇకారంబు వచ్చితే — గెలి అనియయ్యె —
గెలి — చ్ — ఇత్ — ఇని — గెలిచితిని — ఇట్లు — గెలి — చ్ — ఎ — గెలిచె — గెలి — చ్ — ఇన్ — అను — గెలిచినాను —
భవిష్యదర్థంబునందు — గెలి — చ్ — ఎద్ — అను — గెలిచెదను గెలి — చ్ — ఎది — గెలిచెది —
క్త్వా ప్రత్యయార్థంబునందు ఇకారంబు వచ్చును — గెలి — చ్ — ఇ — గెలిచి —
క్త ప్రత్యయ క్తవతు ప్రత్యయార్థంబులందు — గెలి — చ్ — ఇన — గెలిచిన — {రాజ్యము / మానిసి —}
తద్ధర్మ విశేషణస్థలంబునందు — గెలి — చ్ — {ఎడి — గెలిచెడి — / ఎడు — గెలిచెడు —} వాఁడు
చేదర్థస్థలంబునందు — గెలి — చ్ — ఇతే — గెలిచితే —

ఇట్లు — ఈడిచితిని — ఈడిచె — ఈడిచినాను — ఈడిచెదను — ఈడిచెడి — ఈడిచి —
ఈడిచిన {వాడు / మానిసి} ఈడిచెడి — / ఈడిచెడు — } వాఁడు — ఈడిచితే — మోచితిని — మోచె — మోచినాను —
మోచెదను — మోచెడి — మోచి — మోచిన — {మనుంటు / మానిసి —} మోచెడి — / మోచెడు } వాఁడు — మోచితే —
అచ్చితిని — అచ్చె — అచ్చినాను — అచ్చెదను — అచ్చెడి — అచ్చి — అచ్చిన {సొమ్ము — / మానిసి} అచ్చెడి / అచ్చెడు } వాఁడు — అచ్చితే —

వర్తమానక్రియార్థస్థలంబును — తద్ధర్మక్రియార్థస్థలంబును ప్రార్థనార్థస్థలంబును — ఉభయార్థస్థలంబును —
శతృప్రత్యయార్థస్థలంబును — తద్ధర్మవిశేషణంబయిన ఉవర్ణకస్థలంబును — భావార్థ టవర్ణ
కస్థలంబును — ఉత్సృష్టలంబని పేరుగలది —

వర్తమానక్రియాప్రార్థనా శతృప్రత్యయ వ్యతిరిక్తంబులయిన ఉత్సృష్టలంబులందు — ఖండధాతువునకు
పరంబుగా చువర్ణకంబు వచ్చును — మిగిలినది పూర్వవత్తు —
ప్రక్రియ — గెలు — చు — ద్ — ఉను — గెలుచుదును — ఇది తద్ధర్మార్థంబు —
ఉభయార్థంబునందు — గెలు — చు — ద్ — ఆము — గెలుచుదాము — — — — — తద్ధర్మవిశేషణార్థంబయిన
ఉవర్ణకస్థలంబునందు — గెలు — చు — ఉ — సంధిచేత — గెలుచువాఁడు —
భావార్థటవర్ణకస్థలంబునందు — గెలు — చు — ట — గెలుచుట —
ఇట్లు — ఈడుచుదును — ఈడుచుదాము — ఈడుచువాఁడు — ఈడుచుట
మోచుదును — మోచుదాము — మోచువాఁడు — మోచుట —
అచ్చుదును — అచ్చుదాము — అచ్చువాఁడు — అచ్చుట —
శతృప్రత్యయార్థంబునందు ఖండధాతువులకు చుచు — వర్ణకంబు వచ్చును —
గెలుచుచువచ్చె — ఈడుచుచువచ్చె — మోచుచువచ్చె — అచ్చుచువచ్చె —
వ్యతిరేకార్థస్థలంబును — వ్యతిరేకప్రార్థనాస్థలంబును — వ్యతిరేకక్త్వాప్రత్య
యార్థస్థలంబును — తుమున్ ప్రత్యయాద్యర్థస్థలంబును — వ్యతిరేకార్థవిశేషణాస్థలంబును — అడవర్ణకస్థలంబును
... రానుబంధస్థలంబును — అత్సృష్టలంబని పేరుగలది —

— ఆక్షేపణ — ... — ... — ... — ... — ...
వచ్చును — అపుడు ధాతువునకు తుదను — ఉకారంబుండెనేని — దానికి — అకారంబు వైకల్పికంబుగా వ
చ్చును — మిగిలినది పూర్వవత్తు —
ప్రక్రియ — వ్యతిరేకార్థంబునందు — గెలు — వ్ — అను — గెలువను —
ఉకారంబునకు — అకారంబు వచ్చితే — — — — గెలవను —
వ్యతిరేకప్రార్థనాస్థలంబునందు — {గెలు — / గెల —} వ్ — అకుము / వ్ — అకుము — గెలువకుము / గెలవకుము }
వ్యతిరేకక్త్వాప్రత్యయార్థస్థలంబునందు — {గెలు — / గెల —} వ్ — అక — / వ్ — అక — గెలువక / గెలవక
తుమున్ ప్రత్యయార్థస్థలంబునందు — {గెలు — / గెల —} వ్ — {అఁగ / అ} {అఁగ / అ} — {గెలువఁగ / గెలువ —} {గెలవఁగ / గెలవ —}
వ్యతిరేకార్థవిశేషణాస్థలంబునందు — {గెలు — / గెల —} వ్ — అని — — / వ్ — అని — — గెలువని — / గెలవని — } వాఁడు —
అడవర్ణకస్థలంబునందు — — — — {గెలు — / గెల —} వ్ అడము — — గెలువడము / వ్ అడము — — గెలవడము
ధాత్వంతరానుబంధస్థలంబునందు — గెలు — వ్ అఁకలను — గెలువగలఁను / గెల — వ్ అఁకలను — గెలవగలఁను
ఇట్లు {ఈడువను — / ఈడవను —} ఈడువకుము / ఈడవకుము } ఈడువక / ఈడవక } ఈడువఁగ / ఈడవఁగ } ఈడువ / ఈడవ — } ఈడువని / ఈడవని } వాఁడు — — — {ఈడువడము — / ఈడవడము —}
{ఈడువగలఁను — / ఈడవగలఁను —}
మోవను — మోవకుము — మోవక — మోవఁగ — మోవ — మోవనివాఁడు — మోవడము — మోవగలఁను —
ఇచ్ — చచ్ — చాచ్ — తెచ్ — నోచ్ — వచ్ — ఏతద్వ్యతిరిక్తంబులయిన చకారాంత ఖండధాతువులకు — అ
త్సృష్టలంబులందు — చ్ — అనునది వచ్చును — మిగిలినది పూర్వవత్తు —

ప్రక్రియ — అచ్ — చ్ — అను — అచ్చను —
ఇట్లు — — అచ్చకుము — అచ్చక — అచ్చఁగ — అచ్చ — అచ్చనివాఁడు — అచ్చడము — అచ్చఁగలను —

ఎగు — ఒలు —   చెఱు — చఱు — తగు — తుడు — తెఱ — తెఱు — తొలు —   నుఱు — పర — మల — మలు —
మెడు — వగ — వగు — వల — వలు — విలు — పూ — ప్రో — ప్రో — మో — నీ — నై —
ఈడు — ఈరు — ఊడు — ఓరు — నేరు — పీలు — వేలు — ప్రేలు —
ధాతువులు వైశేషికధాతువులని పేరుగలవి —

యీ ఖండ

వైశేషిక ఖండధాతువులకు — అత్వస్థలంబునందు — చ్ — అనునది వైకల్పికంబుగ వచ్చును — అప్పుడు ధాతువునకు
తుదను — ఉకారంబుండెనేని దానికి — అకారంబు నిత్యంబుగ వచ్చును — ఒలువడము — ఒలవడము — ఒలచడము — ఇత్యాది —
ప్రార్థనార్థంబునందు — చకారాంతవ్యతిరిక్తంబులయిన ఖండధాతువులకు పరంబుగా — వు వర్ణకంబువచ్చును — అప్పుడు త్రి
యాత్యంతైన అకారంబునకు ఉకారంబువచ్చును —

ప్రక్రియ — గెలు — వు — {ము — / మీరా —} {గెలువుము — / గెలువుమీరా —} గెలు — వు {ండు — / ండి —} {గెలువుండు — / గెలువుండి —}   కఱువుము — / కఱువుండు —
మో — వు — {ము — / మీరా —} {మోవుము — / మోవుమీరా —} మో — వు {ండు — / ండి —} {మోవుండు — / మోవుండీ —}

చకారాంతంబులయిన ఖండధాతువులకు ప్రార్థనార్థంబునందు — చు వర్ణకంబువచ్చును —

ప్రక్రియ — అచ్ — చు — {ము — / మీరా —} {అచ్చుము — / అచ్చుమీరా —} అచ్ — చు {ండు — / ండి —} {అచ్చుండు — / అచ్చుండీ —}

యువర్ణాంతధాతువులకు —

వైశేషిక ఖండధాతువులకు ప్రార్థనార్థంబునందు — చు — అనునది వైకల్పికంబుగవచ్చును — {ఎగించుము — / ఎగువుము —} {ఒలుచుము — / ఒలువుము —} ఇత్యాది —
తాలవ్యస్థలంబునందు — యువర్ణాంతధాతువులకు — పరంబుగా — సు అనునది వచ్చును — అప్పుడు యువర్ణంబున
కులోపంబువచ్చును —

ప్రక్రియ — చేయు — స్ — ఇత్ — ఇని — యువర్ణంబునకు లోపమయితే — చేసితిని —

ఇట్లు — చేసె — చెసినాను — చెసెదను — చేసెది — చేసి — చేసిన — {వని / వాఁడు} {చేసెడి / చేసెడు} వాఁడు — చేసితే —

కొనుధాతువును బంధకస్థలంబునందును — ఈకార్యంబువచ్చును — చేసుకొనుచున్నాను —

తద్ధర్మ ప్రథమపురుషైకవచనస్థలంబునందును — భావార్థక టువర్ణకంబు — పరంబగునప్పుడును — ఈ
కార్యంబు వైకల్పికంబుగా వచ్చునని — కొందరందురు — {చేయు — / చేసు —} చెయుటు — / చెసుట —

[illegible]

ఇంచువర్ణాంతధాతువులకు — అత్వస్థలంబులందును — ఉత్వస్థలంబులందు
— ఇంచులోనుండునట్టి చకారంబునకు పకారంబువచ్చును —

ప్రక్రియ — వ్యతిరేకార్థంబునందు — అక్షరించు — అను — చకారంబునకు పకారంబువచ్చితే — అక్షరింపు —
అను — అక్షరింపను —

ఇట్లు — అక్షరింపకుము — అక్షరింపక — అక్షరింపఁగ — అక్షరింప — అక్షరింపనివాఁడు — అక్షరింపడ
ము — అక్షరింపంగలఁను — అక్షరింపుచున్నాను — అక్షరింపుదును — అక్షరింపుము — అక్షరింపుదాము — అక్షరింపుచువచ్చె
తద్ధర్మప్రథమపురుషైకవచనస్థలంబునందును — తద్ధర్మవిశేషణస్థలంబునందును — భావార్థకటువర్ణకస్థలంబునందును
ఈకార్యంబు లేదు — వాఁడు అక్షరించు — అక్షరించువాఁడు — అక్షరించుట — అడవర్ణకస్థలంబునందును — ఈకార్యం
బు లేదని కొందరందురు — అక్షరించడము — చు — వర్ణకవ్యతిరిక్తస్థలంబునందు — ఈకార్యంబు వైకల్పికంబని యుకొందరందురు.

{అక్షరింపను — / అక్షరించను —} {అక్షరింపకుము — / అక్షరించకుము —} {అక్షరింపక — / అక్షరించక —} {అక్షరింపఁగ — / అక్షరించఁగ —} అక్షరింప — / అక్షరించ —
{అక్షరింపుదును — / అక్షరించుదును —} {అక్షరింపుము — / అక్షరించుము —} అక్షరింపుదాము — / అక్షరించుదాము —

చువర్ణాంతధాతువులకు అత్వస్థలంబులందును — ప్రార్థనాస్థలంబులందును — కొన్నిటికి చకారంబునకు — వకారంబు — వైకల్పికంబు
గవచ్చును — కొన్నిటికి పకారంబువచ్చును — కొన్నిటికి రెండున్నులేదు — {ఓర్చను — / ఓర్వను —} {ఓర్చుము — / ఓర్వుము —} {తలఁచను / తలఁపను} {తలఁచుము / తలఁపుము} {ఎంచను — / ఎంచుము —}
ఇత్యాది —

ఖండధాతువులకును — యువర్ణాంతధాతువులకును — ఇంచువర్ణాంతధాతువులకును — చువర్ణాంత
ధాతువులకును — పరంబయిన — ద్ — అనువర్ణకంబునకు — త్ — అనునది వైకల్పికంబుగవచ్చును —
అప్పుడు ఖండధాతువులకు — చు — వర్ణకంబురాదు —

{గెలుచుదును / గెలుతును —} {గెలుచుదాము / గెలుతాము —} {మోచుదును / మోతును —} {మోచుదాము / మోతాము —} {ఈడుచుదును / ఈడుతును —} {ఈడుచుదాము / ఈడుతాము —}

చకారాంతంబులయిన ఖండధాతువులకు — త్ — అనునది వచ్చునప్పుడు — చకారంబునకు — తకారాదేశంబువచ్చును —

ప్రక్రియ — అచ్ — త్ — ఉను — చకారంబునకు తకారంబువచ్చితే — అత్ — త్ — ఉను — అత్తును

{అచ్చుదును / అత్తును —} {అచ్చుదాము / అత్తాము —} {వచ్చుదును — / వత్తును —} {వచ్చుదాము — / వత్తాము —} వీటిలో కొన్నింటికి భూరిప్రయోగము లేదు —

యువర్ణాంతధాతువులకు - త్ - అనునదివచ్చినపుడు - యువర్ణంబునకు లోపంబగును

చేయుదును - చేయుదాము ... చేయుదును - చేయుదాము
చేతును - చేతాము ... చేతును - చేతాము

ర్యువర్ణాంతధాతువులకు - త్ - అనునదివచ్చును - అపుడు య్యువర్ణంబునకు లోపంబగును { తయ్యుదును - తత్తును - } ఇత్యాది

ఇంచువర్ణాంతధాతువులకు - త్ - అనునది - వచ్చునపుడు - చువర్ణంబునకు - లోపంబగును { అక్కళించుదును - అక్కళింతును - } { అక్కళించుదాము - అక్కళింతాము }

చువర్ణాంతధాతువులకు చువర్ణంబునకు లోపంబగును - { ఈడ్చుదును - ఈడ్తును - } { ఈడ్చుదాము - ఈడ్తాము - }

కంఠోక్తలక్షణంబులు -

ప్రార్థనార్థంబునందును - ఆశీష్షలంబునందును -

ఇచ్ధాతువునకు - ఇయ్యి - ఈయి - ఇవ్వు - ఈవు - అనియాదేశంబులు వచ్చును

ఇయ్యుము - ఈయుము - ఇవ్వుము - ఈవుము - ఇమ్ము అనియుం గలదు -	ఇయ్యుండు - ఈయుండు - ఇవ్వుండు - ఈవుండు - ఇండు అనియుం గలదు -	ఇయ్యను - ఈయను - ఇవ్వను - ఈవను - ఈకు అని యుంగలదు -	ఇయ్యకుము - ఈయకుము - ఇవ్వకుము - ఈవకుము - ఈకుము అనియుంగలదు -	ఇయ్యకుండు - ఈయకుండు - ఇవ్వకుండు - ఈవకుండు - ఈకుండు అనియుంగలదు
ఇయ్యక - ఈయక - ఇవ్వక - ఈవక - ఈక అనియుం గలదు -	ఇయ్యఁగ - ఈయఁగ - ఇవ్వఁగ - ఈవఁగ - ఈఁగ అనియుం గలదు -	ఇయ్య - ఈయ - ఇవ్వ - ఈవ - ఈ అనియుం గలదు -	ఇయ్యని - ఈయని - ఇవ్వని - ఈవని - ఈనివాఁడు అని యుంగలదు - వాఁడు	ఇయ్యడము - ఈయడము - ఇవ్వడము - ఈవడము - ఇయ్యఁ ఈయఁ ఇవ్వఁ ఈవఁ } గలను ఈఁగలను అనియుం గలదు

చచ్ధాతువునకు - చావు - అనియాదేశము వచ్చును - - - చావుము - చావుండు -

చావను - - - చావకుము - చాకుము అనియుంగలదు -	చావకుండు - చాకుండు అనియుంగలదు -	చావక - చాక అని యుంగలదు -	చావఁగ - చాఁగ అని యుంగలదు -	చావ - చా అనియుం గలదు -

చావనివాఁడు - చావడము - చావఁగలను - చాఁగలను అని యుంగలదు -

కంఠోక్తలక్షణంబులు - ప్రార్థనార్థంబునందును - ఆశీష్షలంబునందును -

చారుధాతువునకు - చారు అనియాదేశము వచ్చును - ఇదివైకల్పికంబని కొందరందురు -

{ చాఱ్చుము - చారుము - } { చాఱ్చుండు - చారుండు } { చాఱ్చను - చారను } { చాఱ్చకుము - చారకుము - } { చాఱ్చకుండు - చారకుండు } { చాఱ్చక - చారక - } ఇత్యాది -

తెచ్ధాతువునకు ప్రార్థనార్థంబునందు - తెమ్ము - తెండు - అనిరూపంబులు -

ఆశీష్షలంబునందు - తే - అనియాదేశంబు వచ్చును - అత్వంబునకు లోపము వచ్చును -

ప్రక్రియ - తే - అను - అత్వంబునకు లోపంబువచ్చుతే - తేను - ఇట్లు - తేకుము - తేకుండు - - తేక -

తేఁగ - తే - తేనివాఁడు - తేఁగలను - భావార్థమున - తేవడము - అనిరూపము -

నాచ్ధాతువునకు ప్రార్థనార్థంబునందు ప్రయోగములేదు - ఆశీష్షలంబునందు -

నావు - నావు - అనియాదేశములు వచ్చును - నావి అనియనాదేశములుగలదు - అపుడు - అత్వంబునకు లోపంబువచ్చును -

నావుదు - నావదు - నాదు - ... నావకుము - నావకుము - నాకుము - ... ఇత్యాది - భావార్థమున - నావడము - నావడము -

తేధాతువునకు ప్రార్థనార్థంబునందు రూపంబులు - { తేవుము - తెమ్ము - తే - } తేవుండు - తేండు -

వచ్ధాతువునకు - ప్రార్థనార్థంబునందు - { రమ్ము - రా - } రండు - అనిరూపంబులు -

ఆశీష్షలంబునందు - రా అనియాదేశము వచ్చును - అపుడు - అత్వంబునకు లోపము వచ్చును -

రాను - రాకుము - రాకుండు - రాక - రాఁగ - రా - రానివాఁడు - రాఁగలను -

భావార్థంబునందు రావడము - అనిరూపము -

చూచుధాతువునకు - ప్రార్థనార్థంబునందును - ఆశీష్షలంబునందును - చూడు - అనియాదేశంబు వచ్చును - చూడుము - చూడుండు - చూడను - చూడకుము - చూడకుండు - ఇత్యాది -

తెంచువర్ణాంతంబులయిన ధాతువులకు - ప్రార్థనార్థంబునందు - తెమ్ము - తెండు - అనివైకల్పికంబుగా వచ్చును - { ఏతెంచుము - ఏతెమ్ము - } { ఏతెంచుండు - ఏతెండు - } ఆశీష్షలంబులందు - తెంచు అను దానికి వైకల్పికంబుగ -

తేరు - అనివచ్చును { ఏతెంచను - ఏతేరను - } { ఏతెంచకుము - ఏతేరకుము - } ఇత్యాది

దెంచువర్ణాంతంబులయిన ధాతువులకు ప్రార్థనార్థబునందు - దెమ్ము - దెండు - అనివైకల్పికంబుగవచ్చును -
ఏగుదెంచుము / ఏగుదెమ్ము - } ఏగుదెంచుండు - / ఎగుదెండు - } - అత్యర్థలంబులందు దెంచు స్థానంబునందు - దేరు - అనివచ్చును -
ఏగుదెంచను / ఏగుదేరను - } ఏగుదెంచకుము - / ఏగుదేరకుము - } - ఇత్యాది - తెమ్ము మొదలయిన రాజ్యంబులు నిత్యంబులనికొందరందురు -
కొనుధాతువునకు - కొనువర్ణాంతంబయిన ధాతువునకును - ప్రార్థనార్థంబునందు -
కొమ్ము - కొండు - అనివైకల్పికంబుగ రూపంబులువచ్చును - { కొనుము / కొమ్ము - } కొనుండు - / కొండు -
{ అందుకొనుము - / అందుకొమ్ము - } { అందుకొనుండు - / అందుకొండు - }
అందుకొ అనియుంగలదు -
కొనువర్ణాంతంబు లయినధాతువులకు అత్యర్థలంబునందు - కో - అనియాదేశంబువైకల్పికంబుగవచ్చును - అప్పుడు - అత్వంబునకు లోపంబువచ్చును -
{ అందుకొనను / అందుకోను - } { అందుకొనకుము - / అందుకోకుము - } ఇత్యాది - భావార్థంబున - { అందుకొనడము - / అందుకోవడము - } అనిరూపంబు -
క్త్వాప్రత్యయార్థంబునందు -
కొను - అనుదానికి - క - అనివైకల్పికంబుగవచ్చును - { అందుకొని / అందుక - }
అవుధాతువునకు ప్రార్థనార్థంబునందు రూపంబులు - { అవుము / అగుము / రమ్ము - / రా - } { అవుండు - / అగుండు - / రండు / కండు - }
అత్యర్థలంబులందు - అవుధాతువునకు - కా - అనియాదేశంబువచ్చును - అప్పుడు - అత్వంబునకు లోపంబగును -
కాను - కాకుము - కాక - కాఁగ - కా - కానివాఁడు - కాఁగలను - భావార్థంబునందు - కావడము -
ఇకారంబు పరంబగునప్పుడు - అంక్ - అని - యాదేశమువచ్చును - అంక్ - ఇత్ - ఇని - అయితిని -
అయితిని - అయితివి - అయితిమి - అయితిరి - అయిరి - అయినాను - అయినావు -
అయినా(డు)(డు) - అయినాము - అయినారు - అయి - అయిన - { వని / వాఁడు - } అయితె -
ఈస్థలంబులందు - అయి - అనుదానికి ఐ - అనియుంగలదు -
ఐతిని - ఐతివి - ఐతిమి - ఐతిరి - ఐరి - ఐనాను - ఐనావు - ఐనాఁడు - ఐనాము - ఐనారు -
ఐ - ఐన - { వని - / వాఁడు } - ఐతె -

ఎకారంబుపరంబగునప్పుడు - అయ్యె - అనియాదేశంబువచ్చును -
అయ్యె - అయ్యెదను - అయ్యెదవు - అయ్యెడి - అయ్యెదము - అయ్యెదరు - { అయ్యెడి - / అయ్యెడు - } వాఁడు
[illegible] దేశంబు గలదని కొందరందురు - అయె -
ప్రార్థనాస్థలంబులు తప్పమిగిలిన అత్యర్థలంబులందు - అవుధాతువునకు - అగు అనియు - జా అనియు -
ఆదేశంబువైకల్పికంబుగావచ్చును -
{ అవుచున్నాను - / అగుచున్నాను - / జాచున్నాను - } { అవుదును - / అగుదుము - / జాదును - } { అవు - / అగు - / జా - } { అవుదాము - / అగుదాము - / జాదాము - } { అవుచు - / అగుచు - / జాచు - } { అవు - / అగు / జా } వాఁడు - { అవుట / అగుట / జాట - }
పోవుధాతువునకు - అాలవ్యస్థలంబులందు - వకారంబునకు యకారంబాదేశంబుగవచ్చును -
పోయితిని - పోయితివి - పోయె - పోయితిమి - పోయితిరి - పోయిరి - పాయినాను -
పోయెదను - పోయెదవు - పోయెడి - పోయెదము - పోయెదరు - పోయి - పాయినవాఁడు -
{ పోయెడి - / పోయెడు - } వాఁడు - పోయితె -
తకారంబుపరంబగునప్పుడు - యి - అనుదానికి వైకల్పికంబుగలోపముంగలదు -
పోతిని - పోతివి - పోతిమి - పోతిరి - పోతె -

ప్రార్థనార్థంబుదప్పమిగిలిన - అత్యర్థలంబులందును -

అత్యర్థలంబులందును - పోవుధాతువునందున్న వు - వర్ణంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును అత్యర్థలంబులందు - అత్వంబునకు లోపమువచ్చును - { పోవుచున్నాను / పోచున్నాను - } { పోవుదును - / పోదును - } { పోవు - / పో - } { పోవుదాము / పోదాము - } { పోవుచు / పోచు - }

తద్ధర్మవిశేషణంబయిన అవర్ణాక్షలంబునందు - పోవువాఁడు - అనియెరూపంబు -
భావార్థకవర్ణాక్షలంబునందు - పోవుట - అనియెరూపంబు

{ పోవను - / పోను - } { పోవకుము / పోకుము - } { పోవక - / పోక - } { పోవఁగ - / పోఁగ - } { పోవ - / పో - } { పోవని / పోని - } వాఁడు - { పోవఁగలను / పోఁగలను } భావార్థంబునపోవడము అనియెరూపంబు -

ప్రార్థనార్థంబునందు - { పోవుము / పోమ్ము - / పో - } { పోవుండు - / పొండు - }

అను - కను - కాను - తిను - మను - విను - ఈధాతువులకు - చువర్ణకంబును - దకారంబునుపరంబగునప్పుడు -
ధాతువుకొననున్న - ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును -
శేషించినసకారంబున కాదేశంబుగ పూర్ణబిందువు వైకల్పికంబుగవచ్చును -
ప్రక్రియ - అను - చు - ఉకారంబునకులోపంబువచ్చితే — అ న్ - చు - నకారంబునకు పూర్ణబిందువు -
వచ్చితే - అం - చు - కానమూడురూపంబులు - { అనుచున్నాను - / అన్చున్నాను - / అంచున్నాను - } { అనుచు - / అన్చు - / అంచు - }
ఇట్లు - { అనుదును / అన్దును - / అందును } { అనుదువు - / అన్దువు - / అందువు - } { అనుదుము - / అన్దుము - / అందుము - } { అనుదురు - / అన్దురు - / అందురు - }
అందురు - అనుచోట - దకారంబునకు వైకల్పికంబుగ డకారంబువచ్చును - అండురు -
డువర్ణకంబునందున్న ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచును - - అండ్రు -
కావున - అయిదురూపంబులు - అనుదురు - అన్దురు - అందురు - అండురు - అండ్రు -
ఉభయార్థంబునందు - అనుదాము - అన్దాము - అందాము -
భూతార్థంబునందు - చేదర్థంబునందును - నిత్ - అనుదానికి - ంట్ - అనివైకల్పికంబుగవచ్చును - ౧౮
ప్రక్రియ - అనితిని - అ - నిత్ - ఇని - ఇచట - నిత్ - అనుదానికి - ంట్ - అనివచ్చితే -
అ - ంట్ - ఇని - అంటిని - { అనితిని / అంటిని } { అనితివి / అంటివి } { అనితిమి / అంటిమి } { అనితె - / అంటె - }
భూతార్థంబునందును క్త ప్రత్యయార్థంబునందును క్తవతు ప్రత్యయార్థంబునందును - నిన్ - అనుదానికి -
న్న - అనివైకల్పికంబుగవచ్చును -
ప్రక్రియ - అనినాను - అ - నిన్ - ఆను - ఇచట - నిన్ - అనుదానికి - న్న - అనివచ్చితే
అ - న్న - ఆను - అన్నాను - { అనినాను / అన్నాను } { అనిన - / అన్న - } మాట - { అనిన - / అన్న - } వాండు -
చనుధాతువునకును - ఈకార్యముగలదు - { చనినాను - / చన్నాను - }
భావార్థకటువర్ణకంబు పరంబగునపుడు - ధాతువు కొననుండునట్టి - ఉకారంబునకువైకల్పికంబుగ
లోపంబువచ్చును - అప్పుడుశేషిం[illegible] పూర్ణబిందువు వైకల్పికంబుగవచ్చును -
అనుట - అన్ట - అంట - ఇచట అన్ట - అనుదానికి - భూరిప్రయోగములేదు - చనుధాతువునకీకార్యములేదు -

పడు - చెడు - ఇడు - ఈధాతువులకు భూతార్థంబునందును క్త ప్రత్యయార్థంబునందును - క్తవతు ప్రత్యయార్థం
బునందును - డిన్ - అనుదానికి - ్ట - అనునది వైకల్పికంబుగవచును -
ప్రక్రియ - పడినాను - ప - డిన్ - ఆను - ఇచట - డిన్ - అనుదానికి - ్ట - అనివచ్చితే -
పట్ట - ఆను పట్టాను - { పడినాను - / పట్టాను - } { చేయ బడిన - / చేయ బట్ట - } పని - { పడిన - / పట్ట - } వాండు
తగుధాతువునకు క్త ప్రత్యయార్థంబునందును - క్తవతు ప్రత్యయార్థంబునందును - గిన్ - అనుదానికి - గ్గ అని
యాదేశంబువచును -
ప్రక్రియ - - తగిన - త - గిన్ - అ - ఇచట - గిన్ - అనుదానికి - గ్గ - అనివచ్చితే - త - గ్గ - అ - తగ్గ -
{ చేయ దగిన / చేయ దగ్గ - } పని - { చేయ దగిన / చేయ దగ్గ - } వాండు -

అనువొదలయినలఘు ద్విత్వరధాతువులకు ఏకారంబుపరంబగునపుడు - దానికి పూర్వంబుగా ఇయ్
అనియాగమంబువికల్పంబుగవచ్చును - ప్రక్రియ - అనే - అన్ - ఏ - ఇచట - ఇయ్ అనియాగమంబు
వచ్చితే - అన్ - ఇయ్ - ఏ - అనియె - { అనె - / అనియె } { అనెదను - / అనియెదను } { అనెడి - / అనియెడి - } { అనెడి - / అనియెడి } వాండు - { అనెడు - / అనియెడు } వాండు -
అను - కను - కానుచను - తిను - మను - విను - ఇడు - చెడు - పడు - విడు - డిగు - దిగు - తగు - తెగు - నగు - అఊ - ఉఊ ౧౯
ఉండుధాతువునకును - ఉండువర్ణాంతధాతువునకును - భూతార్థంబునందును
క్తవతు ప్రత్యయార్థంబునందును - ండిన్ - అనుదానికి - న్న - అనియాదేశంబు వైకల్పికంబుగవచ్చును -
ప్రక్రియ - ఉండినాను - ఉ - ండిన్ - ఆను - ఇచట - ండిన్ - అనుదానికి - న్న - అనివచ్చితె
ఉ - న్న - ఆను - { ఉండినాను - / ఉన్నాను - } { ఉండిన / ఉన్న - } వాండు - { పరుండినాను / పరున్నాను - } { పరుండిన - / పరున్న - } వాండు -
{ నిలుచుండినాను - / నిలుచున్నాను - } { నిలుచుండిన / నిలుచున్న - } వాండు
ఈధాతువులందు - డిత్ - అనుదానికి - ట్ - అనివైకల్పికంబుగవచ్చును - ప్రక్రియ - ఉండితిని - ఉం - డిత్ - ఇని -
ఇచట - డిత్ - అనుదానికి - ట్ అనివచ్చితె - ఉం - ట్ - ఇని - ఉంటిని -
{ ఉండితిని - / ఉంటిని - } { ఉండితివి - / ఉంటివి - } { ఉండితిరి - / ఉంటిరి - } { ఉండిత్తె / ఉంటె - }

తద్ధర్మప్రథమపురుషైకవచనంబును - ప్రార్థనార్థంబును - తద్ధర్మవిశేషణంబును దప్పమిగిలిన ఉత్వస్థలంబులందు - ఈధాతువులకు - డు - వర్ణలోపంబగును - ఉండుచున్నాను / ఉంచున్నాను - ఉండుదును / ఉందును -
ఉండుదువు / ఉందువు - ఉండుదుము / ఉందుము - ఉండుదురు / ఉందురు - ఉండుదాము / ఉందాము - ఉండుచు / ఉంచు - ఉండుట / ఉంట -

త్ర్యక్షరధాతువులకు మధ్యమునందు - ఉకారంబుండెనేని - దానికి తాలవ్యస్థలంబులందు ఇకారంబాదేశంబుగవచ్చును - అడుగు - అడిగితిని - అడిగితివి - అడిగె - అడిగితిమి - అడిగితిరి -
అడిగిరి - అడిగినాను - అడిగెదను - అడిగెడి - అడిగి - అడిగిన - పని / వాండు - అడిగెడి / అడిగెడు } వాండు
అడిగితె - మగుడు - నిగుడు - వందురు - ఈధాతువులకీకార్యములేదు

అత్వస్థలంబులందు క్రియామధ్యంబునందున్న ఉకారంబునకు - అకారంబాదేశంబుగ వికల్పంబుగ వచ్చును - ఎగురు - ఎగరను - ఎగరకుము - ఎగరక - ఎగరంగ - ఎగరనివారు -
ఎగరడము - ఎగరంగలను ఈకార్యంబు రువర్ణాంత త్ర్యక్షరధాతువులకు నిత్యంబు
మిగిలినధాతువులకు వైకల్పికంబనికొందరందురు - అడుగను / అడగను - అడుగకుము / అడగకుము -
అడుగక / అడగక - అడుగంగ / అడగంగ - అడుగ / అడగ - అడుగని / అడగని - వాండు - అడుగడము / అడగడము -

యువర్ణాంతంబులయిన త్ర్యక్షరధాతువులందు - యువర్ణంబునకు లోపంబు - వచ్చినపుడును - సువర్ణంబువచ్చినపుడును - క్రియామధ్యంబునందున్న - ఇకారంబునకు - ఉకారంబువచును - తడియుదును / తడుతును - తడియుదువు / తడుతువు - తడియు / తడుసు -
తడియుదుము / తడుతుము - తడియుదురు / తడుతురు - తడియుదాము / తడుతాము - తడియుదము / తడుతము - తడియుట / తడుసుట - కలుసుకొనుట -

ప్రార్థనార్థంబునందు - యువర్ణాంతత్ర్యక్షరధాతువులకు - యకారస్థానంబునందు వకారంబున్ వచ్చును - అపుడు క్రియామధ్యంబునందున్న ఇకారంబునకు ఉకారంబువచ్చును - తడియుము / తడువుము - తడియుండు / తడువుండు -
అత్వస్థలంబులందును యుకారంబునకు వకారంబువచ్చును - అపుడు క్రియామధ్యంబునందున్న ఇకారంబునకు ఉకారంబును - అకారంబును వైకల్పికంబుగవచ్చును - తడియను / తడువను / తడవను - తడియకుము / తడువకుము / తడవకుము - తడియక / తడువక / తడవక - తడియంగ / తడువంగ / తడవంగ - తడియ / తడువ / తడవ -
తడియని / తడువని / తడవని - వాండు - తడియడము / తడువడము / తడవడము - తడియం / తడువం / తడవం } గలను -

చెప్పుధాతువునకు ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు - వైకల్పికంబుగ ద్విత్వలోపంబగును - చెప్పుము / చెపుము -

అనుబంధకంబులు

కర్మార్థంబునందు - పడుధాతువనుబంధకంబగును - పొందంబడుచున్నాను - పొందంబడితిని - ఇత్యాది -
కలుగుధాతువునకు - అస్త్యర్థంబునందు - కల - అనియాదేశమువచ్చును -
దానికి వన్నెలు - ను - వు - ండుము / డు / డు - రు - రు / స్త్రీ / వు - జడపశ్వాదులు - నేనుకలను / నేనుకల - నీవుకలవు - రాజు - కలండు - స్త్రీ - కలదు - బొమ్మ - కలదు - మేముకలము - మీరుకలరు - వారుకలరు - బొమ్మలుకలవు -
కలదు - అనునపుడు కర్త అనియం ప్రయోగింతురు - బహువ్రీహ్యర్థంబునందు కలధాతువునకు ప్రయోగంబు గలదు - ధనముగలవాండు - ఈకలధాతువు మిగిలినధాతువులతోజేరియనుబంధకంబయి భవిష్యదర్థంబును జెప్పును -
అప్పుడు వన్నెలు పూర్వవత్తు - ను - వు - డు / డు / డు - మురురు / స్త్రీ / వు - జడపశ్వాదులు - నేను పొందంగలను / పొందంగల - నీవుపొందగలవు - వాండుపొందంగలండు / ఆమె - పొందంగలదు / బొమ్మ - పొందంగలదు
మేముపొందంగలము - మీరుపొందంగలరు - వారుపొందంగలరు / బొమ్మలు - పొందంగలవు -
విశేషణంబగునపుడు - పొందంగలవాండు - అనిరూపంబు -
దీనిశక్త్యర్థకంబుగ లోకంబున వ్యవహరింతురు - పొందంగలను - పొందనోపుదుననుట - ఇపుడిది తద్ధర్మార్థంబగును -
అశక్త్యర్థంబునందు లేధాతువనుబంధకంబగును - దీనికి తద్ధర్మార్థంబునందు - ప్రయోగించునపుడు వన్నెలు - కలధాతువునకువలె - నేనుపొందలేను - నీవుపొందలేవు - వాండుపొందలేండు / ఆమెపొందలేదు / బొమ్మపొందలేదు - మేముపొందలేము - మీరుపొందలేరు - వారుపొందలేరు / బొమ్మలుపొందలేవు -
క్త్వాప్రత్యయార్థంబునందు - కవర్ణకంబు - పొందలేక - తద్ధర్మవిశేషణార్థంబునందు నివర్ణకంబు - పొందలేనివాండు -
ఇతరార్థంబులందు దీనికిప్రయోగంబులేదు -
ఇదిమరియొకధాతువుతో చేరకయుండెనేని నాస్త్యర్థంబును బోధించును - నేను లేను - నీవు లేవు - వాండు లేండు / ఆమె లేదు / బొమ్మ లేదు -
మేము లేము - మీరు లేరు - వారు లేరు / బొమ్మలు లేరు - ఇపుడిది భూతార్థంబగును -

క్త్వాప్రత్యయార్థంబునందు - లేక - తద్ధర్మవిశేషణార్థంబునందు లేనివాండు -
లేదు అనెశబ్దంబు సమస్తమయినధాతువులకును - అనుబంధకమయి - అక్రియల యొక్క అభావమును చెప్పును
నేను పొందలేదు - నీవుపొందలేదు - వాండుపొందలేదు - మేముపొందలేదు - మీరుపొందలేదు - వారుపొందలేదు
ఆమెపొందలేదు - బొమ్మపొందలేదు - బొమ్మలుపొందలేదు -

ఆత్మనేపదార్థంబునందు కొనుధాతువను బంధకంబగును - ఆత్మనేపదార్థంబనఁగా తననిమిత్తముయి చేయుటము -

అప్పుడు పూర్వధాతువు యొక్క తుదనుండునట్టి - ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగ ఇకారంబువచ్చును -

పొందుకొనుచున్నాను - / పొందికొనుచున్నాను -

చేసుకొనుచున్నాను - / చేసికొనుచున్నాను -

ఈయనుబంధకంబు సకర్మకధాతువులమీఁదనే వచ్చునది - అకర్మకధాతువులమీఁదనంబ్బి చాలఁను రాదు - కొన్నిచోట్లనువచ్చును

ఉండుకొనుచున్నాను - వంగుకొనుచున్నాను -

అప్రతిబంధార్థంబునందు - ఇచ్ అనే ఖండ్యధాతువను బంధకంబగును - పొందనిచ్చితిని - పొందుటకు ప్రతిబంధము

చేయనివాఁడనైతిననుట -

ఆవశ్యకార్థంబునందు వలయుధాతువను బంధకంబగును - దానితద్ధర్మభూతార్థంబులందు ప్రయోగించునప్పుడు

ఏకవచనాంతంబుగానే ప్రయోగింతురు - నేను పొందవలయును - నీవుపొందవలయును - వాఁడు పొందవలయును -

మేము పొందవలయును - మీరు - పొందవలయును - వారు పొందవలయును - వలయుననుచోట వలె అనియుం బ్రయోగింతురు -

నేను పొందవలసె - నీవు పొందవలసె - వాఁడు పొందవలసె - మేము పొందవలసె - మీరు పొందవలసె - వారు పొందవలసె -

తద్ధర్మార్థంబునందు - ఇన్ - అనునది వచ్చి దానిమీఁదనన్ని పురుషలయందు నన్ని వచనంబులయందును -

అదివర్ణకంబు వచ్చును - నేను పొందవలసినది - నీవు పొందవలసినది - వాఁడు పొందవలసినది -

మేము పొందవలసినది - మీరు పొందవలసినది - వారు పొందవలసినది - -

ఇవి భావేప్రయోగంబని చెప్పుదురు - జడపశ్వాదులు కర్తలగునప్పుడును - కర్మములగునపుడను - ఇన్ -

అనునది వచ్చునపుడు ఏకవచనంబును - బహువచనంబును గలదు

బొమ్మపొందవలసినది - / పాటపొందవలసినది -

బొమ్మలుపొందవలసినవి - / పాటలుపొందవలసినవి -

విశేషణార్థంబునందు - పొందవలయువాఁడు - పొందవలసెడివాఁడు - పొందవలసెడువాఁడు - పొందవలసినవాఁడు -

క్త్వాప్రత్యయార్థంబునందు పొందవలసి - చేదర్థంబునందు పొందవలసితే -

ఇతరార్థంబులందు దీనికి ప్రయోగంబులేదు -

దీనివ్యతిరేకార్థంబునందు - వలువదు - వలవదు - వలదు - వద్దు - అను శబ్దంబులు - అనుబంధకంబులగును -

నేను పొంద -	వలువదు / వలవదు / వలదు - / వద్దు - -	నీవు పొంద -	వలువదు - / వలవదు - / వలదు - / వద్దు - -	వాఁడు పొంద -	వలువదు - / వలవదు - / వలదు - - / వద్దు - -	మేము పొంద	వలువదు - / వలవదు - / వలదు - - / వద్దు - -	ఇత్యాది -

దీనిని - భావేప్రయోగంబని చెప్పుదురు -

పోవుధాతువు సమస్తముయినధాతువులకు ననుబంధకంబగును - ఆపోవుధాతువునకు వర్తమానప్రయోగంబు వ

చ్చెనేని భవిష్యదర్థంబును బాధించును - నేను పొందఁబోవుచున్నాను - పొందెదననుట - -

దానికి భు [illegible] ప్రయోగంబు వచ్చెనేనియు ద్యమార్థంబును జెప్పును - పొందఁబోతిని -

పొందఁబోయినాను / పొందనుద్యతుండనైతిననుట -

ప్రార్థనార్థంబునందును - అభయార్థంబునందును - క్త్వాప్రత్యయార్థంబునందును క్తప్రత్యయార్థంబునందును

క్రవతుప్రత్యయార్థంబునందును - తుముప్రత్యయార్థంబులందును - వ్యతిరేకార్థవిశేషణంబునందును -

భావార్థంబునందును - అనుబంధకంబయిన పోవుధాతువు - ఉద్యమమునే చెప్పును -

పొందఁబోవుము - పొందనుద్యతుండవుగమ్మనుట - ఇల్లు దక్కినచోటనుండె అయువలయునది -

తద్ధర్మార్థంబునందును - భవిష్యదర్థంబునందును - వ్యతిరేకార్థంబునందును - వ్యతిరేకప్రార్థనార్థంబునందును - వ్యతిరేకక్త్వా

ప్రత్యయార్థంబునందును - తద్ధర్మవిశేషంబునందును - అనుబంధకంబయిన పోవుధాతువు స్వార్థంబును -

ఉద్యమార్థంబును జెప్పును - స్వార్థంబనఁగాముదటిధాత్వర్థంబు పొందఁబోదును - పొందుదుననుట - పొందనుద్య

తుండగుదుననుట యిమున్న ఇల్లు తక్కినవాటికిం దెలియఁదగినది -

శతృప్రత్యయార్థంబునందును వర్తమానార్థంబునందువలె . భవిష్యదర్థంబునే చెప్పును

పొందఁబోవుచువచ్చె - పొందఁగలవాఁడయివచ్చెననుట - వర్తమానార్థశతృప్రత్యయార్థంబులయందును -

ఉద్యమార్థంబుగలదని కొందరందురు - పొందఁబోవుచున్నాను - పొందనుద్యతుండనగుచున్నాననుట -

పొందఁబోవుచువచ్చె - పొందనుద్యతుండగుచువచ్చెననుట - -

వ్యతిరేకార్థంబు వివక్షితంబగునపుడు - సమస్తముయినధాతువులకును వ్యతిరేకక్త్వాప్రత్యయార్థకంబయిన - అక

వర్ణకంబువచ్చి దానిమీఁద - పోవుధాతువను బంధకంబగును -

పొందకపోవుచున్నాను - పొందనివాఁడనగుచున్నాననుట - పొందకపోతిని - పొందనివాఁడనయితిననుట -

పోకపోతిని - పోనివాఁడనయితిననుట - రాకపోతిని - రానివాఁడనయితిననుట -

వ్యతిరేకార్థక్రియలమీఁద - అయ్యా - అన్న - ఓయి - అమ్మ - ఎ ఇత్యాదిశబ్దంబులను బంధకంబులయ్యెనేని -

ప్రార్థనార్థంబు చెప్పంబడును -

నీవుపొందవయ్య - - పొందవన్న పొందవోయి - పొందవమ్మ - పొందవే -

మీరుపొందరయ్య - పొందరన్న - పొందరోయి - పొందరమ్మ - పొందరె -

వీటిలో మూఁడుపురుషప్రార్థన - నాలుగవలది - స్త్రీప్రార్థన - అయుదవది - పురుషప్రార్థనయు స్త్రీప్రార్థనయు

నగుననిశాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుదురు - అయినను - అయిదవదానికి స్త్రీప్రార్థనయందె [illegible]లౌకికవ్యవహారంబు - తఱుచుగానుండును -

ఓస పురుష ప్రార్థనయందు - ర - రా - అనువర్ణంబులను బంధకంబులగును - అప్పుడు ధాతువు
కొనసుండు నట్టి ఉకారంబునకు - అకారంబువచ్చును - ఏకవచనంబయిన వర్ణకంబునకు
లోపంబు - బహువచనంబయిన వర్ణకంబునందుండునట్టి - అచ్చుకు లోపంబు - పొందు - ర
ఉకారంబునకు అకారంబువచ్చితే - పొందర - పొందుండు - ర - వర్ణకంబునందుండునట్టి -
అచ్చుకు లోపంబువచ్చితే - పొందండ్ - ర - పొందండ్రు - నీవు - పొందర / పొందరా   మీరు - పొందండ్రు / పొందండ్రా -

యుక్తార్థంబునందు వచ్చు శబ్దంబు - అనుబంధకంబగును - నీవిప్పుడు పొందవచ్చు - నీవు -
ఇప్పుడు పొందుట యుక్తమనుట -
అయుక్తార్థంబునందు - రాదు శబ్దంబును బంధకంబగును - నీవిప్పుడు పొందరాదు - నీవు
ఇప్పుడు పొందుట యుక్తముగాదనుట -

౧౨

ణిజర్థంబు

ణిజర్థంబునందు ధాతువులకు పరంబుగా ఇంచు వర్ణకంబువచ్చును - పొందు - ఇంచు - పొందించు -
— ఇంచు ధాతువునకు వరుసరూపంబులు - పొందింపుచున్నాను - పొందించెదను - పొందించుదును / పొందింతును - ఇత్యాది
ఈ ఇంచు వర్ణంబున్నింటికి నిత్యముచుగా వచ్చును -
త్ర్యక్షర ధాతువుల మీద - ఇంచు వర్ణంబు వచ్చినప్పుడు - క్రియా మధ్యంబునందు ఉకారంబుండెనేని - దానికి ఇకారంబు వచ్చును
అడుగు - అడిగింపుచున్నాను - కులుకు - కులికింపుచున్నాను - కలుగు - కలిగింపుచున్నాను -
ఇది కొన్నింటికి లేదు - నిగుడు - నిగుడింపుచున్నాను - మిగుడు - మిగుడింపుచున్నాను -

గు వర్ణాంతంబులకు -

అడఁగు మొదలయిన - గు వర్ణాంతధాతువులకు ణిజర్థంబునందు - గకారస్థానంబున చకారంబును వచ్చును -
అడఁగు - అడఁగించె - అడంచె - ఇట్లు అణఁగు - అణంగు - ఊఁగు - కరఁగు - కరుగు - కలగు -
కాఁగు - క్రుంగు - కుంగు డాఁగు - దాఁగు - పెనఁగు - పెనుగు - మడఁగు - మ్రింగు - ఇత్యాది -
ఆఁగు మొదలయిన గు వర్ణాంతధాతువులకు - ణిజర్థంబునందు - గకారస్థానంబున చకారంబును - పకారంబును
వచ్చును - ఆఁగు - ఆఁచె - ఆపె - దంగు - దంచె - దంపె -   ఏఁగు - ఏఁచె - ఏఁపె -
త్రుంగు - త్రుంచె - త్రుంపె -
చిమఁగు మొదలయినవాటికి ణిజర్థంబునందు - గకారస్థానంబున - చకారంబును - పకారంబును వచ్చును - మధ్యవర్ణస్థానంబున
పూర్ణబిందువు వచ్చును - చిమఁగు - చించె - చింపె - చిరుఁగు - చించె - చింపె - తునుఁగు - తుంచె - తుంపె -
తెగు మొదలయినవాటికి - గకారస్థానంబున చకారంబును - పకారంబును వచ్చును - నడుమ - పూర్ణబిందువాగమంబుగ వచ్చును
తెగు - తెంచె - తెంపె - ఈగు - ఈగ్గు - ఈంచె - ఈంపె - దిగు - దించె - దింపె - దిగుధాతువునకు - దిగించె - దిగిచెఅనియుంగలదు
ఉడుగు మొదలయిన వాటికి గకారస్థానంబునందు పకారంబు వచ్చును - ఉడుగు - ఉడిపె - ఇట్లు - జరుగు - త్రాగు - మరగు -
మలఁగు - మలుగు - మెలఁగు - మెలుగు - మెదుగు -

చు వర్ణాంతధాతువులకు -

చు వర్ణాంతధాతువులకు ణిజర్థంబునందు - చు వర్ణస్థానంబునందు పించు వర్ణంబు వచ్చును -
ఉక్కళించు - ఉక్కళింపించె - అంగలార్చు - అంగలార్పించె - ఈడ్చు - ఈడ్పించె - ఏడ్చు - ఏడ్పించె -
ఇగుర్చు - ఇగర్పించె - ఇత్యాది -

డువర్ణాంతధాతువులకు -

ఊడుమొదలయినడువర్ణాంతధాతువులకు - ణిజర్థంబునందు - చువర్ణంబువచ్చును - ఊడు - ఊడిచె -
మాడు - మాడిచె - ప్రాండు - ప్రాండిచె - వాడు - వాడిచె - వీటికిప్రార్థనార్థంబునందును - అప్పషలంబులందును వికల్పముగ
చకారస్థానంబునందు - వకారంబువచ్చును - ఊడువుము - ఊడువుండు - అప్పషలంబులందు - డకారముమీంది ఉ
కారంబునకు అకారంబువైకల్పికంబుగవచ్చును { ఊండువను - { ఊండువకుము - ఇత్యాది
{ ఊడవను - { ఊండవకుము -

అప్పషలంబులందును డకారంబుమీంది ఉకారంబునకువైకల్పికంబుగాలోపముగ్ వచ్చును -
ఊడ్చునుచున్నాను - ఊడ్చితిని - ఊడ్చుము - ఊడ్చును - ఇత్యాది -

నువర్ణాంతధాతువులకు -

నానుమొదలయిననువర్ణాంతధాతువులకుణిజర్థంబునందు - చువర్ణాకంబును - ప్రవర్ణాకంబునువచ్చును -
అప్పుడుధాతువునందుండునట్టి ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును - నాను - { నానిచె - నానిపె - నాన్చె - నాన్పె -

యువర్ణాంతధాతువులకు -

కలియుమొదలయినయువర్ణాంతధాతువులకు ణిజర్థంబునందు యకారస్థానంబునందు - పకారంబువచ్చును -
కలియు - కలిపె - చదియు - చదిపె - తడియు - తడిపె - ఇట్లు - నెరయు - నెరియు - నెఱియు - తెలయు - తనియు -
మడియు - పాయు - మాయు - మేయు -
కురియుమొదలయినవాటికి - యువర్ణాస్థానంబునందు - పించువర్ణంబువచ్చును - కురియు - కురిపించె -
జడియు - జడిపించె - మెఱియు - మెఱిపించె -

రు ఱు వర్ణాంతధాతువులకు -

కారుమొదలయిన రువర్ణాంతధాతువులకును - దూఱుమొదలయిన ఱువర్ణాంతధాతువులకును - ణిజర్థంబునందు -
చువర్ణాకంబువచ్చును - అప్పుడుధాతువునందున్న ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును -
కారు - { కార్చె - కారిచె - ఇట్లు - కుదురు - కూరు - చేరు - తేరు - పారు -
దూఱు - { దూర్చె - దూఱిచె - ఇట్లు - ... - తీఱు -

మారుమొదలయినవాటికి చువర్ణాకంబును - పువర్ణాకంబునువచ్చును - ధాతువునందున్న - ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగ
లోపంబువచ్చును - మారు - { మార్చె - మారిచె - { మార్పె - మారిపె - { ఆఱు { ఆర్చె - ఆఱిచె - { ఆర్పె - ఆఱిపె -

---

అమరుమొదలయినవాటికిణిజర్థంబునందు - చువర్ణాకంబైనను - ఇంచువర్ణాకంబైనను వచ్చును -
అప్పుడుధాతువునందున్న ఉకారంబునకు వైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును - అమరు - { అమర్చె - అమరిచె - అమరించె
ఇట్లు - ఒనరు - తనరు -

లువర్ణాంతధాతువులకు

కాలుమొదలయినలువర్ణాంతధాతువులకుణిజర్థంబునందు - చువర్ణాకంబువచ్చును - ధాతువునందున ఉకారంబున
కు వైకల్పికంబుగలోపంబు - కాలు - { కాల్చె - కాలిచె - ఇట్లుంకూలు - రాలు - వాలు -

కదలుమొదలయినవాటికి - చువర్ణాకంబైనను - ఇంచువర్ణాకంబైనను వచ్చును - అప్పుడుధాతువునందున్న
ఉకారంబునకువైకల్పికంబుగలోపంబువచ్చును - కదలు - కదలు - { కదల్చె - కదలిచె - కదలించె - ఇట్లు - కదులు - తగులు - మెదలు - మెదలు
వదలు - వదులు - విడలు - విడులు - సడలు - తేలు -

ఖండధాతువులకు

నిలుమొదలయినఖండధాతువులకు ణిజర్థంబునందు - పకారంబువచ్చును - నిలు - నిలపె - ఇట్లు - పర - పఱ - మోా - తే -
ఒలుమొదలయినఖండధాతువులకు ణిజర్థంబునందు - పించువర్ణాకంబువచ్చును - అప్పుడుధాతువునందున్న ఉకారంబునకు
ఇకారంబువచ్చును - ఒలు - ఒలిపించె - ఇట్లు - కఱ - కఱు - కాలు - గెలు - చఱ - చఱు - తలఁడుడు - తాలు - నుఱు - పిలు
పొడు - మడు - మఱ - మఱు - మల - మలు - మిడు - ముడు - మొలు - వల - వలు - విడు - వెఱ - ఈడు - ఈరు - ఊడు - ఏడు
కుడుమొదలయినఖండధాతువులకుణిజర్థంబునందు - పువర్ణాకంబును - పించువర్ణాకంబును
వచ్చును - కుడు - { కుడిపె - కుడిపించె - ఇట్లు - గడు - నడు - నేరు -
ఇచ్ మొదలయినచకారాంతఖండధాతువులకుచకారస్థానంబునందు - పించువర్ణాకంబువచ్చును - ఇచ్ - ఇప్పించె
ఇట్లు - గ్రుచ్ - గుచ్ - గ్రాచ్ - తెచ్ - మెచ్ - విచ్ -
అచ్ మొదలయినచకారాంతఖండధాతువులకు - చకారస్థానంబునందు - ప్పించువర్ణాకంబువచ్చును - అచ్ - అప్పించె
ఇట్లు - ఉచ్ - ఎచ్ - కచ్ - క్రుచ్ - కుచ్ - గిచ్ - త్రుచ్ - నచ్ - రెచ్ - ప్రుచ్ - పెచ్ -

ణిజర్థంబునందు కంతోక్తలక్షణంబులు -

బిడుకుధాతువునకుణిజర్థంబునందు - బిడుపు - బిడుము - బిరుము - అనియాదేశములువచ్చును - { బిదిపె - బిదిమె - బిఱిమె
ముడుఁగు - ముణుఁగు - మునుఁగు యీమూడుధాతువులకును - ణిజర్థంబునందు - ముంచు - అనియాదేశ
మువచ్చును ——
ముంచె -

వాఁగుధాతువునకు - వాఁచు - వాయించు - అనియాదేశములువచ్చును - - - - - - { వాంచె / వాయించె }

వేఁగుధాతువునకు - భర్జనార్థమునందు - వేఁచు - వేఁయించు - - - - - - { వేఁచె - / వేయించె - }

విశ్రాంత్యర్థంబునందు - వేఁగించె -

నలుగుధాతువునకు - నలుపు - నలు - వీటిలో. నలుఅనుదానికివైశేషిక ఖండధాతువునకువలెరూపంబు - { నలిపె - / నలిచె - } { నలుపునటు / నలుచుటను - }

సాఁగుధాతువునకు ప్రసారణార్థంబునందు - సాఁచు - సాఁపు - - - - - - - - { సాఁచె - / సాఁపె - }

ఇతరార్థంబులయందు - సాగించె -

మరఁగుధాతువునకు - మరపు - మరఁగించు - - - - - - - - - - - { మరపె / మరఁగించె - }

మరుగుధాతువునకు - మరుపు - మరి-గించు - - - - - - - - - - - { మరిపె / మరిగించె }

వంగుధాతువునకు - వంచు - వాంచు - వంగిచు - - - - - - - - - - - { వంచె / వాంచె / వంగిచె }

{ త్రాగుధాతువునకు - త్రాపు - త్రాగించు - - - - - - - - - - - - - { త్రాపె / త్రాగించె }
మలుగుధాతువునకు - మలుపు - మలగించు - - - - - - - - - - - - { మలిపె / మలగించె }
ఉడుగుధాతువునకు - ఉడుపు - ఉడిగించు - - - - - - - - - - - - - } { ఉడిపె / ఉడిగించె }

పెరుగుధాతువునకు - పెంచు - - పెనుచు - - - - - - - - - - - - - { పెంచె / పెనిచె }

తిరుగుధాతువునకు - త్రిప్పు - తిప్పు - - - - - - - - - - - - { త్రిప్పె / తిప్పె }

విరుగుధాతువునకు - విరు - - - -
విఱుగుధాతువునకు - విఱు - - - - ఈరెంటికినివైశేషికఖండధాతువునకువలెరూపంబులు - - - విరిచె - / విఱిచె - { విరువుము / విరుచుము / విఱువుము / విఱుచుము }

వచ్ధాతువునకు - - రప్పించు - రావించు. - - - - - - - - - - - - { రప్పించె / రావించె }

చచ్ధాతువునకు - - చంపు - - - - - - - - - - - - - - - చంపె

నొచ్ధాతువునకు నొంచు - నొప్పించు - - - - - - - - - - - - { నొంచె - / నొప్పించె }

చొచ్ధాతువునకు - - చొనుపు - చొప్పించు - - - - - - - - - - - { చొనిపె / చొప్పించె }

చూచుధాతువునకు - - చూపు - చూపించు - - - - - - - - - - - { చూపె / చూపించె - }

నేర్చుధాతువునకు - నేర్పు - నేర్పించు - { నేర్పె / నేర్పించె }

కఱచుధాతువునకు - కఱపు - - - - కఱపె

కూర్చుధాతువునకు - కూర్చు - - - - కూర్చె

విడుధాతువునకు - విచ్చు - విప్పు - - { విచ్చె / విప్పె }

చెడుధాతువునకు - చెఱుచు - చెఱుపు - { చెఱిచె / చెఱిపె }

నిండుధాతువునకు - నించు - నింపు - నిండిచు { నించె / నింపె / నిండించె }

ఉండుధాతువునకు ఉంచు - ఉనుచు - ఉండించు { ఉంచె / ఉనిచె / ఉండిచె }

అనుధాతువునకు - అనిపించు - అనుపించు - { అనిపించె / అనుపించె }

వినుధాతువునకు - వినిపించు - వినుపించు - { వినిపించె / వినుపించె }

కర్మార్థంబునందును ఈరూపంబులుగలవు - అప్పుడు - కర్తృ పదంబుమీందతృతీయార్థంబునందు షష్ఠివచ్చును - - -

నాకు { వినిపించె / వినుపించె } నాచేతవినఁబడెననుట -

కనుధాతువునకుప్రసవార్థంబునందు కనిపించు - కనుపించు - కానిపించు - కానుపించు - కాన్పించు - అనియాదేశములు వచ్చును -
కనిపించె -
కనుపించె -
కానిపించె -
కానుపించె -
కాన్పించె -

దర్శనార్థంబునందు - కానిపించు - కానుపించు - కాన్పించుఅని యాదేశములువచ్చును - కానిపించె - కానుపించె - కాన్పించె

దర్శనార్థంబునందును ణిజర్థంబునందు - కనిపించు కనుపించు అనురూపంబులుంగలవనికొందరందురు -.

దర్శనార్థంబునందు - కర్మార్థంబునను - ఈరూపంబులు గలవు - అప్పుడుకర్తృపదంబుమీందతృతీయార్థంబునందుషష్ఠివచ్చును - నాకు -
కానిపించె -
కానుపించె -
కాన్పించె -
కనిపించె -
కనుపించె -

నాచేతకనఁబడెననుట ——

తినుధాతువునకుణిజర్థంబునందు - తినిపించు - తినుపించు - అనియాదేశములువచును - { తినిపించె - / తినుపించె - }

కొనుధాతువునకు - కొనిపించు - కొనిపించె -
క్రయముచేయించెననుట -

అలయుధాతువునకు - అలఁచు - అలయించు - అలఁచె / అలయించె

మడియుధాతువునకు - మడుపు - మడియించు - { మడిపె - - / మడియించె - }

వడియుధాతువునకు - వడుచు - వడుపు - { వడిచె / వడిపె }

ఎనయుధాతువునకు - ఎనచు - ఎనపు - { ఎనచె / ఎనపె }

తునియుధాతువునకు - తునుము - తునిమెం -

ముగియుధాతువునకు - ముగించు - ముగియించు - { ముగించె / ముగియించె }

డుల్లుధాతువునకు - డులుచు - డులుపు - { డులిచె / డులిపె }

అవుధాతువునకు - కావించు - - - కావించె

పోవుధాతువునకు - పుచ్ అనియాదేశమువచ్చును -
దానికిఅచ్ధాతువునకువలెరూపంబులు -
పుచ్చె -

ణిజర్థంబునందువిశేషలక్షణములు-

ణిజర్థంబునం దాక్షవర్ణకంబువచ్చినపిమ్మట మళ్లీణిజర్థంబు వివక్షితంబయినపుడు- పూర్వంబున- చువర్ణంబుండెనేని

దానికి పించు- అనియాదేశమువచ్చును- ఊడు- ఊడె- ఊడ్చె- ఊడ్పించె- కూడె- కూడ్చె- కూడ్పించె- చెడు

చెడె- చెడిచె- చెడిపించె- కాలు- కాలె- కాల్చె- కాల్పించె- ఇత్యాది-

పడువర్ణంబులయినధాతువులకు పడువర్ణస్థానంబునందు- పఱచు - అనియాదేశమువచ్చును-

భయపడె- భయపఱచె- అగ్గపడె- అగ్గపఱచె- ఇత్యాది-

కొనువర్ణతంబులయినధాతువులకు- కొనువర్ణస్థానంబునందు కొలుపు- అనియాదేశమువచ్చును-

పురికొనె- పురికొలిపె- మేల్కొనె- మెల్కొలిపె- ఇత్యాది-

ఆత్మనేపదార్థంబునందు - కొనుధాతువనుబంధకముగావచ్చెనేని దానికి- ఈకార్యంబురాదు-

అందుకొనె- అందుకొనఁజేసె- ఇత్యాది-

సమస్తమయినధాతువులకును ణిజర్థంబునందు- చేయుధాతువను బంధకంబగును- అప్పుడుపూర్వధాతువునకు

అష్టప్రత్యయంబులందువలెరూపంబులు- పాడు - పాడఁజేసె- మ్రొక్కు- మ్రొక్కఁజేసె- పడు- పడఁజేసె-

వచ్- రాఁజేసె- అవ్- కాఁజేసె- ఇచ్- ఇవ్వఁజేసె- ఇత్యాది-

గ్రామ్యలక్షణంబు-

వర్తమానార్థంబునందు-

చున్నా- అనుదానికి- తున్నా- తా- చా- అనిపలుకుదురు- ఉత్తమపురుషైకవచనంబునందు - ను - అనుదానికిలోపము వచ్చును-

{పాడుచున్నాను / పాడుచున్నా-} {పాడుతున్నాను / పాడుతున్నా-} {పాడుతాను / పాడుతా-} {పాడుచాను / పాడుచా-} పాడుతున్నాము - పాడుతాము - పాడుచాము - ఇత్యాది-

చ్చుచున్నా - చుచున్నా - ంపుచున్నా - యుచున్నాను - అనువానికి- స్తున్నా- స్తా- అనిపలుకుదురు

{ఇచ్చుచున్నాను- / ఇస్తున్నాను— / ఇస్తాను— } {గెలుచుచున్నాను- / గెలుస్తున్నాను- / గెలుస్తాను- -} {అక్షరింపుచున్నాను / అక్షరిస్తున్నాను- / అక్షరిస్తాను—} {చేయుచున్నాను- / చేస్తున్నాను- - / చేస్తాను - - -} ఇచ్చుచున్నాము / ఇస్తున్నాము— / ఇస్తాము - - ఇత్యాది-

చనువ్యతిరిక్తంబులయినలఘువర్ణక్షరధాతువులందు- నుచున్నాఅనుదానికి- - ఉండుధాతువునందుండుచున్నాఅనుదానికి-

ంటున్నా- అనియు- ంటా- అనియుంబలుకుదురు- {కనుచున్నాను / కంటున్నాను- / కంటాను - -} {ఉండుచున్నాను / ఉంటున్నాను - / ఉంటాను - -}

అన్నింటను ఉత్తమపురుషబహువచనంబునందు- మువర్ణస్థానంబునందు- సున్నపలుకుదురు- పాడుచున్నాం- పాడుతున్నాం- పాడుతాం

పాడుచాం- పాడుదుం- {ఇత్యాది-} పాడుదాం-

చున్న- అనుదానికి- తున్నఅనిపలుకుదురు- {పాడుచున్న / పాడుతున్న} వాఁడు

చ్చుచున్న- చుచున్న ంపుచున్న యుచున్న- - - - అనువానికిస్తున్నఅనిపలుకుదురు-

{ఇచ్చుచున్నవాఁడు / ఇస్తున్నవాఁడు.} {గెలుచుచున్నవాఁడు / గెలుస్తున్నవాఁడు-} {అక్షరింపుచున్నవాఁడు / అక్షరిస్తున్నవాఁడు-} {చేయుచున్నవాఁడు / చేస్తున్నవాఁడు —}

నుచున్న- అనుదానికిని - ండుచున్నఅనుదానికిని - ంటున్న- అనిపలుకుదురు-

{కనుచున్నవాఁడు — / కంటున్నవాఁడు —} {ఉండుచున్నవాఁడు- / ఉంటున్నవాఁడు -}

చ్చుచున్నది - చుచున్నది - ంపుచున్నది — యుచున్నది —. అనువానికి- స్తున్నది- స్తుంది- అనిపలుకుదురు

{ఇచ్చుచున్నది- / ఇస్తున్నది — / ఇస్తుంది - -} {గెలుచుచున్నది - / గెలుస్తున్నది — / గెలుస్తుంది —} {అక్షరింపుచున్నది / అక్షరిస్తున్నది - / అక్షరిస్తుంది —} {చేయుచున్నది / చేస్తున్నది - - / చేస్తుంది - -}

సుచున్నది అనుదానికి - ంచుచున్నదిఅనుదానికిని — ంటున్నది - టుంది అనిపలుకుదురు -

క నుచున్నది - ఉండుచున్నది - తున్నవిఅనుదానికి - తున్నవి - తవి - తావి - అనిపలుకుదురు - పాడుచున్నవి - పాడుతున్నవి - పాడుతవి — పాడుతావి -

కంటున్నది - ఉంటున్నది -

కంటుంది - ఉంటుంది -

స్తున్నది - చుచున్నవి -

ఇచ్చుచున్నవి - గెలుచుచున్నవి - అక్షరించుచున్నవి - చేయుచున్నవి

ఇస్తున్నవి - - గెలుస్తున్నవి - అక్షరిస్తున్నవి - చేస్తున్నవి - -

ఇస్తవి - - గెలుస్తవి - - అక్షరిస్తవి - - చేస్తవి - -

ఇస్తావి - - గెలుస్తావి - - అక్షరిస్తావి - - చేస్తావి -

సుచున్నవి - అనిదానికిని - ంచుచున్నవి అనుదానికిని - ంటున్నవి - ంటవి - ంటావి - అనిపలుకుదురు -

క నుచున్నవి - ఉండుచున్నవి - చువర్ణకంబునకు - తు - టా - తా - అనిపలుకుదురు - పాడును - పాడుతు - పాడుటా - పాడుతా - వచ్చె -

కంటున్నవి - - ఉంటున్నవి - -

కంటవి - - ఉంటవి - -

కంటావి - - ఉంటావి - -

చ్చుచు - చుచు - ంపుచు - యుచు - అనువానికి - స్తు - స్తా అనిపలుకుదురు - ఇచ్చుచు - ఇస్తు - ఇస్తా - వచ్చె - గెలుచుచు - గెలుస్తు - గెలుస్తా - వచ్చె - అక్షరింపుచు - అక్షరిస్తు - అక్షరిస్తా - వచ్చె -

చేయుచు - చేస్తు - - చేస్తా - - వచ్చె - నుచుఅనుదానికిని - ండుచు అనుదానికిని - ంటు - ంటా - అనిపలుకుదురు -

కనుచు - కంటు - కంటా - వచ్చె - ఉండుచు - ఉంటు - ఉంటా - వచ్చె -

భూతార్థంబునందు -

చ్చితే - చితే - ంచితే - సితే - అనువానికి - స్తే అనిపలుకుదురు - ఇచ్చితిని - ఇస్తిని - ఇచ్చితే - ఇస్తే - గెలిచితిని - గెలిస్తిని - గెలిచితే - గెలిస్తే -

అక్షరించితిని - అక్షరిస్తిని - అక్షరించితే - అక్షరిస్తే - చేసితిని — చేస్తిని — చేసితే - చేస్తే -

... అనుదానికి - ఆర్స్తి - అనిపలుకుదురు - పాడినాను - పాడ్యాను - పాడినాను - పాడ్యాను - ఆడినాను - ఆడ్యాను - పాడిన - పాడ్య - వాండు - ఇత్యాది -

సినా - అనుదానికి - శా - అనిపలుకుదురు - చేసినాను - చేశాను - కలిసినాను — కలిశాను — ఇత్యాది -

నది అనుదాని - ంది - అనిపలుకుదురు - పాడినది - పాడింది - ఇచ్చినది - ఇచ్చింది

భవిష్యదర్థంబునందు -

ఎద - ఎడి - వానికి - ఏ అనిపలుకుదురు - పాడెదను - పాడేను - పాడెదము - పాడేము - పాడెదవు - పాడేవు - పాడెదరు - పాడేరు - పాడెడిని - పాడేని — దీనిసంభా

వనార్థంబుగావ్యవహరింతురు -

ప్రార్థనార్థంబునందు -

అచ్చుపరంబుగానుండునప్పుడు ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు మువర్ణంబును - పలకరు - పాడుముచీవు - పాడునీవు -

అచ్చుపరంబగునప్పుడు ధాతువుకొననున్న ఉకారంబునకు - అకారంబునుపలుకుదురు - - పాడుమనె - పాడమనె -

వ్యతిరేకప్రార్థనార్థంబునందును - మువర్ణంబును - పలకరు - కకారంబుమీది ఉకారంబునకు అకారంబు వైకల్పికంబుగాపలుకుదురు - పాడకుము - పాడకు - పాడక - -

ప్రార్థనార్థబహువచనంబునందు - అండీయనువర్ణకంబువచ్చును - పాడుండు - పాడండి -

వ్యతిరేకప్రార్థనార్థబహువచనంబునందు - అకండీయనువర్ణకంబువచ్చును - - పాడకుండు - పాడకండీ -

ద్విరేఫరంబులయిన యువర్ణాంతధాతువులందు మొదటివర్ణములోని - అకారవ్యతిరిక్తమయిన దీర్ఘంబు - ఉండెనేని - ఆదీర్ఘంబులను

హ్రస్వములుగాఁ బలికి పయియకారంబును ద్విత్వముగాఁబలుకుదురు -

చేయుతేదు - చెయ్యతేదు - వేయుతేదు - వెయ్యతేదు - చేయకుము - చెయ్యకుము - వేయకుము - వెయ్యకుము - చేయక - చెయ్యక - వేయక - వెయ్యక - చేయుడము - చెయ్యడము - వేయుడము - వెయ్యడము -

కోయుతేదు - కొయ్యతేదు - పోయుతేదు - పొయ్యతేదు - కోయకుము - కొయ్యకుము - పోయకుము - పొయ్యకుము - కోయక - కొయ్యక - పోయక - పొయ్యక - కోయుడము - కొయ్యడము - పోయుడము - పొయ్యడము -

ఈధాతువులకు ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు - అచ్చుపరంబుగానప్పుడు - ఉకారంబునకు - ఇకారంబుపలుకుదురు -

అప్పుడు - ఆ - దీర్ఘంబులకు - హ్రస్వము నిత్యముగావచ్చును - యకారంబునకు ద్విత్వము మాత్రము వైకల్పికంబుగావచ్చును

చేయుము - చెయ్యి - చెయి - వేయుము - వెయ్యి - వెయి — కోయుము - కొయ్యి — కొయి — పోయుము - పొయ్యి — పొయి —

ద్విరేఫరంబులయిన యువర్ణాంతధాతువులందు మొదటివర్ణములోను - అకారంబుండెనేని ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు - ప్రాయుము - ప్రాయ - - ఇత్యాది -

అచ్చుపరంబుగానప్పుడు - ఉకారంబునకు - ఇకారంబునుపలుకుదురు -

ఇకారంజేనియు - ఎకారంజేనియు - ఏకారంజేనియుపరంబగునప్పుడు - సకారంబునకు శకారంబునుపలుకుదురు -

చేసి - చేశి - చేసినాను - చేశినాను - కలిసి - కలిశి - కలిసినాను - కలిశినాను - చేసెను - చేశెను - కలిసెను - కలిశెను - చేసెవాండు - చేశెవాండు - కలిసెవాండు — కలిశెవాండు —

కూర్చుండుధాతువునకు - అత్వోషలంబులందు - కూర్చొ అనియాదేశమువచ్చును - { కూర్చుండను - కూర్చొను - } { కూర్చుండకుము - కూర్చొకు - }

{ కూర్చుండక - కూర్చొక - } { కూర్చుండవచ్చెను - కూర్చొవచ్చెను - } { కూర్చుండనివాడు - కూర్చొనివాడు - } - అడవర్ణకంబునకు వకారంబునకుపూర్వాగమంబుగవచ్చును - { కూర్చుండడము - కూర్చొవడము - }

ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు - - కూర్చొ అనిపలుకుదురు - { కూర్చుండుము - కూర్చొ - } అచ్చుపరంబగునపుడు ఈకార్యంబుతేదు -

కూర్చ్వుండు ధాతువునకు అత్వోషలంబులందు - కూర్చ్వొ - అనియాదేశమువచ్చును - { కూర్చ్వుండను - కూర్చ్వొను - } { కూర్చ్వుండకుము - కూర్చ్వొకు - }

{ కూర్చ్వుండక - కూర్చ్వొక - } { కూర్చ్వుండవచ్చెను - కూర్చ్వొవచ్చెను - } { కూర్చ్వుండనివాడు - కూర్చ్వొనివాడు - } అడవర్ణకంబునకువకారాగమంబు - { కూర్చ్వుండడము - కూర్చ్వొవడము - }

ప్రార్థనార్థైకవచనంబునందు కూర్చ్వొ అనిపలుకుదురు - { కూర్చ్వుండుము - కూర్చ్వొ - } అచ్చుపరంబగునపుడీకార్యంబుతేదు -

తద్ధర్మవిశేషణంబులందు -

తద్ధర్మవిశేషణంబులందు - ఉ - ఎడి - ఎడు - అనువానికి - మూడింటికిని ఏ వర్ణకంబాదేశంబుగవచ్చును -

{ పాడువాడు - పాడెడివాడు - పాడెడువాడు / పాడేవాడు - }

అచ్చుపరంబగునపుడు - తద్ధర్మవిశేషణంబులకు - ఏట్ - అనువర్ణకంబువచ్చును -

{ పాడునపుడు - పాడేటపుడు - } { పాడునటువంటి - పాడేటటువంటి - } { పాడునందున - పాడేటందున - } { చేయునపుడు - చేసేటపుడు - } { చేయునటువంటి - చేసేటటువంటి - } { చేయునందున - చేసేటందున - }

తద్ధర్మవిశేషణంబులకు - అది - అవి - అనుశబ్దంబులు పరంబులగునపుడు - ఏ వర్ణకంబువచ్చును - అది - అవి -

అనుశబ్దంబులలోనుండునత్తి - అకారంబునకు లోపంబువచ్చును - { పాడునది - పాడేది - } { పాడునవి - పాడేవి - }

అవుధాతువునకు తద్ధర్మవిశేషణంబులందు - అయ్యే - అనియాదేశమువచ్చును - వర్ణకంబులుపూర్వవత్తుగానేవచ్చును -

{ అవువాడు - అయ్యేవాడు - } { అవునపుడు - అయ్యేటపుడు - } { అవునటువంటి - అయ్యేటటువంటి - } { అవునందున - అయ్యేటందున - } { అవునది - అయ్యేది - } { అవునవి - అయ్యేవి - }

పోవుధాతువునకు తద్ధర్మవిశేషణంబులందు - పొయ్యే అనియాదేశంబువచ్చును - వర్ణకంబులు పూర్వవత్తుగానె

{ పోవువాడు - పొయ్యేవాడు - } { పోవునపుడు - పొయ్యేటపుడు - } { పోవునటువంటి - పొయ్యేటటువంటి - } { పోవునందున - పొయ్యేటందున - } { పోవునది - పొయ్యేది - } { పోవునవి - పొయ్యేవి - }

ధాతువు	సంస్కృతార్థము		క్రియ	తెలుఁగు అర్థము	వర్తమానము	భూతము	భవిష్యత్తద్ధర్మము	
అక్కళించు	కుక్షినిమ్నీకరణే	స	అక్కళించడము	కడుపుపల్లముచేసె	చు	ఇత్-ఇక్	ఎద్-త్	
అగలు	విదారణే	అ	అగలడము	పగిలె	చు	ఇత్-ఇక్	ఎద్-ద్	శాస్త్రీయము
అగ్గించు	స్తుతౌ	స	అగ్గించడము	స్తుతియించె	చు	ఇత్-ఇక్	ఎద్-త్	శాస్త్రీయము
అంగలార్చు	వైవర్ణ్యరోదనె	అ	అంగలార్చడము	వైవర్ణ్యముగానుఏడ్చె	చు	ఇత్-ఇక్	ఎద్-త్	
{ అగపడు / అగుపడు }	దర్శనవిషయె	అ	{ అగపడడము / అగుపడడము }	దృశ్యమయ్యె	చు	ఇత్-డ్డి	ఎద్-ద్	{ సమాసధాతువు అగు { అగ / పడు } శా. / { అగ / అగు } అనుదానికి స్వతంత్రముగాను అర్థములేదు }
అగ్గపడు	అధీనతాప్రాప్తౌ	అ	అగ్గపడడము	అధీనత్వమును బొందె	చు	ఇత్-డ్డి	ఎద్-ద్	స { అగ్గము / అధనము } { పడడము / కావడము } శా.
అగ్గలించు	దుస్సహార్థిక్యె	అ	అగ్గలించడము	వెక్కసమయ్యె	చు	ఇత్-ఇక్	ఎద్-త్	నామధాతువు { అగ్గలము / వెక్కసము }
అచ్	{ అధమర్ణ్యె / అన్యాయదానేచ }	స	అచ్చడము	అన్యాయముగాఁ ఇచ్చె	చుచు	చిత్-చిన్	చెద్-త్	గ్రా
అంటు	{ స్పర్శే / సంశ్లేషణె / అభ్యంజనేచ }	{ స / అ / స }	అంటడము	{ తాఁకె / రంగుమొదలయినది వస్త్రాదులనంటె / అభ్యంగముసేసె }	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
{ అటుమటించు / అటుమరించు }	వంచయిత్వాపహరణె	స	{ అటుమటించడము / అటుమరించడము }	వంచించిహరించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-త్	
{ అటుకాయించు / అడ్డగించు }	నిరోధనే	స	{ అటుకాయించడము / అడ్డగించడము }	నిరోధించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-త్	{ గ్రామ్యము - శ్లేష్మము / నా - { అడ్డము / ప్రతిబంధము } }
అడఁగు	{ నాశె / వినయేచ }	అ	అడఁగడము	{ నశించె / వినయముపొందె }	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
అడుగు	{ యాచనాయాం / ప్రశ్నేచ }	స	అడగడము	{ యాచించె / ప్రశ్నసేసె }	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
{ అడుగుకొను / అడుక్కొను }	{ స్వాంత్వనాయాం / స్వార్థయాచనాయాం / స్వార్థప్రశ్నేచ }	స	{ అడుగుకొనడము / అడుగుకొవడము / అడుక్కొనడము / అడుక్కొవడము }	{ సాంత్వనసేసె / తనకైయాచించె / తనకైప్రశ్నసేసె }	{ ంచు / ం.చు }	{ ంట్-న్ / ంట్-న్ }	{ ఎదుంద్ / ంద్ }	{ స / గ్రా } { అడుగడము - కొనడము / యాచన / ప్రశ్న }

ధాతువు	సంస్కృతార్థము		క్రియ	తెలుగు అర్థము	వర్తమానము	భూతము	భవిష్యత్తద్ధర్మము	
అడు	తలప్రహారె	స	అడవడము	అఱ చేతగొట్టె	చుము	చిత్-చిన్	ఎద్-త్	
అడిచిపడు	అత్యాశ్చర్యె	అ	అడిచిపడడము	మిడిసిపడె	చు	ఇత్-ద్	ఎద్-ద్	స{అడిచి- కొట్టి- పడడము
అదరు	ప్రకాశె	అ	అదరగడము	ప్రకాశించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	గ్రా
అదరించు	ప్రయోగె	స	అదరించడము	ప్రయోగించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-త్	ణిజ్యన్ - అదరు - గ్రా
అడలు	{ఉచ్చైర్రోదనె / భయేచ	అ	అడలడము	{గట్టిగాను - ఏడ్చె / భయపడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
అడుగంటు	{అధోగమనె / అధోవిభాగంటెంచ	అ	అడుగంటడము	{క్రిందికి జారెను / అన్నాదులు - అడుగున మాడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	స{అడుగు / క్రింద}- {అంటుకొనుట / జారుడము
అడ్డపడు	{ప్రతిబంధె / తిర్యక్పతనె / దర్శనప్రతిబంధక / తయాంతరావ / స్థానేచ}	అ	అడ్డపడడము	ప్రతిబంధకమయ్యె / అడ్డముగాను - పడె / చూడవలసిన వస్తువు - అగ / పడకుండా వరుసనుండె}	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	స{అడ్డము / అడ్డాము}- {పడడము / కావడము
{అణాగు / అణుగు	నాశె / వినయె / అథావసర్పణేచ	అ	{అణాగడము / అణాగడము	నశించె / వినయమువొందె / క్రుంగె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
అణావరించు	బుద్ధికరణేనపోషణె	స	అణావరించడము	బుద్ధి చెప్పి పోషించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	గ్రా
{అతుకు / అడుకు	{సంయోగె / సంయోజనె	{అ / స	{అతకడము / అదకడము	{కూడె / కూర్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
అద్దు	{ఉందనె / వస్త్రాదురంజనేచ	స	అద్దడము	{నీళ్లలో తడిపె / అద్దకము వేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
అందు	ప్రాప్తె / విప్రకృష్టస్యస్పర్శనయోగ్యతాయాం చ	స / అ	అందడము	{పొందె / చేతముట్టదగె - దూరమందుండె నని}	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	

ధాతు	సంస్కృతార్థము		క్రియ	తెలుగు అర్థము	వర్తమాన	భూత	భ-త	
అందుకొను	గ్రహణె / విప్రకృష్టస్యస్పర్శనేచ}	స	{అందుకొనడము / అందుకోవడము	{గ్రహించె / చేతముట్టుకొనె - దూరమందుకొనెనని	చు	ంట్-న్	ఎద్-ంద్	స - అందు - కొనడము
అందగించు	{అలంకారె / పరోక్తిసంయోగె / అలంకరణేచ	అ / అ / స	అందగించడము	{అందమయ్యె / ఒకనిమాటలోకలుపుకొనె / అందముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-త్	నా - అందము / గ్రా / నా - అందము
అడుము	అధఃప్రాపణె	స	అదమడము	కుంగజేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	
{అదరు / అదురు	కంపనె	అ	అదరడము	కంపించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	గ్రా
అదరిపడు	అకస్మికకంపనె	అ	అదరిపడడము	అకస్మికముగ కంపించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	స - అదరి - కంపించి - పడడము
{అదల్చు / అదలించు / అదిలించు	పశ్వాదినివారణె	స	{అదల్చడము / అదల్పడము / అదలించడము / అదిలించడము	పశ్వాదులను తోలె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-త్	గ్రా
అద్రు	చలనె	అ	అద్రువడము	చలించె	-	-	-	అర్థధాతువు
అను	ఉక్తె	స	అనడము	చెప్పె	ంచు	ంట్-న్	ఎద్-ంద్	
{అనుపించుకొను / అనిపించుకొను}	ఉక్తె	అ	{అనుపించుకోవడము / అనిపించుకోవడము	చెప్పంబడె	ంచు	ంట్-న్	ఎద్-ంద్	స - అను - ణిచ్ - {అనిపించు / అనుపించు}- కొనడము
అనుకొను	స్వయమనుసంధానె}	స	{అనుకొనడము / అనుకోవడము	తనలోతాను తలంచె	ంచు	ంట్-న్	ఎద్-ంద్	స - {అనడము / చెప్పడము} - కొనడము
అనఁగిపెనఁగు	{సంవాసేనస్నేహం / సంపాద్యకార్యేషు / సహప్రవృత్తౌ	అ	అనఁగిపెనఁగడము	సహవాసము చేతస్నేహము సంపాదించుకొని ఒకనితోఁ గూడా పనులయందు ప్రవర్తించె - అన్యోన్యప్రీతిగానుండెననుట}	చు	ఇత్-ఇన్	ఎద్-ద్	స - {అనఁగి - అర్థము తేదు} - {పెనఁగడము / చుట్టుకోవడము

34

ధాతు	సంస్కృతార్థము		క్రియ	తెలుగు అర్థము	వర్త	భూ.	భ-త	
అనుచు అనుపు అంపు అంపించు	ప్రస్థాపనే ప్రేషణేచ	స	అనచడము అనపడము అంపడము అంపించడము	పంపించె	చు.	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అప్పళించు	ఆస్ఫాలనే	స	అప్పళించడము	భుజములు మొదలయినవి చరచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	తద్భవము {అప్పళ - శా / ఆస్ఫాల
అప్పగించు	అర్పణె	స	అప్పగించడము	ఒకనివశముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	ప్రాకృతతద్భవము {అర్ప - సంస్కృతము / అప్ప - ప్రాకృతము / అప్పగ - తెలుగు
అబ్బు	లబ్ధౌతాయాం	అ	అబ్బడము	లబ్ధమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అమ్ము	విక్రయె	స	అమ్మడము	విక్రయించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అమురు అమరు	శోభాయాం సిద్ధౌచ	అ	అమరడము	శోభించె సిద్ధించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	గ్రా.
అయిదుపదిచేయు	పరాంగతౌ	అ	అయిదుపదిచేయడము	వెనకంతీసె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	{అయిదు / ఏ} పది / ౧౦ {చేయడము / సలపడము
అరుగు	గతౌ	అ	అరగడము	పోయె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అరుగుదెంచు అరుదెంచు	ఆగమనె	అ	అరుగుదెంచడము అరుదెంచడము	వచ్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	శా.
అరయు	విచారణే మార్గణేచ	స	అరయడము	విచారించె వెదకె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్	శా.
అరికట్టు	నిరోధనె	స	అరికట్టడము	నిరోధించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స - {అరి - కట్టడము / పన్న
అఱు	నాశె ఛేదనేచ	అ	అఱడము	నశించె తెగె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా - ప్రాయికము
అఱుగు	జీర్ణతాయాం ఆహారాదీనాంఘర్షణె క్షీణత్వేచ	అ	అఱుగడము	జీర్ణించె ఆహారాదులు తొమడము మొదలయినవాటిచేత తగ్గి పోయె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	

35

ధా.	సంస్కృతార్థము		క్రి	తెలుగు అర్థము	వ	భూ	భ-త	
అఱు అఱు	ఉద్ఘోషె	అ	అఱచడము	ఉద్ఘోషించె	చుచు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్	గ్రా.
అఱుపు	గ్రహణాదిశక్యె తాయాం లభ్యతాయాంచ	అ	అఱుపడము	పట్టుకొనుటకు శక్యమయ్యె చెతికి కతిపెనని దక్కె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అఱుపుకొను	ప్రాపుస్యజీర్ణీకరణె	స	అఱుపుకొనడము అఱుపుకొవడము	ప్రాప్తమయినదాని జీర్ణము చేసుకొనె	౦చు	ంట్-న్ట్	ఎడ్-డ్	స - {అఱుపడము - కానడము / లభ్యముకావడము
అదుము	ఆక్రమణె	స	అదుముడము	ఆక్రమించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అలుకు	గోమయాదిలేపనె	స	అలకడము	పేడమొదలయినవానిచేత లేపనముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అలుగు	రోషె	అ	అలగడము	రోషము వొందె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అలంచు	పీడనె	స	అలచడము అలంపడము	పీడించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	రో - అలయు
అలందు	చర్వణే	స	అలందడము	గంధము మొదలయినవి పూసుకొనె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అలందురు	దుఃఖె	అ	అలందురడము	దుఃఖపడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అలము	వ్యాప్తౌ	స	అలముడము	వ్యాపించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అలయు అలియు	శ్రాంతౌ	అ	అలయడము అలియడము	శ్రాంతుండయ్యె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	
అలరు	వికాసె సంతోషేచ	అ	అలరడము	వికసించె సంతోషించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా.
అలవడు	అభ్యాసె	అ	అలవడడము	అలవాటుపడె	చు	ఇత్-న్ట్	ఎడ్-డ్	స - అల - పడడము / అ..
అల్లాడు అల్లల్లాడు అల్లనాడు	అనవలంబిస్పందె	అ	అల్లాడడము అల్లల్లాడడము అల్లనాడడము	అవలంబముచేకకదిలె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స - అల్ల - ఆడడము / అ..

36

ధా	స		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త-	
అళుకు	భయె	అ	అళకడము	భయపడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అల్లు / అళ్లు	అన్యోన్యగ్రథనేవ నిర్మాణే / లతాదిప్రసరణేచ	స / అ	అల్లడము / అళ్లడము	అల్లికగానిర్మించె-చాప-యల్లెనని / తీగెమొదలయినదిప్రసరించె-అయెను	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
అళ్లు	భవనే	అ	కావడము		చు	యిత్-యిన్	యెడ్-డ్	
అవయు / అలియు	రూపపరామర్శే	అ	అవయుడము / అలియుడము	రూపుచెడిపోయె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-	శా-
అవుడుగలు	కోపెసాష్టదంశనే	అ	అవుడుగలివడము	కోపముచేత-పెదవులుకొఱికికొనె	చుచు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్-	స-అవుడు - / ఓష్ఠము - కఱవడము / కొఱికడము స్వతంత్రముగాప్రయోగముతెడు
ఆఁకొను	క్షుధితే	అ	ఆఁకొనడము	ఆఁకలిగొనె	ంచు	ంట్-న్	ఎడ్-ండ్-	లుప్తసమాసధాతువు- / ఆఁ-- / ఆఁకలి కొనడము- / పొందడము-
ఆఁగు	అనాశావస్థానే- / అనాశావస్థాపనేచ	అ / స	ఆఁగడము	నశించకనిలచె / నశించకుండానిలపె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్-	
ఆఁచు	అనాశావస్థాపనే	స	ఆఁచడము	నశించకుండానిలపె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-	ణి- ఆఁగు-
ఆటు	కార్యరథసక్తౌ / మతాయాం / పర్యాప్తౌచ	అ	ఆటడము	పనికితాళె-ఈరకత్తియుద్ధమునకాటెనని / చాలె-ఈయన్నమందఱికినాటెనని	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
ఆడు	నృత్తె / భాషణోదాచ	అ / స	ఆడడము	నృత్తముసేసె / మాటాండె-మాటచెప్పె / ఆనమాడె-ఆనముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
ఆదమఱు	జ్ఞప్తిభ్రంశే	అ	ఆదమఱుపడము	జ్ఞప్తిదప్పె	చుచు	[illegible]త్-చిన్	చెడ్-త్	గ్రా-
ఆను	పానే / ఉపధానేచ	స	ఆనడము	త్రాగె / చేరుకొనె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	

37

ధా	స		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త-	
అనుకొను	ఉపధానే	స	అనుకొనడము / అనుకోవడము	చేరుకొనె	ంచు	ంట్-న్	ఎడ్-ండ్-	స- ఆనడము- / చేరడము- } కొనడము
ఆఁపు	అనాశావస్థాపనే	స	ఆఁపడము	నశించకుండానిలపె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్-	ణి- ఆఁగు-
ఆపోవు	తృప్తౌ	అ	ఆపోవడము	తృప్తిపొందె	చు	త్-యిన్	యెడ్-డ్	స- ఆ-- / ఆఁకలి } పోవడము- / నశించడము-
ఆమెతించు / ఆమతించు	సత్కారపూర్వకమాహ్వానే	స	ఆమెతించడము / ఆమతించడము	సత్కారపూర్వకముగాపిలిచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్-	నా- ఆమెత / పిలుపు-
ఆరగించు	భోజనే	స	ఆరగించడము	భుజియించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్-	
ఆరయు	పరిశీలనే / ఆర్తివారణేచ	స	ఆరయుడము	పరిశీలించె / ఆర్తివారించె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-	శా-
ఆరాయు	పరిశీలనే	స	ఆరాయుడము	పరిశీలించె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-	శా-
ఆరు	పూర్తౌ	అ	ఆరడము	నిండె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	ఈధాతువు-ఒకపదంబునకు పరంబుగానెప్రయోగింపఁబడును- ఒప్పారె-సొంపారె-మనసార-అని-
ఆరితేఱు	సమర్థీభవనే	అ	ఆరితేఱడము	సమర్థుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స- ఆరి-- / నిండి-- } తేఱడము / సమర్థుండుకావడము
ఆఱు	నిర్జలీభావే / ఉష్ణశాంతౌ / దీపాదీనాంనాశేచ	అ	ఆఱడము	నిర్జలమయ్యె-ఎండెననుట / వేఁడిశమించినదయ్యె / దీపాదులునశించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్-	
ఆర్చు	ఉద్ఘోషే / దీపాదినిర్వాపణేచ	అ / స	ఆర్చడము	ఉద్ఘోషించె / దీపాదులుచల్లార్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్-	శా- / ణి- ఆఱు-
ఆర్పు	దీపాదినిర్వాపణే	స	ఆర్పడము	దీపాదులుచల్లార్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	ణి- ఆఱు-
ఆలకించు / ఆలించు	సావధానశ్రవణే	స	ఆలకించడము / ఆలించడము	సావధానముగావినె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఆవులించు / ఆవలించు	జృంభే	అ	ఆవులించడము / ఆవలించడము	ఆవులింతవిడిచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్-	

20

38

ధా	స		క్రి	తె	వ	భూ	భఉ	
ఆవటిల్లు / ఆవటించు	భూతాదినా మాళేనె	అ	ఆవటిల్లడము / ఆవటించడము	భూతాదులుఆవహించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్-త్	తద్భవము-{ఆవహ / ఆవట-
ఇంకు	నిర్జలభావె	అ	ఇంకడము	నిర్జలమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇగ్గు	ఆకర్షణె	స	ఇగ్గడము	ఈడ్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇగ్గులాడు	అన్యోన్యాకర్షణె	అ	ఇగ్గులాడడము	అన్యోన్యమీడ్చుకొనె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స-{ఇగ్గులు / ఈడ్పులు}{ఆడడము / చేయడము-
ఇగురు	నిర్జలీభావె	అ	ఇగరడము	నిర్జలమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇగుర్చు	పల్లవోద్భేదె	అ	ఇగర్చడము	చిగిరించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఇగిలించు	దంతాన్ప్రదర్శ్య / వశన్యనె / అశ్వఘ్రాణేచ	అ	ఇగిలించడము	పండ్లతెఱచుకొనియుండె / గుఱ్ఱమువాసనజూచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఇచ్చు	దానె	స	ఇయ్యడము / ఇచ్చుడము	దానముచేసె	చుచు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్	
ఇచ్ఛగించు	సమ్మతౌ	స	ఇచ్ఛగించడము	సమ్మతించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	త-{ఇచ్ఛా / ఇచ్ఛ
ఇడు	దానె / నిధానెచ	స	ఇడడము	ఇచ్చె / ఉంచె	చు	ఇత్-డ్డ్	ఎడ్-ద్	శా-
ఇడియు	విశ్లేషె	అ	ఇడియడము	విరిసె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	
ఇనుకు / ఇందు	నిర్జలభావె	అ / అ	ఇనకడము / ఇందడము	నిర్జలమయ్యె / భక్షించబడ్డఅన్నాదులు దక్కె	చు / చు	ఇత్-ఇన్ / ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్ / ఎడ్-ద్	
ఇనుమడించు / ఇబ్బడించు / ఇమ్మడించు	ద్విగుణీభావె / ద్విగుణీకరణేచ	అ / స	ఇనుమడించు / ఇబ్బడించడము / ఇమ్మడించడము	ద్విగుణమయ్యె / ద్విగుణముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	నా-{ఇనుమడి / ఇబ్బడి / ఇమ్మడి / ద్విగుణము-
ఇముడు	సంకుచితస్థలె / పర్యాప్తావస్థానె	అ	ఇముడడము	సంకుచితస్థలంబునందు చాలియుండె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇమురు	జలశోషణె	అ	ఇమరడము	జలముశోషించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇయ్యకొను	అంగీకారె	స	ఇయ్యకొనడము	అంగీకరించె	ంచు	ంత్-న్	ఎడ్-ండ్	స-{ఇయ్య --- కొనడము / శా-{ఇచ్చుటకు-

39

ధా	స		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త	
ఇరవొందు	శోభాయాం	అ	ఇరవొందడము	శోభించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స- శా-{ఇరవు- / ఇల్లు-}{బందడము- / పొందడము-
ఇఱియు	దృఢసంశ్లేషణె / చూర్ణీభావేచ	అ	ఇఱియడము	కదిసె / చూర్ణమయ్యె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-	
ఇఱుకు	అంతరాసంకం చితావస్థానె	అ	ఇఱుకడము	నడుమసంకుచితము గానుండె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఇలకలు	దంతదృఢబందె	అ	ఇలకలువడము	దంతములుగెట్టిగాబిఁ గబట్టె	చుచు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్	స-{ఇల -- కలువడము / అర్థముతేదు-
ఈఁకు	నిర్జలభావె	అ	ఈఁకడము	నిర్జలమయె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఈఁగు	వ్యపనాశనె	స	ఈఁగడము	పోఁగొట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	శా-
ఈంచుకపోవు / ఈంచుకొనిపోవు	పశ్వాదిగర్భపాతె	అ	ఈంచుకపోవడము / ఈంచుకొనిపోవడము	ఆవుమొదలయినవిగర్భో పఘాతమునొందె	చు	త్-యిన్	యెడ్-ద్	స-{ఈంచుక --- పోవడము / ఈంచుకొని --- / స్వతంత్రముగా -- / ప్రయోగములేదు.
ఈండు / ఈండ్చు	కర్షణె	స	ఈండవడము / ఈండ్చుడము	లాగె	చుచు / చు	చిత్-చిన్ / ఇత్-ఇన్	చెడ్-త్ / ఎడ్-త్	
ఈండేరు	సాఫల్యె / ప్రథమరజఃస్రా / దుంభార్యవేచ	అ	ఈండేరడము	సఫలమయ్యె / కన్యరజస్వలయయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్-	స-{ఈడు --- / బ్రతుకు- / వయస్సు-}{ఏరడము / పొందడము / స్వతంత్రప్రయోగము
ఈఁడఁబోవు	పరాంగతా	అ	ఈడఁబోవడము	వెనకదిసె	చు	త్-యిన్	యెడ్-ద్	స-{ఈండ --- పోవడము / ఇక్కడ --- వెనకననుట
ఈడగిలపడు	గంతుమశక్తా	అ	ఈడగిలపడడము	నడువనశక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-డ్డ్	ఎడ్-ద్	స-{ఈండగిల -- పడడము -గ్రా- / అశక్తుడగా-
ఈఁతకొట్టు / ఈఁదు / ఈఁదులాడు	బాహుభ్యాం ప్లవనె	అ	ఈఁతకొట్టడము / ఈఁదడము / ఈఁదులాడడము	నీళ్లలోబాహువులచేత తెలె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స-{ఈఁత --- / ఈఁదడము}{కొట్టడము- / చెయడము- స-{ఈఁదులు -- ఆడడము- / ఈఁదడములు- చేయడము-
ఈను	తిరశ్చాంప్రసవె / సస్యఫలనిష్పత్త్యాచ	స	ఈనడము	ఆవుమొదలయినవిప్రసరించె / పైరువెన్నువిడిచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	

21

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ.త	
ఈరు / ఈర్పు	కేశతిక్షౌపసారణౌ	స	ఈరవడము / ఈర్చుడము	తలవెంట్రుకలలోని ఈర్లుపో రొయ్యేటట్లుచేసె	చు / చు	బిత్-బిన్ / ఇత్-ఇన్	బెడ్-త్ / ఎడ్-త్	
ఈలుగు	వృత్తౌ	అ	ఈలగడము	వచ్చె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఈలకబు	దంతదృఢబంధె	అ	ఈలకబివడము	దంతములుగట్టిగాబిగబట్టె	బుచు	బిత్-బిన్	బెడ్-త్	స - ఈల - కబివడము అర్థముతేదు
ఉంకించు	ఉద్యమె	అ	ఉంకించుడము	ఉద్యుక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఉగ్గడించు / ఉగ్గళించు	అతివాదె / వాదోపక్రమే	అ	ఉగ్గడించడము / ఉగ్గళించడము	యుక్తిలవాదించె / వాదమునకారంభించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఉచ్	అంతఃప్రవేశే	స	ఉచ్చుడము	లోపలికిదూరె	బుచు	బిత్-బిన్	బెడ్-త్	
ఉంచు	నిధానె	స	ఉంచడము	పెట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	నిరి - ఉండు
ఉజ్జగించు	త్యాగె	స	ఉజ్జగించడము	త్యజియించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	త - ఉజ్ఝ / ఉజ్జ
ఉటంకించు	సారాంశగ్రహణె	స	ఉటంకించడము	సారాంశగ్రహణముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఉటుకాడించు / ఉడకాడించు / ఉడుకాడించు	ప్రహారాయ బాధనె	స	ఉటుకాడించడము / ఉడకాడించడము / ఉడుకాడించడము	నవ్వుటకైయొకనిబాధపెట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	గ్రా
ఉడాయించు	క్షణమాత్రేణాపహరణె	స	ఉడాయించడము	క్షణమాత్రములోనపహరించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	ప్రాకృతతద్భవము - ఉత్క్షిప్త - స / ఉడాహీ - అప్రా / ఉడాయు - తె
ఉండు	నివాసె	అ	ఉండడము	నివసించె	చు	ట్-స్	ఎడ్-ద్	
ఉడుకు / ఉడికిలు	కపిత్థె / పరిహాసజరోషెచ	అ	ఉడకడము / ఉడికిలడము	పక్వమయ్యె / అపహాసముచేతరోషయుక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉడుగు	కార్యవిమరణె / కార్శ్యేచ	స / అ	ఉడుగడము	పనిచాలించె / కృశించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉద్ఘగుడు	శ్వాసపంరవశ్యె	అ	ఉద్ఘగుడవడము	ఊరపిరితిప్పుకొనలేకపాయె	చుచు	బిత్-బిన్	బెడ్-త్	స - ఉద్ఘు - కుడవడము స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు

ధా	సం		క్రి	తె	భ	భూ	భ-త	
ఉడిపోవు	నిస్స్వరిభవనె	అ	ఉడిపోవడము	నిస్స్వరమయ్యె	చు	త్-యిన్	యెడ్-ద్	స - ఉడి - పోవడము / చెడి - స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు
ఉతుకు / ఉదుకు	వస్త్రాదిక్షాళనె	స	ఉతకడము / ఉదకడము	వస్త్రాదులుక్షాళనముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉదిరిపడు	ఆకస్మికవల్లనె	అ	ఉదిరిపడడము	ఉలికిపడె	చు	ఇత్-డ్	ఎడ్-ద్	స - ఉదిరి - పడడము / ఉలికి - స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు
ఉదిలపడు / ఉదిలగొను	చింతాయాం	అ	ఉదిలపడడము / ఉదిలగొనడము	చింతనొందె	చు / ంచు	ఇత్-డ్ / ంట్-డ్	ఎడ్-ద్ / ఎడ్-ంద్	స - ఉదిల - పడడము / స - చింత + కొనడము స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు
ఉనుచు	నిధానె	స	ఉనచడము	పెట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	నిరి - ఉండు
ఉప్పు	పిష్టప్రియ్యాదిక్వథనె	స	ఉప్పడము	పిండి - వడ్లు - మొదలయినవి ఉడకపెట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉప్పొంగు	ఉద్వెల్లనె	అ	ఉప్పొంగడము	పయికిపొంగె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స - ఉ - పొంగడము అర్థములేదు
ఉప్పతిల్లు / ఉప్పటిల్లు	ఉద్భవె	అ	ఉప్పతిల్లడము / ఉప్పటిల్లడము	ఉద్భవించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	త - ఉత్ప త / ఉప్పత / ఉప్పట
ఉప్పతించు	ఉత్పాతానుధ్యానె	స	ఉప్పతించడము	ఉత్పాతమనియెంచె - అనగా ఆశ్చర్యమనియెంచెననుట	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	త - ఉత్పాత - గ్రా / ఉప్పత
ఉబ్బు / ఉబుకు	పీనతాయాం / సంతోషెచ	అ	ఉబ్బడము / ఉబకడము	బలిసె / సంతోషించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉబ్బరించు	ఉచ్ఛూనతాయాం / ఉచ్ఛూనీకరణెచ	అ / స	ఉబ్బరించడము	ఉబ్బుగానయ్యె / ఉబ్బుగాఁజేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	నా - ఉబ్బు / లావు
ఉముచు / ఉమియు	నిష్ఠీవనె	స	ఉమచడము / ఉమియడము	ఉమివేసె	చు	ఇత్-ఇన్ / సిత్-సిన్	ఎడ్-ద్ / సెడ్-త	
ఉమ్మగిలు	ఊష్మణాపాకె	అ	ఉమ్మగిలడము	ఆవిరిచేతపక్వమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త	
ఉమ్మదించు	విపాతోష్మణి	అ	ఉమ్మదించడము	గాలితేనందున-ఉక్కగానుండె	చు	-	-	నా {ఉమ్మదము- గాలితేనందునసయిన ఉక్క
ఉరడించు	విజృంభణె	అ	ఉరడించడము	విజృంభించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	శా.
ఉరియు	విస్రంసె	అ	ఉరియడము	విడిపోయెను	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	
ఉరలు	విస్రంసె పతనేచ	అ	ఉరలడము	విడిపోయెను పడిపోయెను	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉరళించు	శోభాయాం	అ	ఉరళించడము	శోభించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	శా.
ఉరుము	సకోపదర్శనే హుంకారేచ	స	ఉరముడము	కోపముగాఁజూచె హుంకారముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉరియాడు	కంపనే	అ	ఉరియాడడము	కంపించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స {ఉరి — ఆడడము- ఉత్ప్లు—
ఉబు	అహంకృత్యే హైన్యే బహూకరణేచ	అ అ స	-	అహంకారమయ్యె తగ్గిపోయెను గొప్పగాఁజూచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	శా.
ఉబుకు	ధావనే ఊర్ధ్వభాగాంప్లుతనేచ	అ అ	ఉబుకడము	పరుగెత్తె మీఁదినుంచిదుమికె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉటియు	వర్షజలస్రావే	అ	ఉటియడము	వాననీళ్లుస్రవించె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	
ఉఱుము	మేఘగర్జితే	అ	ఉఱుముడము	మేఘముగర్జించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఉబ్బిలూఁగు ఉబ్బూఁతలూఁగు	డోలనాతిశయే కార్యకృత్యేత్సాహేచ	అ	ఉబ్బిలూఁగడము ఉబ్బూఁతలూఁగడము	మిక్కిలి- ఊఁగె పనియందుమిక్కిలి-ఉత్సాహయుక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స ఉబ్బిలు — ఊఁగడము ఉబ్బూఁతలు నిరర్థకము
ఉలుకు ఉలికిపడు	ఆకస్మికవల్లనే	అ	ఉలకడము ఉలికిపడడము	ఆకస్మికముగానదిరిపడెను	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స-ఉలికి- పడడము-

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త	
ఉబ్బితబ్బిఱు	శ్రద్ధూతాయాం	అ	ఉబ్బితబ్బిఱడము	మిక్కిలిమనుసుపడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స {ఉబ్బితబ్బు — ఊఱడము- మనోవ్యాకృతులు స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు
ఉసికొలుపు	శునాంప్రేరణేయాం	స	ఉసికొలపడము	కుక్కలప్రేరేపించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స {ఉసి — కొలపడము- అర్థములేదు-పొందించడము-
ఉసూఁరను ఉసురను ఉస్సురను ఉస్సను	నిర్వేదె	అ	ఉసూరనడము ఉసురనడము ఉస్సురనడము ఉస్సనడము	విసికె	౦చు	౦ట్-స్ట్	ఎడ్-౦డ్	స {ఉసూరు- అనడము ఉసురు- ఉస్సురు ఉస్సు- అర్థములేదు-
ఊఁకొను ఊఁకొట్టు	శ్రవణే	స	ఊఁకొనడము ఊఁకొట్టడము	వినె	౦చు- చు-	౦ట్-న్ ఇద్-ఇన్	ఎడ్-౦డ్ ఎడ్-ద్	స- ఊఁ — కొనడము- అర్థములేదు- స- ఊఁ — {కొట్టడము- చేయడము-
ఊఁకించు	చాలనే	స	ఊఁకించడము	కదలించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ఎత్	
ఊఁగు ఊఁగులాడు	డోలనే	అ	ఊఁగడము ఊఁగులాడడము	ముందటికివెనక్కుకదిలె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	స- ఊఁగులు {ఆడడము- చేయడము-
ఊచు ఊచిపోవు	రోగేణకేశభ్రంశే	అ	ఊచడము ఊచిపోవడము	తల-రోగముచేత-వెంట్రుకలుతేనిదయ్యె	చు			స- ఊచి- పోవడము-
ఊఁచు	డోలాకాచాలనే నిక్షేపనేచ	స	ఊఁచడము	ఉయ్యాలనూఁగఁజేసె. ఉమిసె-	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	ణి- ఊఁగు-
ఊటు	పశ్వాదీనాంనిశ్శేషపానే	స	ఊటుడము	పశ్వాదులునిశ్శేషముగా త్రాగిపోయెను	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఊడు	పలాయనే విస్రంసెచ	అ	ఊడడము	పలాయితుండయ్యె విడిపోయెను	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-ద్	
ఊడు ఊడ్చు	అంకురారోపణే భూమినిర్హరే విస్రంసనే భూషణాదిమోచనేచ	స	ఊడవడము ఊడ్చడము	మొలకలునాటె దుమ్మునూడిపేసె వదిలించె సొమ్ములుతీసివేసె	చుచు చు	చిన్-చిన్ ఇత్-ఇన్	చెడ్-త్ ఎడ్	ణి- ఊడు-

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త	
ఊఁదు	అర్థనే అవష్టంభే ఉచ్ఛ్వసనతాయాంచ	స స అ	ఊఁదడము	శఖాదులుపూరించె ఆనుకొనె లావయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
ఊను	అవలంబె	స	ఊనడము	అవలంబించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
ఊయు	నిష్ఠీవనే	స	ఊయడము	ఉమిసివేసె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	గ్రా
ఊర్చు	శపేసె	అ	ఊర్చడము	నిట్టూర్పువిడిచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఊరార్చు	అనునయె	స	ఊరార్చడము	అనునయించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	
ఊరడిలు ఊరడు ఊరడిల్లు	ఆశ్వాసె	అ	ఊరడిలడము ఊరడడము ఊరడిల్లడము	తెప్పరిల్లె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	గ్రా
ఊరడించుకొను ఊరటించుకొను	స్వయమాశ్వాసె	అ	ఊరడించుకొనడము ఊరడించుకోవడము ఊరటించుకొనడము ఊరటించుకోవడము	తెప్పరిల్లుకొనె	ంచు	ంట్-న్ట్	ఎడ్-ండ్	గ్రా-స-ఊరడించబడము-కొనడము ఊరటించబడము
ఊటిలు ఊటిల్లు ఊటుడిల్లు ఊటుడిలు ఊటుడు	శాంతౌ	అ	ఊటిలడము ఊటిల్లడము ఊటుడిల్లడము ఊటుడిలడము ఊటుడడము	శాంతిపొందె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	
ఊటు	జలోత్పత్తౌ కందోత్పత్తౌ దేహపీనతాయాం లవణాదిసంస్కారేచ	అ	ఊటడము	నీళ్లుపుట్టె గడ్డపుట్టె దేహములావయ్యె ఉప్పుమొదలయినవాని ఊరేసినారె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త		
ఎక్కు	ఆరోహణే	స	ఎక్కడము	ఆరోహించె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్		
ఎక్కువెట్టు	ధనుషిగుణారోపణే	స	ఎక్కువెట్టడము	వింటినల్లెమోపెట్టె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స-ఎక్క వింటినారి	పెట్టడము
ఎక్కిరించు	అనుకృత్యోపహసె	స	ఎక్కిరించడము	అనుకరించిపరిహాసముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్	గ్రా	
ఎగియు ఎగురు	ఉత్ప్లుతనే	అ	ఎగియడము ఎగరడము	పయికిపోయె	చు	సిత్-సిన్ ఇత్-ఇన్	సెడ్-త్ ఎడ్-డ్		
ఎగిసిపడు ఎగిరిపడు	అత్యౌద్ధత్యే	అ	ఎగిసిపడడము ఎగిరిపడడము	మిట్టిపడె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స-ఎగిసి ఎగిరి	పడడము
ఎగజేఁపు ఎగఁదన్ను	ఊర్ధ్వనావిష్కరణే	స	ఎగజేఁపడము ఎగఁదన్నడము	ఆవు-పాలుపయికిచేపె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	స-ఎగ మీదు	చేపడము పాలుఉబికించడము తన్నడము కుమ్మడము
ఎగవేయు	కర్తవ్యాకరణే ఊర్ధ్వక్షేపేచ	స	ఎగవేయడము	చేయవలసినపనిచేయకపోయె పయిగావేసె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	స-ఎగ మీదు	వేయడము
ఎగు	బాణప్రయోగే	స	ఎగవడము ఎగచడము	బాణముప్రయోగించె	చుచు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్	శా	
ఎంచు	గణనాయాం అనుధ్యానేచ	స	ఎంచడము	లెక్కపెట్టె తలఁచె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్		
ఎచ్చు	ఆధిక్యే అతిక్రమణేచ	అ స	ఎచ్చడము	అధికమయ్యె అతిక్రమించె	చు-చు	చిత్-చిన్	చెడ్-త్	గ్రా	
ఎచ్చరించు	జ్ఞాపనె	స	ఎచ్చరించడము	జ్ఞాపకముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-త్		
ఎండు	శుష్కీభావె	అ	ఎండడము	శుష్కమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్		
ఎడయు ఎడవాయు	వినాభావె	స	ఎడయడము ఎడవాయడము	విడిచియుండె	చు	సిత్-సిన్	సెడ్-త్	స-ఎడ సమీపము	పాయడము విడవడము
ఎడలు	గతౌ	అ	ఎడలడము	పోయె	చు	ఇత్-ఇన్	ఎడ్-డ్	శా	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-త		
ఎడదెగు	విఛ్ఛేదె	అ	ఎడదెగడము	విఛ్ఛిన్నమయ్యె	చు- ఇత్-ఇన్- ఎడ్-డ్- స-	ఎడ- సమీపము-	తెగడము- భిన్నముకా వడము-
ఎత్తు	ఉన్నయె ఉత్తంభనె గ్రహణె ఆరంభేచ	స	ఎత్తడము	పయికిఁదీసె పయిగాఁబట్టుకొనె గ్రహించె ఆరంభించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		
ఎత్తుకొను	గ్రహణె ఆరంభె స్వస్మిన్నారోపణేచ	స	ఎత్తుకొనడము ఎత్తుకోవడము	గ్రహించె ఆరంభించె తనయందెక్కించుకొనె	ంచు ంట్- న్- ఎడ్-ండ్- స-	ఎత్తడము-	కొనడము-
ఎత్తుపడు	అశక్తౌ	అ	ఎత్తుపడడము	అశక్తుండయ్యె	చు- ఇత్- న్- ఎడ్- డ్- స-	ఎత్తు- ఎత్తడము-	పడడము
ఎత్తిపొడు	సొల్లుంఠనె	స	ఎత్తిపొడవడము	చేసినతప్పులుదెప్పిపెట్టె	చుచు-చిత్-చిన్-చెడ్-త్- స	ఎత్తి- పయికిందీసె-	పొడవడము
ఎదగు ఎదుగు	వృద్ధౌ	అ	ఎదగడము	వృద్ధిపొందె	చు- ఇత్-ఇన్-ఎడ్-డ్-		
ఎదిర్చు ఎదిరుచ్చు ఎదిరించు ఎదిరీంచు ఎదుర్కొను ఎదుర్కొను ఎదురు	ప్రత్యవస్థానె పర్యేసయోగె ప్రత్యుద్గమనేచ	స	ఎదిర్చడము ఎదిరుచ్చడము ఎదిరించడము ఎదిరీంచడము ఎదుర్కొనడము ఎదుర్కొవడము ఎదుర్కొనడము ఎదుర్కొవడము ఎదరడము	ఎదురుగానిలిచిజగడమునకుపూనె అడిగినవానిమరలియ్యడిగె ఎదురుగాఁబోయె	చు ఇత్-ఇన్-ఎడ్-త్ ఇత్-ఇన్- ఎడ్-త్- నా- ఇత్-ఇన్- ఎడ్-త్ ఇత్-ఇన్- ఎడ్-త్- ంట్- న్- ఎడ్-ండ్ స- ంట్- న్- ఎడ్-ండ్ ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్-	ఎదురు- ఎదుటు- అభిముఖము- ఎదురు- ఎదుటు-	కొనడము-
ఎన్ను	గణనాయాం	స	ఎన్నడము	లెక్కపెట్టె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్-		
ఎనయు	సంయోగె	అ	ఎనయడము	కలిసె	చు- సిత్-సిన్ సెడ్-త్-		
ఎనచు ఎనపు	పక్వశాకాదీనాంద ర్వ్యాదినామర్దనె	స	ఎనచడము ఎనపడము	పక్వమయినకూరలుమొ దలయినదానిగరిటెతొ లయినదానితామర్దించె	చు ఇత్-ఇన్-ఎడ్-త్- ణి-	ఎనయు-	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-త		
ఎరియు	దాహె	అ	ఎరియడము	దగ్ధమయ్యె	చు- సిత్-సిన్ సెడ్-త్- శా-		
ఎఱగు	నమస్కారె	స	ఎఱగడము	నమస్కరించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్- శా-		
ఎఱుఁగు	జ్ఞానె	స	ఎఱుఁగడము	తెలుసుకొనె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్-		
ఎలయించు	దానె సంతోషణేచ	స	ఎలయించడము	ఇచ్చె సంతోషింపఁజేసె	చు- ఇత్-ఇన్- ఎడ్-త్- నా-	ఎల- తేత-	
ఎలుగిచ్చు	ధ్వనె	అ	ఎలుగివ్వడము	ధ్వనిచేసె	చుచు చిత్-చిన్ చెడ్-త్- స-	ఎలుగు- ధ్వని-	ఇవ్వడము-
ఎసఁగు ఎసలారు	శోభాయాం	అ	ఎసఁగడము ఎసలారడము	శోభించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		
ఏకు	తూలాదిప్రచ యకరణె దోషప్రఖ్యాపనెచ	స	ఏకడము	దూదిమొదలయినదా నివిడఁదీసె అందరియొద్దనుదూ షించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		
ఏకారు	అనవలంబభ్రమణె దైన్యయాచనేచ	అ స	ఏకారడము	అవలంబములేకతిరిగె దైన్యముగయాచించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		
ఏఁగు	గతౌ	అ	ఏఁగడము	పోయె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్		
ఏఁగుదెంచు	ఆగమనె	అ	ఏఁగుదెంచడము	వచ్చె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్		
ఏచు	పీడనె	స	ఏచడము	పీడించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		
ఏటుపడు	తాడితత్వే	అ	ఏటుపడడము	కొట్టుబడె	చు- ఇత్-న్ ఎడ్-డ్ స-	ఏటు- కొట్టు-	పడడము-
ఏడు ఏడ్చు	రోదనే	అ	ఏడవడము ఏడ్వడము	రోధనముసేసె	చుచు-చిత్-చిన్ చెడ్-త్- చు ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్-		
ఏతెంచు	ఆగమనె	అ	ఏతెంచడము	వచ్చె	చు ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్		
ఏడు	రక్షణె	స	ఏడడము	రక్షించె	చు ఇత్-ఇన్ ఎడ్-డ్		

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ భ త	
{ఏమఱు / ఏమాఱు	ప్రమాదే	అ	{ఏమఱుటము / ఏమాఱుటము	ప్రమాదము పొందె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	గ్రా-
ఏయు	క్షేపణేదా	స	ఏయుడము	వేసె	చు	సిత్-సిన్ సెద్-త్	
ఏర్చు	దాహనే	స	ఏర్చుడము	దహించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
{ఏర్పడు / ఏరుపడు	విశ్లేషే	అ	{ఏర్పడుడము / ఏరుపడుడము	విశ్లిష్టమయ్యె	చు	ఇత్-ఙ్ఞి ఎద్-ద్	స- {ఏరు / వేరు - పడుడము-
{ఏఱు / ఏఱ్చు	కణశోశ్లేషణె	స-	ఏఱుడము / ఏఱ్చుడము	ఒక్కొక్కటిగావెతకె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఏలు	పాలనె	స-	ఏలడము	పాలించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఏవగించు	అసహనె	స-	ఏవగించడము	అసహ్యపడె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఒక్కాణించు-	ఆఖ్యానె	స-	ఒక్కాణించడము-	చెప్పె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	త- ఆఖ్యాన- ఒక్కాణ-
ఒగ్గు	ఉద్యమె	అ-	ఒగ్గడము	ఉద్యుక్తుఁడయ్యె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒగర్చు-	కషాయీభవనె	అ	ఒగర్చుడము	ఒగరువేసె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఒంగు	నతా	అ	ఒంగడము	నమ్రమయ్యె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	గ్రా
ఒంటు	దేహానుకూలె	అ	ఒంటుడము	దేహమునకు కూలమయ్యె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒట్టు	నిర్జలీభావె	అ	ఒట్టుడము	నిర్జలమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒడ్డు	{పణక్షేపె / ఉద్యమెచ	స	ఒడ్డుడము	{పందెము బెట్టె / పూనె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒడుకు	తంతునిర్మాణె	స	ఒడకడము	దారములు నిర్మించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒడుచు	పరాభావనె	స	ఒడచడము	ఓడించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-	శా-

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ భ త	
ఒడియు	హఠాత్ప్రహణె	స	ఒడియుడము	బలాత్కారముగా పట్టుకొనె	చు	సిత్-సిన్ సెద్-	
ఒడిగట్టు	అవశ్యచికీర్షాయాం	అ	ఒడిగట్టుడము	{అవశ్యముగా జేయవల / యునని సిద్ధమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	స- {ఒడి - కట్టుడము- / ఒకవైనా పెట్టుకొనుటకు / బట్టుముందటికొంగత్రిక కట్టినది-
ఒడఁబడు	సమ్మతా	స	ఒడబడడము	సమ్మతించె	చు	ఇత్-ఙ్ఞి ఎద్-ద్-	స- {ఒడ - పడడము- / స్వతంత్రముగా ప్రయోగము లేదు-
ఒడిసివేయు	ప్రసభక్షేపె	స	ఒడిసివేయుడము	విసరివేసె	చు-	సిత్-సిన్-సెద్-త్-	స- {ఒడిసి - వేయుడము- / బలాత్కారముగా బట్టుకొని-
ఒడివేయు	ప్రతివేష్టనె	స	ఒడివేయుడము	మెలివేసె	చు-	సిత్-సిన్-సెద్-త్-	స- {ఒడి - వేయుడము / మెలి-
ఒత్తు	{ధ్యాపనె (స) / శంఖాదిధ్మానె (స) / నిష్పీడనె (స) / అపసరణె చాక్షి / ణార్థేనాం (అ) / క్రముక ఖండనాం చ		ఒత్తడము	{ఆవలికి దొసె / శంఖాదులూఁదె / పిసికె / ఆవలికి జరిగె / వక్కలు ఖండించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
{ఒత్తిలు / ఒత్తిగిలు / ఒత్తికిలు	ఏకపార్శ్వపరి వర్తనె	అ	{ఒత్తిలడము / ఒత్తిగిలడము / ఒత్తికిలడము	ఒకపక్కగా పొర్లె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	
ఒందు	ప్రాప్తౌ	స	ఒందడము	పొందె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	
ఒదుగు	{అంగసంకోచావస్థానె / కార్యోపయోగెచ	అ	ఒదగడము	{దేహము సంకుచించుకొనియుండె / పనికుపయోగించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
{ఒదవు / ఒదుపు	{వ్యాప్త్యాం / కార్యోపయోగెచ	అ	ఒదవడము	{వ్యాపించె / పనికుపయోగించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
ఒదర్చు	ఉద్ఘాటనె	స	ఒదర్చుడము	పెళ్లగించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఒనరు	{శోభాయాం / సంభవెచ	అ	ఒనరడము	{శోభించె / సంభవించె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూం భ-త	
ఒనర్చు ఒనరించు ఒనరించు	కరణె	స	ఒనర్చుడము ఒనరించడము ఒనరించడము	చేసె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎడ్-త్- ణి- ఒనరు-	
ఒనగూడు	సంఘటనాయాం	అ	ఒనగూడడము	సంఘటిల్లె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	స ఒనరడము - - కూడడము శేషలోపము
ఒప్పు	శోభాయాం సమ్మతౌచ	అ స	ఒప్పడము	శోభించె సమ్మతించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒప్పించు	సమ్మతీకరణె అర్పణౌచ	స	ఒప్పించడము	సమ్మతింపఁజేసె అప్పగించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్	ణి- ఒప్పు
ఒప్పగించు	అర్పణె	స	ఒప్పగించడము	అప్పగించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్	ప్రాకృతతద్భవము- అర్పణ- సం ఒప్పు- ప్రా ఒప్పగ- తె
ఒమ్ము	అనుకూల్యే	అ	ఒమ్మడము	అనుకూలమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒరుము	సంయోగె	అ	ఒరమడము	కలిసె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒరగు ఒరుగు	పతనె ఏకతావినమనెచ యోగె	అ	ఒరగడము	పడె ఒకపక్కగావంగె కూడుకొనె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒరయు ఒరియు ఒఱయు ఒఱియు	ప్రాప్తౌ ఘర్షణె శాణోల్లిఖనెచ	స	ఒరయుడము ఒరియుడము ఒఱయుడము ఒఱియుడము	పొందె ఒరుసుకునె సానపెట్టె	చు	సిత్-సిన్ సెడ్-త్	
ఒఱగు ఒఱుగు	పతనె ఏకతోవినమనె నమస్కారెచ	అ	ఒఱగడము	పడె ఒక్కపక్కగావంగె నమస్కరించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒఱలు ఒల్లు	విలాపె బహుజల్పనెచ	అ	ఒఱలడము ఒల్లడము	విలపించె తఱుచుమాటలాడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ భ-త	
ఒలుకు	స్పందనె	అ	ఒలకడము	చిందె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఒలు	తుషాద్యపనయనె	స	ఒలవడము ఒలచడము	పయిపొట్టుతొలగించె దలయినదితీసివేసె	చుచు	చిత్-చిన్ చెడ్-త్	
ఒలయు	శోభాయాం	అ	ఒలయుడము	శోభించె	చు	సిత్-సిన్ సెడ్-త్- గ్రాం-	
ఒల్లఁబోవు	ముఖవైవర్ణ్యే	అ	ఒల్లఁబోవడము	వివర్ణముఖుఁడయ్యె	చు	త్-యిన్-యెడ్-ద్-	స- ఒల్ల - - బోవడము ఒప్పనట్లు స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు-
ఓకిరించు ఓకిలించు	వమనోద్యమనె	అ	ఓకిరించడము ఓకిలించడము	కక్కనుద్యుక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్	నా- ఓకిరి- ఓకిలి-
ఓటించు ఓట్రించు	అనార్జవేనజయె	స	ఓటించడము ఓట్రించడము	అనార్జవముగాజయించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-త్	
ఓటాఱు	భిన్నతాయాం	అ	ఓటాఱడము	భిన్నమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	స- ఓటు- ఆఱడము
ఓటుపడు	నిశ్చేష్టతాయాం	అ	ఓటుపడడము	నిశ్చేష్టుండయ్యె	చు	ఇత్-డ్ ఎడ్-ద్	స- ఓటు- - పడడము అపజయము
ఓడు	పరాజయె భయె జలప్లవెచ	అ	ఓడడము	పరాజితుండయ్యె భయపడె నీళ్లకారె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఓడించు ఓడఁగొట్టు	జయె	స	ఓడించడము ఓడఁగొట్టడము	జయించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎడ్-త్ -ద్	ణి- ఓడు స- ఓడ - - కొట్టడము
ఓడార్చు ఓదర్చు	అనునయె	స	ఓడార్చడము ఓదర్చడము	అనునయించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎడ్-త్	పరాజితుండు గునట్లు
ఓపు	శక్తౌ	అ	ఓపడము	శక్తుండయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎడ్-ద్	
ఓము	రక్షణె	స	ఓమడము	రక్షించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎడ్-ద్-	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-త	
ఓరసిలు / ఓరసిల్లు / ఓరసించు	ఏకపార్శ్వగమనె	అ	ఓరసిలడము / ఓరసిల్లడము / ఓరసించడము	ఒకపక్కకుఁజేరెె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్త్ నా	ఓర- / ఒకపక్క
ఓరు / ఓర్చు	సహనె / జయెచ	స	ఓరవడము / ఓర్చడము	సహించె / జయించె	చుచు-చత్-చిన్-చెద్-త్ / చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఓలలాడు	జలక్రీడాయాం	అ	ఓలలాడడము	జలక్రీడలాడె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ స-	ఓలలు — ఆడడము / జలక్రీడలు
ఓసరిలు	ఏకపార్శ్వగమనె	అ	ఓసరిలపోవడము	ఒకపక్కకుఁజేరెె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ నా	ఓసరము / ఒకపక్క — ప్రయోగము / కర్మబిత్తము
ఓసరించు	ఏకతోనోదనె	స	ఓసరించడము	ఒకపక్కకుఁదోసె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్ నా-	ఓసరము / ఒకపక్క
ఓహటించు	పరాంగతౌ	అ	ఓహటించడము	వెనకదీసె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
ఓడుగఱ	కోపెనోష్ఠదంశనె	అ	ఓడుగఱవడము	కోపముచేతపెదవులు గొఱికికొనె	చుచు-చత్-చిన్-చెద్-త్ స-	ఓరడు — కఱవడము / ఓష్ఠము / స్వతంత్రముగా- / ప్రయోగములేదు-
కక్కు	వమనె	స	కక్కడము	వమనముసేసె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కచ్	అక్షవ్యాపారె	స	కచ్చడము	సాగటాలుమొదలయినదినడిపె	చుచు-చత్-చిన్- ఎద్	
క్రచ్	కాంక్షాయాం	స	క్రచ్చడము	కాంక్షించె	చుచు చిత్-చిన్	
కట్టు	బంధె (స) / గవాదీనాంగర్భధారణెచ (అ) / తిరశ్చీమవశకునెచ (అ)		కట్టడము	బంధించె / ఆవుమొదలయినవిచూలయ్యె / తిర్యగ్జాతులవశకువ్వనమయ్యె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కటుకటుంబడు / కటుకటాంపడు	సంతాపె	అ	కటుకటుంబడడము / కటుకటాంపడడము	సంతాపపడె	చు ఇత్-డ్త్ ఎద్-ద్ స-	కటుకటు — పడడము / కటుకటా / సంతాపార్థకము / యినఅవ్యయము.

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-త	
కడుగు	ప్రక్షాళనె	స	కడుగడము	ప్రక్షాళనముసేసె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
కడతేరు	పారగమనె	అ	కడతేరడము	తుదముట్టె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ స-	కడ — తెరడము / తుద — పొందడము
కడలుకొను	ఆక్రమణె	స	కడలుకొనడము	ఆక్రమించె	ంచు ంత్-న్ ఎద్-ంద్ స-	కడలు — కొనడము / దిక్కులు — పొందడము
కడుగొను / కడఁగు / కణఁగు	ఉద్రేకె	అ	కడుగొనడము / కడఁగడము / కణఁగడము	ఉద్రేకించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ స-	ప్రయోగముకర్మబిత్తము / కడు — కొనడము / మిక్కిలి
కత్తిరించు	కర్తనె	స	కత్తిరించడము	కత్తెరతోఛెదించె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్-త- సా-	కర్తరీ — సం- / కత్తెర — తె-
కతకు / కతుకు / కదకు / కదుకు	శునఆస్వాదె	స	కతకడము / కదకడము	కుక్కఆస్వాదించె	చు- ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కదుము	నోదనె	స	కదమడము	అవతలఁదోసె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కదుముకొను	స్థలాక్రమణె	స	కదుముకొనడము / కదుముకోవడము	స్థలమ్మాక్రమించె	ంచు ంత్-న్ ఎద్-ంద్	
కదియు	సన్నిధానె (అ) / ప్రాప్తౌచ (స)		కదియుడము	సమీపించె / పొందె	చు సిత్-సిన్-సెత్-త్	
కదలు / కదులు	చలనె	అ	కదలడము	చలించె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కదించు	స్వర్ణరజతశలాకాప్రసారణె	స	కదించడము	బంగారుగాని-వెండిగానిసూఁగదీసె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
కందు	ఉష్ణేనవివర్ణం తరప్రాప్తౌ	అ	కందడము	వేఁడిచేతమాయిరూపయ్యె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కనలు	కోపె / ఉష్ణేనవివర్ణం / తరప్రాప్తౌచ	అ	కనలడము	కోపించె / వేఁడిచేతమాయిరూపయ్యె	చు ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ. భ-త.	
కను	దర్శనే మానుషాదీనాం ప్రసవేచ	స	కనడము	చూచె మనుష్యాదులుప్రసవించె	ంచు	ంట్- న్ట్ ఎద్-ద్	
కనిపించు	దర్శనవిషయతాయాం ప్రదర్శనే ప్రసవకరణేచ	అ స స	కనిపించడము	అగపడె చూపె ప్రసవింపఁజేసె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	ణి- కను-
కనుపించు	దర్శనవిషయె ప్రసవకరణె ప్రదర్శనేచ	అ స	కనుపించడము	అగపడె ప్రసవింపఁజేసె చూపె	చు-	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	ణి- కను-
కనుఁగొను	దర్శనె	స	కనుఁగొనడము	చూచె	ంచు-	ంట్- న్ట్ ఎద్-ంద్- స	కను- కొనడము- కన్ను- పొందడము-
కనుక్కొను	ప్రయాసదర్శనె ప్రసవేచ	స	కనుక్కొనడము కనుక్కోవడము	ప్రయాసముచేతచూచె ప్రసవించుకొనె	ంచు-	ంట్- న్ట్ ఎద్ంద్- స-	కను- కొనడము- చూపు- ప్రసవము-
కనిపెట్టు కనిపెట్టు	ప్రతీక్షాయాం దర్శనావస్థానేచ	స	కనుపెట్టడము కనిపెట్టడము	ప్రతీక్షించె చూచుచునుండె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్ -స-	కను- కని- పెట్టడము- కన్ను- చూచి-
కనుపడు కనుపట్టు	దర్శనవిషయె	అ	కనుపడడము కనుపట్టడము	అగపడె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్ స-	కను- పడడము కన్ను-
కప్పు	ఆచ్ఛాదనె	స	కప్పడము	ఆచ్ఛాదించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్-	
కమ్ము	తిరోధానె	స	కమ్మడము	తిరోధానముసేసె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్	
కముచు	గిళనె	స	కముచడము	మ్రింగె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్-శా-	
కమ్మిదీయు	స్వర్ణరజితయోర్ల- తాకరణె పలాయనేచ	అ	కమ్మిదీయడము	బంగారుగానివెండిగా నితీగెగా- తీసె పరుగెత్తె	చు	సిత్ సిన్ సెద్ త్- స-	కమ్మి- తీయుడము- తీగె-
క్రమ్ము	పర్యావర్తనె	అ	క్రమ్మడము	ముళ్లె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ స-	క్రమ్ము- అఱఁకము- అర్థముతెడు-
కమరు కమలు కములు	ఊష్మణోవర్ణం తరప్రాప్తౌ	అ	కమరడము కములడము	వేఁడిచేతమారియుర్ణ పర్యె-	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్-	

ధా	సం		క్రి	తె	వ.	భూ. భ-త-	
కరఁగు కరుగు	ద్రవనిష్పత్తౌ ద్రవనిష్పాదనేచ	అ స	కరఁగడము కరగడము	ద్రవించె ద్రవింపఁజేసె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్-	గ్రా
కఱు కఱు	దంశనె	స	కఱవడము	కొఱికె	చుచు	చిత్-చిన్ చెద్-త్	
కఱచు	అభ్యాసె	స	కఱచడము	అభ్యసించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్	
కలఁగు కలతపడు కలఁకపొందు కలగుఁడుపడు	కాలుష్యే	అ	కలఁగడము కలతపడడము కలఁకపొందడము కలగుఁడుపడడము	కలుషమయ్యె	చు	ఇత్- ఇన్ ట్ ఇన్ ద్ ఎద్ ద్	స- కలత- పడడము- స- కలఁక- స- కలగుఁడు- పొందడము- కాలుష్యము-
కలుగు	లాభె ఉత్పత్తౌ కాలుష్యేచ	అ	కలగడము	లభించె పుట్టె కలుషమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	గ్రా-
కలియు	ప్రాప్తౌ సంయోగేచ	స అ	కలియడము	పొందె కూడె	చు	సిత్-సిన్ సెద్-త్	
కలుపు	సంయోజనె కలుషీకరణేచ	స	కలపడము	కూర్చె కలుషముగఁజేసె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	ణి- కలియు గ్రా-
కలువరించు కలవరించు	స్వప్నభాషణె	అ	కలువరించడము కలవరించడము	స్వప్నములోమాటలాడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
కలగను	స్వప్నప్రాప్తౌ	అ	కలగనడము	స్వప్నమొందె	ంచు	ంట్- న్ట్ ఎద్-ంద్	స- కల- కనడము- స్వప్నము- చూడడము-
కవియు	అభిముఖకలహేహో ద్యోగె	అ	కవియడము	అభిముఖముగాకల- హముననుద్యుక్తుఁడయ్యె	చు	సిత్-సిన్ సెద్-త్	
కసురు కసరు	ఉపాలంభె	స	కసరడము	తిట్టె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కసుగందు	పుష్పాదీనామీష- త్మ్లానౌ	అ	కసుగందడము	పుష్పాదులుకొంచము గావాడిపోయె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్- స-	కను- కందడము- కొంచెము- స్వతంత్రప్రయో- గముతేరు-
కాఁగు	తప్తతాయాం	అ	కాఁగడము	తప్తమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
కాంచు	దర్శనే	స	కాంచడము	చూచె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కాచు	ఫలనిష్పత్తౌ ప్రతీక్షాయాం గవాదిపాలనే జ్యోత్స్నాతపయోః ప్రకాశేచ	స స స అ	కాచడము	ఫలించె ప్రతీక్షించె ఆవులు మొదలయినవాని పాలించె వెన్నెలగాని యెండగాని ప్రకాశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్
కా	అపరాధసహనే ప్రజాపాలనేచ	స	కావడము	అపరాధము సహించె ప్రజలపాలించె	చుచు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్
కాంచు	తప్తీకరణె	స	కాంచడము కాంచపడము	తప్తము చేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ తె కాంగు
కాచుకొను	ప్రతీక్షాయాం అగ్నాశ్రితపసేవాయాంచ	స	కాచుకొనడము కాచుకోవడము	ప్రతీక్షించె నిప్పునుగాని యెండనుగాని సేవించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కాచడము కానడము
కాడుపడు	స్మృతిభ్రంశే	అ	కాడుపడము	స్మృతి తప్పె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కాడు స్మృతినాశము పడము
కాన్పించు కానిపించు కానుపించు	దర్శనవిషయె ప్రదర్శనె ప్రసవకరణేచ	అ స స	కాన్పించడము కానిపించడము కానుపించడము	అగపడె చూపె ప్రసవింపచేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ తె కసం
కాపాడు	రక్షణె	స	కాపాడడము	రక్షించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కాపు రక్షణము ఆడడము
కాయు	ఫలనే పశ్వాదిపాలనే జ్యోత్స్నాతపయోః ప్రకాశేచ	స స అ	కాయడము	ఫలించె ఆవులు మొదలయినవాని పాలించె వెన్నెలగాని యెండగాని ప్రకాశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్
కారు	స్రావే శ్లేష్మాస్రాహకంఠే ఛాత్కారే	అ	కారడము	స్రవించె శ్లేష్మము నంటుట తీసుట కంఠము సంధాత్కారము చేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
కారించు	పీడనే	స	కారించడము	పీడించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్
కార్కొను కారుకొను	కృష్ణతయావరణే	స	కార్కొనడము కార్కోవడము కారుకొనడము కారుకోవడము	నల్లగా కమ్ముకొనె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కారు నలుపు కొనడము
కాలు కాలు కాలు	దాహే స్ఖలనే ప్రకాశే	అ అ అ	కాలడము కాలడము కాలడము	దగ్ధమయ్యె ప్రకాశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ శా
కాలద్రొక్కు	వివాహే	స	కాల్రొక్కడము	వివాహమయ్యె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కాలు పాదము త్రొక్కడము
కావించు	కరణే కారణాచత్యకే	స	కావించడము	చేసె చెయించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ తె ఆశ్రు
కావరించు	మదే	అ	కావరించడము	మదించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ గా కావరము మదము
కిక్కిఱియు	అతిసమ్మర్దే	అ	కిక్కిఱియడము	కిక్కిరిసె	చు సిత్ సిన్ సెద్ స కిక్కు ఇఱియడము బిగువు స్వార్థంబు ప్రయోగము లేదు
కికురించు	లాలనే	స	కికురించడము	లాలనచేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్
కిట్టు	అనుకూల్యె సన్నిధానేచ	అ	కిట్టడము	అనుకూలించె సమీపించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కినియు	కోపే	అ	కినియడము	కోపించె	చు సిత్ సిన్ సెద్ శా
కిఱుపు	నేత్రసంజ్ఞాయాం	స	కిఱపడము	నేత్రము సంజ్ఞకదలించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కిలారించు కిలకిలారించు కిలాఱు	కోలాహలకరణే	అ	కిలారించడము కిలకిలారించడము కిలాఱడము	కోలాహలధ్వని చేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ గ్రా

ధా	సం		శ్రీ	తె	వ ధా భ త
కీడ్పడు / కీడుపడు	కష్టప్రాప్తౌ	అ	కీడ్పడము / కీడుపడడము	కష్టముపొందె	చు - ఇత్ - ఖ్ల ఎద్ - ద స కీడు - కష్టము - - పడడము
కుంకు	ప్రహారే / నాదనేచ	స	కుంకడము	ప్రహరించె / అరచె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
క్రుంగు / కుంగు	భారాదినాబుధః / భాగమనే	అ	క్రుంగడము / కుంగడము	భారాదులచేతమొదట - క్రిందికిపోయె - దిగబడెనను	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
క్రుచ్చు	శలాకాదీనామంతః ప్రవేశనే	స	క్రుచ్చడము	కఱ్ఱమొదలైనవిలోపల ప్రవిశిదూర్చె	చుచు - ఇత్ - ఇన్ చెద్ ద్
క్రుంచు / కుంచు	హీనకరణే / ఆకుంచనే / అధః ప్రాపణేచ	స	క్రుంచడము / కుంచడము	తక్కువజేసె / ఆకుంచనముచేసె / క్రిందికిత్రొంచె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త శి - క్రుంగు / కుంగు
కుట్టు	సీవనే / వేధనే / దంశనే చపిపీలికాదీనాం	స	కుట్టడము	బట్టకుట్టెనని / చెవులుగుచ్చెనని / చీమకుట్టెనని	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
కుంటు	విషమగమనే	అ	కుంటడము	కుంటుగానడచె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
కుడు	భక్షణే / భోజనేచ	స	కుడువడము	భక్షించె - చప్పరించె - చన్నుమొయి - గుడిచెనని	చుచు - ఇత్ - ఇన్ చెద్ త్
కుతిలపెట్టు	బాధనే	స	కుతిలపెట్టడము	బాధపెట్టె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద స - కుతిల - పెట్టడము - బాధ -
కుందు	మనోదుఃఖే / వ్యథాంచ	అ	కుందడము	మనస్సునదుఃఖపడె / చచ్చె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్ - స్వతంత్రప్రయోగమువేదు
కుందుకొను	స్వయమంతర్దుఃఖే	అ	కుందుకొనడము / కుందుకొనవడము	తనలోతానుదుఃఖించె	చు - ంట్ - న్లె ఎద్ - ంద్ స - కుందు - కొనడము
కుదురు	సంభవే / సమ్యగస్థితేచ	అ	కుదరడము	సంభవించె / తెస్సయరె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్

ధా	సం		శ్రీ	తె	వ ధా భ త
కుదియు	హ్రాసే	అ	కుదియుడము	హ్రస్వమాయెను	చు - సి త్ సిన్ సెద్
కుదించు / కుదియించు	హ్రాసకరణే / చాలనికషేచ	స	కుదించడము / కుదియించడము	తగ్గించె / సెనగలుమొదలైనవానినికుదించె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త్ - శి - కుదియు -
కుదియవేయు	అస్త్రావ్యపాతనే / దారుర్వాదీనాంపరిత్యక్త / సంరోధనేచ	స	కుదియవేయడము	పిత్తిక్రిందవేసె / కాష్ఠాదులుమొనకాట్టివేసె / కలాచేసె	చు - సిత్ - సిన్ సెద్ - త స - కుదియ / కుదిసేటట్టు - వేయడము -
కుదిలించు	పురః పశ్చాత్ప్రచాలనే	స	కుదిలించడము	ముందటికివెనక్కుకదిలించె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త్
కునుకు	నిద్రాయాం	అ	కునకడము	నిద్రించె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ ద్ - శా
కుప్పించు	ఉత్ప్లుతే నోర్ధ్వపతనే	అ	కుప్పించడము	ఎగసుదుకనుర్ధ్వత్సంతరాయె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త్
కుప్పటించు / కుప్పళించు	కాసఘ్నంతాత్య / పాణిభ్యాంనిర్భేదనే	స	కుప్పటించడము / కుప్పళించడము	బట్ట - ముద్దగాదాజేసి - రెండుచేతులతోనుదికెను	చు ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త్ గ్రా
కుమ్ము	అవఘాతనే / పశ్వాదివిబాధనేచ	స	కుమ్మడము	దంచె / ఆవులుమొదలయినదిపొడిచె	చు ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
కుమ్ములు	అంతరేవనిదాఘే	అ	కుములడము	లోలోగానేనిశ్శబ్దముగాకాలిపోయె	చు ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద్
కుమ్మరించు	కుంభాదీనాంపాత్రతదం / తస్థధాన్యాదీనామధః / క్షేపే	స	కుమరించడము	కుండమొదలయినవాటిని - బోర్లించిదానిలోనుండునట్టిధాన్యాదులు / క్రిందపోసె	చు - ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - త్
క్రుమ్మరిలు	సంచారే	అ	క్రుమ్మరిడము	సంచరించె	చు ఇత్ - ఇన్ ఎద్ - ద స - క్రుమ్ము - స్వతంత్రము - గా ప్రయోగ మువేదు - - అరిడము - ద గ్గడము
కురియు	వర్షస్రావే / వర్షణేచ	అ / స	కురియడము	వానస్రవించె / మేఘము - వర్షించె	చు - సిత - సిన్ సెద్ - త్ -

ధా	సం		③	తె	వ	ఘా ఘ త	
కుత్సు	ఉపాలంభే	స	కుత్సడము	తిట్టె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కుఅుకొను	త్వరాయాం	అ	కుఅుకొనడము	త్వరపడె	ంచు	ంట్-న్ ఎద్-ంద్ స	కుఅు-కొనడము- / త్వర-పొందడము-
కులుకు	శృంగారచేష్టాయాం	అ	కులకడము	శృంగారచేష్టసేసె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కుళ్లగించు	కించిద్ఘర్షణే	స	కుళ్లగించడము	పొదిమొదలయినది శాంతముగాత్రవ్వె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
కుళ్లు	ద్రవశైథిల్యే / ప్రభగ్నరోదనేచ	అ	కుళ్లడము	ముగిగిపోయె / తన లోలాను ఏడ్చె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కుసలంబడు	విశీర్ణపతనే / ఉద్వేగేచ	అ	కుసలబడడము	విరిగెటట్లుపడె / దిగులుపడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-స	కుసల- / స్వతంత్రపురోగం / గమువేడు- పదదము-
కూంకు	అస్తమయే	అ	కూంకడము	అస్తమించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ గ్రా	
కూంకొను / కూచుండు	ఉపవేశనే	అ	కూంకొనడము / కూచుండడము / కూచొనడము	కూచుండె	ంటు / ంచు	ంట్-న్ ఎద్-ంద్ / ంట్-న్ ఎద్-ద్ గ్రా	
కూడు	ప్రాప్తౌ (స) / ఏకతోగణనాయాం (స) / సంయోగే (అ) / యోగ్యతాయాంచ		కూడడము	పొందె / లెక్కకలిసికూడె / కలిసె / యోగ్యమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కూయు	శబ్దే (అ) / ఆహ్వానే బాష్పోద్గారాచ్చ (స) / గానే		కూయడము	కంఠ్రీ-అఱచె / పిలిచె	చు	సిత్-సిన్ సిద్-త	
కూరు	నిద్రాయాం (అ) / ప్రాప్తౌ (స) / ఆశాదిపూరణేచ (స)		కూరడము	నిద్రించె / పొందె / గాఢము మెంప్రబడ్డె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	

ధా	సం		③	తె	వ	ఘా ఘ త	
కూర్కు	నిద్రాయాం	అ	కూర్కడము	నిద్రించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ శా	
కూర్చు	సంయోజనే / పత్రాముత్రనిర్మాణేచ	స	కూర్చడము / కూర్పడము	కూడ ఉత్పత్తిచేసె / విస్తరిగుచ్చె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్ శా	కూడు
కూర్చుండు	ఉపవేశనే	అ	కూర్చుండడము	ఉపవిష్టుండయ్యె	ంచు	ంట్-న్ ఎద్-ంద్ స	కూరుచి-ఉండడము- / కాళ్లుకూరుచి-
కూలు	మృతౌ / వృక్షాదిపతనేచ	అ	కూలడము	చచ్చె / చెట్టుమొదలయినదిపడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కూలంబడు	విశీర్ణపతనే	అ	కూలంబడడము	కుసలంబడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-స	కూలు-పడడము-
కెడయు	మృతౌ	అ	కెడయడము	చచ్చె	చు	సిత్-సిన్ సిద్-ద్ శా	
కెదలు / కెరలు / కెరు / క్రొళ్లు	ఉద్రేకే / కోపేచ	అ	కెదలడము / కెరలడము / కెర్లడము / క్రొళ్లడము	ఉద్రేకించె / కోపించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ గ్రా	
కెలుకు	లోడనే	స	కెలకడము	కలియబెట్టె కుళ్లగించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కెకరించు	అంతశ్శ్లేష్మాకర్షణే	స	కెకరించడము	లోపలనుండిశ్లేష్మమునాకర్షించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్	
కేటాయించు	పృథక్కరణే	స	కేటాయించడము	పృథక్కరించియుంచె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-త్ గ్రా	
కేరు	అత్యుత్సాహే నవహాసే	అ	కేరడము	అత్యుత్సాహముతోనవ్వె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్ శా	
కొంకు	శంకాయాంభయే	అ	కొంకడము	లజ్జచేతభయపడె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కొట్టు	ప్రహారేచేదనేచ	స	కొట్టడము	ప్రహరించె / ఛేదించె తలకొట్టె నెట్టుకొట్టె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	
కొట్లాడు	కలహే	అ	కొట్లాడడము	కలహించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్-స	కొట్లు-ఆడడము- / దెబ్బలు-
కొండాడు	స్తుతౌ	స	కొండాడడము	స్తుతియించె	చు	ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	ధా ద త
కొణంగు	ఈషాంతుజ్ఞానే	స	కొణంగడము	మెల్లగామాట్లాడె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్-ద్
కొంతుకు / కొందంగు	భయవికారె	అ	కొంతకడము / కొందకడము	భయవికారము పొందె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్-ద్
కొను	గ్రహణే / క్రయణేచ	స	కొనడము	గ్రహించె / క్రయముసేసె	ంచు	ంత్ న్ ఎద్ ంద్
కొనుక్కొను	స్వార్థేక్రయణే	స	కొనుక్కొడము	తననై క్రయముసేసె	ంచు	ంత్ న్ ఎద్ ఎన కొను-కొనడము
కొనియాడు	స్తుతౌ	స	కొనియాడడము	స్తుతియించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స-కొని-ఆడడము
కొనిపోవు / కొంపోవు	గృహీత్వాగమనే	స	కొనిపోవడము / కొంపోవడము	గ్రహించుకొనిపోయె	చు	త్ యున్ వయెద్ ద్ స-కొని-పోవడము
కొరుకు	దంశనే	స	కొరకడము	కఱచె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కొఱలు	పూరణే	అ	కొఱలడము	నిండె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ శా
కొలు	పూజనే / సేవాయాంచ	స	కొలవడము	పూజనముసేసె-ధాన్యము / కొలిచెనని సేవించె	చుచు	చిత్ చిన్ చెద్ త్
క్రొవ్వు / క్రొవ్వు	మదే	అ	క్రొవ్వడము / క్రొవ్వడము	మదించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కొసరు / కోసరు	అధికాంశ్యాయాం దానానంతరం కించిద్దేయమితి ప్రార్థనాయాంచ	స	కొసరడము	మిక్కిలి-కొరకె / ఇచ్చినపిదప మఱియును కొంచెము / ఇమ్మని ప్రార్థించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కొడు	తండులాదివిభజనే	స	కొడడము	బియ్యము మొదలయినవి / చెరిగె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్
కోపగించు	కోపె	అ	కోపగించడము	కోపపడె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్-ంత్ తద్ధ్య-కోప

ధా	సం		క్రి	తె	వ	ధా ద త
కోయు	పుష్పాద్యవచయే / లవనేచ	స	కోయడము	పుష్పములు మొదలయినవి కోసె	చు	సిత్-సిన్ సెద్-త్
కోరు	కాంక్షాయాం / వరణేచ	స	కోరడము	కామించె / వరించె	ంచు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్
కోరుకొను	వరణే	స	కోరుకొనడము / కోరుకొవడము	వరించె	ంచు	ంత్ న్ ఎద్ ంద్ స-కోరు-కొనడము
కోరాడు	పరాభవేనాం / పూర్వాభ్యాసాత్ వికీర్ణాదౌ	స	కోరాడడము	పందులు మొదలయినవి ముట్టెలతో	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్-ద్ స-కోర-ఆడడము / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు
క్రోలు	పానే	స	క్రోలడము	త్రాగె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ శా
కొల్పడు	స్వార్థవ్యపనాశనే	అ	కొల్పడము	పోంగొట్టుకొనె	చు	ఇత్ న్ ఎద్ ద్ స కోలు / కొల్ల పడడము
కొల్పుచ్	నాశనే	స	కొల్పుచ్చడము	నశింపంజేసె	చు	చుచిత్ ఇన్ చెద్ త్ స కోలు / కొల్ల పుచ్చడము / చెయడము
కోలుమసగు	విజృంభణే	అ	కోలుమసగడము	విజృంభించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స కోలు-మసగడము / నిండుగ వ్యాపించడము
కొల్లలజేయు	రణోద్యోగకరణే	స	కొల్లలజేయడము	రణోద్యుక్తముగాంజేసె	చు	సిత్ సిన్ సెద్ త్ స కోలు-తల-చెయడము / కొల్ల-ఆరంభము
కాను	ప్రాగవ్యవధియయప్యర్థ స్వకార్యస్య వా స్వవశీకరణే	స	కాకొవడము	ముందుగ విది గాముండు అర్థముతోనే స్వకార్యముతోనే స్వవశముగాంజేసుకొనె	ంచు	ంత్ న్ ఎద్ ంద్ గ్రా స కా-కొనడము / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు
కౌంగిలించు	ఆలింగనే	స	కౌంగిలించడము	ఆలింగనముసేసుకొనె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ నా కౌంగిలి / ప్రామ్ము
క్రక్కదలు	భృశచలనే	అ	క్రక్కదలడము	మిక్కిలిన్ని కదలె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ స క్రక్కు-కదలడము / క్రీస్తుము

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ త	
గట్టించు	ఘట్టనయాపూరణే ఫలకేముష్ట్యాదినా పూర్వరూపవ్యపనయనేచ	స	గట్టించడము	ఘట్టనచేసికూరెరె పలకమీదమసిమొదలయి నవాటిచెతమొదటిరూపు మాపె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ంత్ తద్భ	ఘట్ట
గడు	అతిక్రమె లంఘనచె	అ / స	గడపడము	అతిక్రమించె దాంటె	చు చుచిత్	చిన్ చెద్	త్ గ్రా	
గడించు / గణించు	అర్జనె	స	గడించడము / గణించడము	ఆర్జించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	
గంతరించు	ఆవిర్భావె	అ	గండరించడము	ఆవిర్భవించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	
గడిందెరు / గడిందీరు	ప్రాఢతాయాం	అ	గడిందెరడము / గడిందీరడము	ప్రౌఢుండయ్యె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్ స	గడి – తేరడము / సభాస్థానము తీరడము / విష్పర్ణకావడము
గతుకు	శునఆస్వాదె	స	గతకడము	కుక్క ఆస్వాదించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్	
గంతుగాను / గంతుగొట్టు	మృతా	అ	గంతుగానడము / గంతుగొట్టడము	చచ్చె	౦చు / చు	ంట్ / ఇత్	న్ / ఇన్	స గంతు – ఎగిరిదాంటడము: కానడము / కొట్టడము / పొందడము
గదము / గదుముకొను								
గుదురు	ప్రాప్తౌ	స	గదరడము	పొందె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్ శా	
గదురుకొను	ధర్షణె	స	గదురుకొనడము / గదురుకొవడము	ధర్షించె	౦చు	ంట్ న్ ఎద్	ంద్ స	గదురు – కొనడము
గద్దించు	ధిక్కారె	స	గద్దించడము / అదమాయించడము	ధిక్కరించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్ గ్రా	
గద్దరించు	ముఖాదెరుఘూర్ణనతాయాం	అ	గద్దరించడము	ముఖముమొదలయినదిత్రిప్పె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	
గలతరించు	ఆకస్మికప్రలకొద్గమె	అ	గలతరించడము	ఆకస్మికముగాగగురుపాటెత్తె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ త	
గలపరించు / గలబరించు	పాత్రజలవిలోడనె	స	గలపరించడము / గలబరించడము	పాత్రలోనీళ్లుకలియపెట్టె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	
గాండు	వేధనె / విద్ధతాయాంచ	స / అ	గాండడము	బాణాదులచేతగుచ్చె / బాణాదులుగ్రుచ్చుకొనె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్	
గారవించు	ప్రీణనె	స	గారవించడము	ప్రీతిచేసె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	నా ప్రీతి – గారవము
గాలించు	పాత్రెజలెనతండు లాదిష్వపాషాణశో ధనె మార్గణెచ	స	గాలించడము	పాత్రలోజలముచేతబి యముమొదలయినవా టిలోరాళ్లుశోధించె వెదకె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	త్	
గిచ్చు	నఖతాడనె	స	గిచ్చడము	గోళ్లతోరక్కె	చుచు	చిత్ చిన్ చెద్	త్	
గించు	కార్పణ్యాయాంచనె	స	గించడము	కార్పణ్యముగయాచించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్ గ్రా	
గించుకొను / గిజగిజలాడు	ఆపదాహస్తపాదాన్ విక్షేపణె	అ	గించుకొనడము / గించుకొవడము / గిజగిజలాడడము	ఆపదచెత కాళ్లు చేతులుం చుంట్ ఈడ్చుకొనె	చు	ంట్ / ఇత్ ఇన్ ఎద్	న్ ఎద్ ంద్ స / ద్ స	గించు – కొనడము స్వతంత్రప్రయోగములేదు; గిజగిజలు – ఆడడము; కాళ్లుచేతులు – ఈడ్చుకొవడములు
గిట్టు	మృతౌ / సమ్మతౌచ	అ	గిట్టడము	చచ్చె / సమ్మతముయ్యె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్	
గిరిగొను	పరివేష్టనె	స	గిరిగొనడము	చుట్టుకొనె	౦చు	ంట్ న్ ఎద్	ంద్ స	గిరి – కొనడము / మండలాకారరేఖ
గిలుబాడు	చౌర్యె	స	గిలుబాడడము	దొంగిలించె	చు	ఇత్ ఇన్ ఎద్	ద్ శా	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ	త	
గిల్లు	అంగుష్ఠతర్జనీభ్యాం మూర్ధ్వాదౌ చర్మ గ్రహణే నఖక్షతకరణేచ	స	గిల్లడము	అంగుష్ఠతర్జనులచేత తొడమొదలయినచోట చర్మము పట్టిలాగె నఖక్షతముచేసె - పండుగిల్లినది	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గీచు	రేఖాకారక్షతే	స	గీచడము	రేఖాకారముగాక్షతముచేసె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గీటు	అసనే	స	గీటడము	చిమ్మె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గీటుకొను	సంకేతే, ధ్వజనాభూరణేచ	స	గీటుకొనడము, గీటుకోవడము	సంకేతముచేసె, ధ్వజనగాచంపె	౦చు	ంట్	న్వద్	ంద్స	గీటు — కొనడము / చిమ్మడము
గీటడంచు	మారణే	స	గీటడంచడము	చంపె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	త్స	గీటు / రేఖ — అడంచడము / చకించంబడుటయు
గీయు / గీరు	రేఖాలిఖనే	స	గీయడము / గీరడము	రేఖంగావ్రాసె	చు	సిత్ / ఇత్	సిన్సెద్ / ఇన్వద్	ల్ గ్రా / ద్	
	ఫలాద్యాస్వాదన ఛేదే బాణాప్రయోగే ప్రహారేచ	స	గీఱడము	దంతములతో ఫలాదులనుచీఱె బాణాములుప్రయోగించె ప్రహరించె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గీఱుకొను	సంకేతే	స	గీఱుకొనడము / గీఱుకోవడము	సంకేతముచేసె	౦చు	ంట్	న్వద్	ంద్స	గీఱు — కొనడము
	స్థైర్యే, మజ్జనే, అస్తమయేచ	అ	గ్రుంకడము	తగ్గె, మునింగె, అస్తమించె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గ్రుచ్ / గుచ్	శలాకాదీనాం ముంతః ప్రవేశనే	స	గ్రుచ్చడము / గుచ్చడము	కడ్డిమొదలయినదానిలోపలికి దూర్చె	చు	చిత్	చిన్చెద్	త్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ	త	
గుంజు	హఠాత్కర్షణే హస్తస్తంభాత్వ పాణిభ్యాం నిర్గజనేచ	స	గుంజడము	బలాత్కారముగా ఈడ్చె బట్టముడ్డగాంజేసిరెండుచే తులతోనుదికె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గుజగుజలాడు	మిథోజల్పనే	అ	గుజగుజలాడడము	ఒకనివిషయము ఇరవాళ్లుముగా గుంపులుగూడిమాట్లాడుకొనిరి	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్స	గుజగుజలు — ఆడడము / మిథోజల్పనములు
గుంజులాడు	హఠాదన్యోన్యకర్షణే	స	గుంజులాడడము	బలాత్కారముగానొకని నొకండీడ్చుకొనె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్స	గుంజులు / ఈడ్పులు — ఆడడము
గుటుక్కను / గుండువేయు	మృతౌ	అ	గుటుక్కనడము / గుండువేయడము	చచ్చె	౦చు / చు	ంట్ / ఇత్	న్వద్ / ఇన్సెద్	ంద్గ్రా (స) / త్గ్రా (స)	గుటుక్కు — అనడము / అనుకరణము; గుండు — వేయడము / గుండ్లాయి
గుంత్రించు	పిత్తదోషేణాంతర్భ్రమణే	అ	గుంత్రించడము	పిత్తముచేత పేగులుతిరిగె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	త్	
గుద్దు	ముష్టిఘాతే	స	గుద్దడము	పిడికిటంగొట్టె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్	
గుద్దులాడు	అన్యోన్యముష్టిఘాతే	స	గుద్దులాడడము	ఒకనినొకండుగుద్దుకొనె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్స	గుద్దులు — ఆడడము / పిడికిటిదెబ్బలు
గుద్దలించు	కుద్దాలేనఖననే	స	గుద్దలించడము	గుద్దలితో త్రవ్వె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	త్ త - నా	కుద్దాలము / గుద్దలి
గుదియించు	అవస్థాపనే	స	గుదియించడము	నిలిపె	చు	ఇత్	ఇన్వద్	త్ - శా	
గుదగుదలాడు	సగద్గదరోదనే మిథోజల్పనేచ	అ	గుదగుదలాడడము	డగ్గుత్తికతో ఏడ్చె, ఒకనివిషయము ఇరవాళ్లుముగా గుంపులుగూడిమాట్లాడుకొనిరి	చు	ఇత్	ఇన్వద్	ద్స	గుదగుదలు — ఆడడము / మిథోజల్పనములు
గునియు	ప్రీతివిస్రంభాభ్యాం మందయానే	అ	గునియడము	చనవువల్లమెల్లమెల్లంగానడచె	చు	సిత్	సిన్సెద్	త్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త	
గుప్పు	గంధావఘ్రాణే	స	గుప్పుటము	గట్టిగావదంచె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గుప్పటించు గుప్పళించు	పాదస్పందాద్యపా భిఘాతనిర్ఘోషనే	స	గుప్పటించుటము గుప్పళించుటము	బట్టువముద్దగాజేసిరి డువ్వేటులతోనుదికె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ గ్రా	
గుంపించు	ఈర్ష్యయా వి కృతభాషణె	స	గుప్పించుటము	ఈర్ష్యచేతవికారప్రము తలాడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్	
గుబాళించు	ప్రకాశే	అ	గుబాళించుటము	ప్రకాశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్	
గుబుకు గుముకు	ముష్టితాడనే	స	గుబకటము గుమకటము	పిడికిటి తాడనముసేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గుజుకొను	ఉద్వేగే	అ	గుజుకొనటము	ఉద్వేగించె	ంచు ంత్ న్వద్ ంద్స	గుజు — కొనటము స్వతంత్రప్రయోగములేదు.
గుజువెట్టు గుజ్జువెట్టు	నిద్రాయాం కం కేషూ	అ	గుజువెట్టుటము గుజ్జువెట్టుటము	గుజకవెట్టె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్స	గుజు — పెట్టుటము అనుకరణము
గుజ్జను	అసమ్మత్యాకోపె	అ	గుజ్జనటము	అసమ్మతిచేతకోపించె	ంచు ంత్ న్వద్ ంద్స	గుజు — అనటము
గుసగుసలాడు	ఉపాంశుమంత్రణె	అ	గుసగుసలాడటము	రహస్యముగామాటలాడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్స	గుసగుసలు — ఆడటము రహస్యాలోచనలు
గెంటు	నోదనే విషమచలనే	స అ	గెంటుటము	త్రోసె ఎచ్చుతగ్గుగాంగదలె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గెంట్లు	విషమచలనే	అ	గెంట్లుటము	ఎచ్చుతగ్గుగాంగదలె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ గ్రా	
గెట్టించు	ఘట్టనయాపూరణె ఫలకేమృష్యాదినా పూర్వరూపవ్యప నయనేచ	స	గెట్టించటము	ఘట్టనచేసికూరె పలకమీదముసిమెుద లయినవాటిచేతమె దటిరూపుమాపె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ త	ఘట్టి గెట్టి గ్రా
గెలు	జయె	స	గెలవటము గెలియటము	జయించె	చు లుత్ లన్ లద్ త్	
గేడించు	బహిరవనోదనే	స	గేడించటము	అవతలికిండ్రోసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ శా	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త	
గేలించు	అపహాసె	స	గేలించటము	అపహాసముసేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్ నా	గేలి అపహాసము
గ్రోచు	ఖనన్	స	గ్రోచ్చుటము	త్రవ్వె	చు చుత్ చిన్ చెద్ త్	
గొణుగు గొనుగు	ఉపాంశుజల్పనె	స	గొణగటము గొనగటము	తనలోతానుమెల్లంగా మాటలాడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గొరుగు	క్షురకర్మణి	స	గొరుగటము	క్షౌరముసేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గోకు	కండూయనాదౌ	స	గోకటము	దురదతీరునట్లుగోళ్లతోగీ చె — కుండగోకిననియున్న	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గోజు గోజువాడు	ముహుర్యివచనే అవిమోచనేచ	స	గోజటము గోజువాడటము	మాటిమాటికిన్ని వివేచించె విడవనివాండయ్యె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్స	గోజులు — ఆడటము గోజటములు
గోజారు	ముహుర్యాచనే	స	గోజారటము	మాటిమాటికియాచించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
గోరించు	స్నేహాభ్యజనే	స	గోరించటము	చమురుపోసివేయించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్	
చక్కాడు	మారణె	స	చక్కాడటము	చంపె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్స	చక్కు నుగ్గు — ఆడటము
చచ్చు	మృతౌ	అ	చావటము	మృతుండయ్యె	చు చుత్ చిన్ చెద్ త్	
చతికిలంబడు చదికిలంబడు	విశీర్ణపతనే	అ	చతికిలంబడటము చదికిలంబడటము	కూలంబడె	చు ఇత్ న్వద్ ద్స	చతికిల — పడటము చదికిల స్వతంత్రముగాప్రయోగములేదు
చదియు	చూర్ణీభావె	అ	చదియటము	చూర్ణమయ్యె	చు సిత్ సిన్ సిద్ త్	
చదుపు	మారణె	స	చదపటము	చంపె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్సి	చదియు
చదువు	విద్యాభ్యాసె పఠనేచ	స	చదవటము	విద్యయభ్యసించె పఠియించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
చను	గమనే అర్హత్వేచ	అ	చనటము	పోయె తగె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్	
చనుదెంచు	ఆగమనె	అ	చనుదెంచటము	వచ్చె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్	
చప్పరించు	ఆస్వాదవిశేషె	స	చప్పరించటము	రుచిచూచె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-వ	
చదురు	స్నేహాలేపనే	స	చదురడము	నెయ్యిమొదలయినవిపట్టించి	చు ఇతి- ఇనది ది	
చరుము	ఆమర్శనేచ		చరముడము	రాచె. తడిచె.		
చఱచు	ఆస్ఫాలనే. ప్రహారే. అయఃప్రభృతి శలాకర్షణేచ	స	చఱచడము	అప్పళించె. కొట్టె. అయస్సుమొదలయినదిపోదిగించె.	చుటుఇతి- టినది	
చఱు			చఱవడము			
చల్లు	ప్రక్షేపే. బీజావాపే. వికిరణేచ	స	చల్లడము	ప్రోక్షించె. విత్తనాలువేసె. వెదజల్లె.	చు ఇతి- ఇనది- ది	
చల్లారు	ఉష్ణశాంతౌ. అగ్నిశాంతౌచ	అ	చల్లారడము	వేండిలేనిదయ్యె. చిచ్చుశమించె.	చు ఇతి- ఇనది	దస- చల్ల- శీతము — ఆరడము ఉండడము.
చలివాపు	భయవారణేన సాంత్వనే	స	చలివాపడము	భయముతీర్చిబుజ్జగించె	చు ఇతి- ఇనది-	దస- చలి కంపము — పాపడము పోంగొట్టడము-
చాంచు	ప్రసారణే	స	చాంచడము	ప్రసరింపంజేసె	చు ఇతి- ఇనది- ది	
చాటించు	వీధ్యాముద్ఘోషపూర్వ సర్వేషాంజ్ఞాపనే	స	చాటడము. చాటించడము	వీధిలోనుద్ఘోషించియుండె ఏకనిదెలియజేసె	చు ఇతి- ఇనది- ది తి	
చాందు	శాణాదిషుఘర్షణే	స	చాందడము	సానెమొ॥ వాటిమీందరాచె	చు ఇతి- ఇనది ది	
చాంపు	ప్రసారణే	స	చాంపడము	ప్రసరింపంజేసె	చు ఇతి- ఇనది- ది	
చారు	శిలాదౌసమ్మార్జన స్వాదీనాంధాన్యాదీనాం రాశీకరణే	స	చారడము	కళ్లముమొదలయ్యినాటిలో చెపకత్తమొదలయినదాని చేతధాన్యదులుపోగుసేసె	చు ఇతి- ఇనది- ది	
చాలు	పర్యాప్తౌ. శక్తౌచ	అ	చాలడము	పర్యాప్తమయ్యె. శక్తుండయ్యె	చు ఇతి- ఇనది- ది	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ-వ	
చావించు	కార్యవిరమణే	స	చావించడము	పనినిలిపె	చు ఇతి- ఇనది- తిసి-	చాలు —
చాల్పడు	యథాపత్త్వవనే	అ	చాల్పడడము	అంతాపడె	చు ఇతి డ్డి ఎది దస-	చాలు- పుక్తి- పడడము
చిక్కు	కార్శ్యే. లాభే. శేషే. హస్తగ్రాహేచ	అ	చిక్కడము	కృశించె. లభించె. మిగిలె. చిక్కిపట్టుబడె	చు ఇతి ఇనది ది	
చిక్కుపడు	తంతూనాంపరస్పరగ్రంథనే. మేళనే. కష్టప్రాప్తౌ. హస్తగ్రాహేంచ	అ	చిక్కుపడడము	దారములుపరస్పరముమేళనమయ్యె. కష్టమునొందె. చిక్కిపట్టుబడె	చు ఇతి డ్డి ఎది దస-	చిక్కు చిక్కడము — పడడము
చిక్కుకొను	లగ్నతాయాం. పరాధీనతాయాం	అ	చిక్కుకొనడము. చిక్కుకొవడము	అంటుకొనె. పరాధీనుండయ్యె	చు ంటి న్నది ందస-	చిక్కు — కొనడము-
చిగుర్చు. చిగిరించు	పల్లవోత్పత్తౌ	అ	చిగిర్చడము. చిగిరించడము	పల్లవించె	చు ఇతి ఇనది- తీసా —	చిగురు- పల్లవము-
చించు	వస్త్రాదీనాం ద్వైధీకరణే	స	చించడము	వస్త్రముమొదలయినవాటిని రెండుగాంజేసె	చు ఇతి- ఇనది- లోకి —	చినుగు —
చిచ్చికొట్టు	బాలానాంప్రస్వాపనే	స	చిచ్చికొట్టడము	పిల్లకాయలనిద్రపుచ్చె	చు ఇతి- ఇనది- దస —	చిచ్చి- అనుకరణము — కొట్టడము-
చిట్లు. చిటులు	శుష్కఫలాదీనాం స్వతస్సశబ్దవిదళనే	అ	చిట్లడము	ఎండినఫలాదులుతనకుతానె ధ్వనిగాపగిలె	చు ఇతి- ఇనది- ది	
చిటారించు	కోపవికృతౌ	స	చిటారించడము	కోపముచేతవికృతమయ్యె	చు ఇతి ఇనది- తీగ్రా-	
చిత్తగించు	బుద్ధ్యావలోకనే	స	చిత్తగించడము	బుద్ధికితెచ్చుకొని	చు ఇతి ఇనది- తత్సమ —	చిత్తము- మనస్సు-
చిదుకు. చిదుగు	విశరణే	అ	చిదకడము. చిదగడము	విశీర్ణమయ్యె	చు ఇతి-ఇనది- ది	

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త	
బిదుపు	పూరణే	స { బిదపడము	చంపె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌ఈ	బిదుకు-
బిదుము	విశరణాకరణేచ	బిదుముడము	విశీర్ణముగం జేసె		
బిందు	స్యందనే	అ బిందడము	ఒలికె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బినుకు	వృష్టౌ	అ బినకడము	వర్షించె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బినుంగు	వస్త్రాదిభేదే	అ బినంగడము	వస్త్రాదులు బద్దలయ్యె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిన్నబోవు	భేదే	అ బిన్నబోవడము	ఖిన్నుండయ్యె	చు ఇల్ యిన్ ఎద్- ద్‌స-	బిన్న- పోవడము / కొంచెము
బిప్పిలు	ఉద్గమే	అ బిప్పిలడము	ఉబికె	చు ఇల్- ఇన్ ఎద్ ద్‌శ్రా-	
బింపు	ఛేదనే	స బింపడము	చినుగునట్లుచేసె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌ఈ	బినుగు
బిముడు	అతిపాకదూషితే	అ బిముడడము	అతిపాకముచేత చెడిపోయెను	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిమ్ము	అపనే	స బిమ్మడము	విసరె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిరుంగు	వస్త్రాదిభేదే	అ బిరగడము	వస్త్రాదులు భిన్నమయ్యె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	పారడము / వ్యాపించడము
బిరుతలువారు / బిరుతలుగ్రమ్ము	తేజో తిశయ / దర్శనే చక్షుః / ప్రతిఘాతే	అ బిరుతలువారడము మిక్కిలి తేజస్సును చూచు / బిరుతలుగ్రమ్మడము - ఉచేత కన్నులు చెదరె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్ ద్‌స-		బిరుతలు - క్రమ్మడము / మిఱుమిట్లు - ఆవరించడము
బిఱుము	విశీర్ణకరణే	స బిఱుమడము	బిదుకునట్లులుచేసె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిఱుబిఱువాఱు / బిఱుముఱ్ఱాడు	కోపవికారే	అ బిఱుబిఱువాఱడము / బిఱుముఱ్ఱాడడము	కోపవికారము పొందె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌స-	బిఱుబిఱులు / బిఱుముఱ్ఱు - ఆడడము / కోపవికారము
బిలుకు / బిల్చు	మథనే / ప్రోక్షణేచ	స బిలకడము / బిల్చడము	మథించె / ప్రోక్షించె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిలకరించు	ప్రోక్షణే	స బిలకరించడము	ప్రోక్షించె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బిప్పు	తక్షణే	స బిప్పడము	చెక్కె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బివుకు	శైథిల్యే	స బివకడము	శిథిలమయ్యె - అనంగా పాంతమైతె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	

72

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త	
బీంకు	శైథిల్యే / ఆస్వాదవిశేషేచ	స బీంకడము	బివికె / ఫలాదులాస్వాదించె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బీకాకుపడు / బీదరపడు	వ్యాకులత్వే	అ బీకాకుపడడము / బీదరపడడము	వ్యాకులుండయ్యె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌స	బీకాకు / బీదర / వ్యాకులత్వము - పడడము
బీదు	నాసాపుటనిస్సారణార్థియాం	స బీదడము	చీమిడిపోవునట్లుచేసుకొనె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బీరు	ఛేదనే	స బీరడము	బద్దలుచేసె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బీఱు	ఆహ్వానే	స బీఱడము	పిలిచె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బీలు	వంశాదిదళనే	అ బీలడము	వెదురు మొదలయినవి బద్దలయ్యెను	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బీవు	తక్షణే	స బీవడము	చెక్కె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బుట్టు	వేష్టనే	స బుట్టడము	వేష్టనచేసె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బుట్టుముట్టు / బుట్టుకొను / బుట్టువేయు	పరివేష్టనే	స బుట్టుముట్టడము / బుట్టుకొనడము / బుట్టుకోవడము / బుట్టువేయడము	పరివేష్టించె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌స / ంచు ంట్- న్ ఎద్ ంద్‌స / చు సిత్ సిన్ సెద్- త్‌స	బుట్టు - ముట్టడము / తాంకడము / కొనడము / వేయడము / బుట్టుగా - వేయడము
బుఱుప్రుచ్	దహనే	స బుఱుప్రుచ్చడము	కాల్చె	చు బుచిత్- చిన్‌చెద్- త్‌స	బుఱు - ప్రుచ్చడము / అనుకరణము - చేయడము
బూచు	దర్శనే	స బూచడము	దర్శనముచేసె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్	
బూంఢు	దహనే	స బూంఢడము	కాల్చె	చు ఇల్ ఇన్‌ఎద్- ద్‌శా-	
బూపట్టు	దర్శనవిషయతాయాం	అ బూపట్టడము	అగపడె	చు ఇల్- ఇన్‌ఎద్- ద్‌స- బూపు	పట్టడము
బూపెట్టుకొను / బూంపట్టుకొను	ప్రతీక్షాయాం / అనుపద్రవదర్శనాపసక్షణేచ	స బూపెట్టుకొనడము / బూపెట్టుకోవడము / బూపట్టుకొనడము / బూంపట్టుకోవడము	ప్రతీక్షించె / ఉపద్రవము రాకుండా చూచుండె	ంచు ంట్- న్ ఎద్- ంద్‌స	బూ - / బూపు - పెట్టుకొనడము / పట్టుకొనడము

38

చెక్కు — {తక్షణే. / ఉపగూహనే / ఉపర్యుపరిక్షిపనే / ప్రతివపనేచ} — స చెక్కడము — {తక్షణముచేసె — / దోపె / పయిపయిగా — త్రవ్వె / రత్నములుచెక్కినని యున్న} చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెక్కుచెదరు — ఈషద్భంగే — అ చెక్కుచెదరడము — ఈషద్భంగము య్యె — చు ఇత్- ఎద్- ద స — {చెక్కు — / తొలక —} — {చెదరడము — / కదలడము}

చెంగు — క్రీడాదిషుపరాభవే — అ చెంగడము — {ఆట మొదలయినవాటిలో / పరాభూతుండయ్యె} చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెంగలించు — ప్రకాశే — అ చెంగలించడము — ప్రకాశించె — చు ఇత్-ఇన్ఎద్- త నా — {చెంగలి — / ప్రకాశ —} — శ్లా —

చెటాయించు — విరోధే — అ చెటాయించడము — విరోధము య్యె — చు ఇత్ఇన్ఎద్- త ద్రా —

చెట్టపట్టు — వివాహే — స చెట్టపట్టడము — వివాహము య్యె — చు ఇత్ఇన్ఎద్- ద స — {చెట్టు — / చేయ్యి —} — పట్టడము —

చెడు — కార్యవైకల్యే — అ చెడడము — కార్యవైకల్యము య్యె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్ ద

చెణకు — / చెణుకు — — స్పర్శే — స చెణకడము — స్పృశించె — చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెదరు — / చెదురు — — {ఉత్ప్లుత్య పరితః / ప్రసరణే / సనాంపరాభవే / చలనేచ} — అ చెదరడము — {ఎగసి యంతటా ప్రసరించె / దండుపరాభూతమయ్యె / కదలె} చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెందు — ప్రాప్తౌ — స చెందడము — పొందె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్ ద

చెనయు — స్పర్శే — స చెనయడము — స్పృశించె — చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెప్పు — ఉక్తౌ — స చెప్పడము — పలికె — చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెమర్చు — / చెమ్మగిలు — / చెమ్మగించు — — ఆర్ద్రత్వే — అ {చెమర్చడము — / చెమ్మగిలడము — / చెమ్మగించడము —} — ఆర్ద్రమయ్యె — చు ఇత్-ఇన్ఎద్- త ద నా — {చెమ్మ — / నా — ఆర్ద్రత్వము}

చెరుపు — ఉపగూహనే — స చెరపడము — దాచె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్- ద

చెరుగు — పరాపవనే — స చెరగడము — చేటతో తవుడు మొదలయిన వివిధం జేసె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్ ద

చెఱుచు — / చెఱుపు — — కార్యవైకల్యకరణే — స {చెఱచడము — / చెఱపడము —} — కార్యవైకల్యము చేసె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్- త ని ద — చెడు —

చెఱలాడు — వస్త్రక్రీడాయాం — అ చెఱలాడడము — దరికోరాడె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద స — {చెఱలు — / కయిదులు —} — ఆడడము —

చెఱుకు — క్షేపణే — స చెఱుకడము — రాచె — చు ఇత్ ఇన్ఎద్ ద

చెల్లు — {ఋణానిర్ముక్తతనే / అప్రతిబంధే / వృత్తౌచ} — అ చెల్లడము — {అప్పుదీరె / ప్రతిబంధము లేనిదయ్యె / బ్రతికె} చు ఇత్-ఇన్ఎద్- ద

చెలంగు — శోభాయాం — అ చెలంగడము — శోభించె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద

చెలరేంగు — {అతిమాత్రవృత్తౌ / అత్యుద్ధతౌచ} — అ చెలరేగడము — {మిక్కిలి వ్యాపించె / మిక్కిలి ఉద్ధతుండయ్యె} చు ఇత్-ఇన్ఎద్ ద స — చెల — రేంగడము — / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు —

చేకుఱు — / చేకూఱు — / చేకూడు — — {ప్రాప్తౌ / అనుకూల్యేచ} — అ {చేకుఱడము — / చేకూఱడము — / చేకూడడము} — {ప్రాప్తమయ్యె — / అనుకూలమయ్యె —} — చు ఇత్ ఇన్ఎద్ ద స — చే — / చేయ్యి — — కూడడము —

చేటుమూనాగు — / చేటుమూడు — / చేడ్పడు — — దైవప్రాతికూల్యప్రాప్తౌ — అ {చేటుమూనాగడము — / చేటుమూడడము — / చేడ్పడడము —} — దైవప్రాతికూల్యము పొందె — చు ఇత్- ఇన్ ఇన్ఎద్- ద్రీ — ద స — {చేటు — / కీడు —} — {మూనాగడము — / మూడడము — / పడడము —}

చేందు — నికరణే — స చేందడము — {బావిమొదలయినదానిలో / నుండి నీళ్లు చేందిరని} — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద

చేపు — {క్షీరప్రస్నవే — అ / క్షీరప్రస్నవకరణేచ — స} — చేంపడము — {పాలు — ఉబికె — / ఆవు — పాలుబుకం జేసె —} — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద

76

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ భ		
చేపడు	హస్తగతె	అ	చేపడడము	హస్తగతము య్యె	చు	ఇత్ ఓవద్ దస	చే హస్తము	పడడము
చేపట్టు	అవలంబె / వివాహెచ	స	చేపట్టడము	అవలంబించె / వివాహము య్యె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ దస	చె / హస్తము	పట్టడము
చేమోడ్చు	ప్రణామె	అ	చేమోడ్చడము	మ్రొక్కె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ తస	చే	మోడ్చడము / కూర్చడము
చేయు	కరణె	స	చేయడము	చదివె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
చేరు	ప్రాప్తౌ / ఉపధానె / హస్తగతెచ	స / స / అ	చేరడము	పొందె / అనుకొనె / హస్తగతము య్యె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
చేరుచు / చేర్చు	పుష్పాదిధారణె / ప్రాపణెచ	స	చేరచడము / చేర్చడము / చేర్పడము	పుష్పాదులు ధరించె / పొందించె	చు / చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ / ఇత్ ఇస్ ఎద్	త్ణిచ	చేరు
చొక్కు	మత్తతాయాం / శ్రాంతౌ / మృతౌచ	అ	చొక్కడము	మత్తుగొనె / బడలె / చచ్చె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
చొచ్చు / చొత్తెంచు	అంతఃప్రవేశె	స	చొచ్చడము / చొరడము / చొత్తెంచడము	లోపలికిప్రవేశించె	చు / చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ / ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
చొనుపు	అంతఃప్రవేశనె / బాణప్రయోగెచ	స	చొనపడము	లోపలికిప్రవేశింపఁజేసె / బాణములు ప్రయోగించె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద్రణి	చొచ్చు	
చొప్పిల్లు	ప్రకాశె	అ	చొప్పిల్లడము	ప్రకాశించె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద్రణ		
చొప్పడు	అనుకూల్యె	అ	చొప్పడడము	అనుకూలము య్యె	చు	ఇత్ ఓవద్ దస	చొప్పు / విధము	పడడము
చొరవేయు	అంతఃప్రవేశె / అంతఃప్రవేశనెచ	అ / స	చొరవేయడము	లోపలికిప్రవేశించె / లోపలికిప్రవేశింపఁజేసె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ తస	చొర / చొప్పుబడ్డు	వేయడము / వేయించడము

77

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ భ		
జంకు	భయె	అ	జంకడము	భయపడె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జక్కించు	అనవధృష్యకరణె	అ	జక్కించడము	విచారింపకచేసె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జడియు	భయె	అ	జడియడము	భయపడె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జడనుపడు	బలవత్నిష్పన్మాంద్యె	అ	జడనుపడడము	బలవంతునిచేత మందపడె	చు	ఇత్ ఓవద్ దస	జడను / మాంద్యము	పడడము
జరుగు	మనాగపసర్పణె / కాలగతెచ	అ	జరగడము	కొంచెంగానవలంబోయె / కాలము గడిచె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జల్లించు	తితవుభ్రామణెన శోధనె	స	జల్లించడము	జల్లెడలో త్రిప్పిపరిశోధించె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జల్లను	అనిష్టదర్శనశ్రవ	అ	జల్లనడము	అనిష్టవస్తువును చూచుటవల్లనైనను	చు	ఇత్ స్నేవద్ ఇదస	జల్లు — అనడము / అనుకరణశబ్దము	
జల్లుమను	ణాదిజన్యకంప		జల్లుమనడము	వినుటవల్లనయినాశరీరము	చు	ఇత్ స్నేవద్ ఇదస	జల్లుము — అనడము / అనుకరణశబ్దము	
జలదరించు	స్వేదపులకోద్భేదాదౌ		జలదరించడము	కంపస్వేదరోమాంచాదులుగలదయ్యె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జవుకు		అ		కురుపుమొదలయినది చిత్తగిలుట				
జవురు	రజ్వాదినాం తాడనె / ప్రమార్జనెచ	స	జవరడము	త్రాడుమొదలయినవాటిచేతంగొట్టె / ప్రోగుగాంజేసె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		
జవురుకొను	సముచ్చిత్యగ్రహణె	స	జవురుకొనడము / జవురుకోవడము	ప్రోగుగాంజేసియెత్తికొనె	చు	ఇత్ స్నేవద్ ఇదస	జవురు	కొనడము
జాడించు	జలేవస్త్రాదిప్రక్షిప్య / మాలిన్యాపనయనె / ప్రహారెచ	స	జాడించడము	జలమునందుబట్టమొదలయినదానివేసి మయిలపోంగొట్టె / కొట్టె	చు	ఇత్ ఇస్ ఎద్ త్		

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ వ
	పలాయనే			పలాయుముందయ్యె	
	గ్రంథివిస్రంసనే			ముడివిడిపోయెను	
జారు	పాదాదిస్థలనభేదే	అ	జారుడము	కాలుమొదలయునవిస్థలనమ్మెను	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
	జలస్రావే			నీళ్లు స్రవించె	
	అపకారే			తప్పె	
	వివర్ణనేచ	స		విడిచె - మాటజారివిడని	
జాల్గాను	ప్రవాహే	అ	జాల్గానడము	ప్రవహించెను	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - జాలు — కానడము - ప్రవహించుట
జితపడు	అభ్యాసే / అనుకూల్యేచ	అ	జితపడడము	అభ్యాసమయ్యె / అనుకూలించెబంటెననుట	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దమిశ్రసమాసధాతువు - జిత — సంస్కృతము - పడడము — తెనుంగు
జిలుగు	శ్లిష్టసూక్ష్మతేజనే	స	జిలగడము	ఒకదానితోనొకటికలిసియున్నట్లు సన్నముగావ్రాసె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
జీరు			జీరడము		
జీరాడు	లంబనే	అ	జీరాడడము	వ్రేలుకాడె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - జీరు / జారడము - ఆడడము
జీరుకాడు			జీరుకాడడము		స - జీరుక / జాతి
జుంరగు / జుంరుగు	పరాగతౌ	అ	జుంరగడము	వెనకడిసె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
జుజ్జు	చోషణే	స	జుజ్జడము	పాయసమమొదలయునదినోటిలోశబ్దముగాగ్రహించె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
జేవురించు / జొత్తిల్లు	అరుణీభావే	అ	జేవురించడము / జొత్తిల్లడము	ఎఱ్ఱనయ్యె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దనా - జేవురు / ద - ఎఱుపు
జొబ్బిల్లు	ఉద్గమే	అ	జొబ్బిల్లడము	ఉబికె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ వ
జోకొట్టు	బాలాననునిద్రప్రస్వాపనే	స	జోకొట్టడము	పిల్లకాయలనూరార్చినిద్రపుచ్చె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - జో — కొట్టడము - అనుకరణశబ్దము
జోకు	ఉపాలంభే	స	జోకడము	తిట్టె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
జోడించు	ద్వితీయేనసంయోజనే	స	జోడించడము	రెండవదానితోంగూర్చె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దనా - జోడు / రెండు
జోపు	అపనోదనే	స	జోపడము	ఆవలందోసె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
జోలపాడు	బాలాననునిద్రస్వాపనే	స	జోలపాడడము	పిల్లకాయలనూరార్చినిద్రపుచ్చె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - జోల — పాడడము - జోకొట్టుట
టక్కు / టక్కుచేయు / టక్కులాడు	ప్రతారణే	స	టక్కడము / టక్కుచేయడము / టక్కులాడడము	వంచనసేసె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దనా / ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - టక్కు — చేయడము - వంచన / ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - టక్కులు — ఆడడము - వంచనలు
డగ్గరు	సన్నిధానే	అ	డగ్గరడము	సమీపించె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
డమ్మను	మృతౌ	అ	డమ్మనడము	చచ్చె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - డా — అనడము - అనుకరణశబ్దము
డయ్యు	బలవత్తా	అ	డయ్యడము	బలహీనుండయ్యె	సిత్ సిన్ సెద్
డాంగు	అదృశ్యతాయాం	అ	డాంగడము	అదృశ్యుండయ్యె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద
డాపలించు	పార్శ్వదేశప్రాప్తౌ	అ	డాపలించడము	పక్కంజేరె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దనా - డాపల - పార్శ్వదేశము
డాయు	సన్నిధానే	స	డాయడము	సమీపించె	సిత్ సిన్ సెద్ ద
డిగు / డిగ్గు	అవతరణే	అ	డిగడము / డిగ్గడము	డిగె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద / ఇత్ ఇన్ ఎద్ దశా
డిందు	మృతౌ	అ	డిందడము	చచ్చె	
డిందుపడు	బలవత్తా	అ	డిందుపడడము	బలహీనుండయ్యె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - డిందు — పడడము - బలహీనిని
డిల్లపడు	నిశ్చేష్టతాయాం	అ	డిల్లపడడము	నిశ్చేష్టుండయ్యె	ఇత్ ఇన్ ఎద్ దస - డిల్ల — పడడము - స్వతంత్రప్రయోగములేదు

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త	
ఢీకొను	కలహాభ్యుదయనే	స ఢీకొనడము	ఎదిరించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ంద్ను	ఢీ — కొనడము. అనుకరణాశబ్దము.
ఢీలుపడు	బలహానౌ	అ ఢీలుపడడము	బలవిహీనమయ్యె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ దను	ఢీలు — పడడము. బలహీని.
డుయ్యు	ముష్ట్యాదిభిర్నిస్సరణే. / పరాంగతౌ / విస్రస్తైచ	అ డుయ్యడము	పిడికిలిమొదలయినదాని వల్ల జారిపోయె / వెనకదీసె / విచ్చిపోయె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్	
డుల్లు	పతనే	అ డుల్లడము	పడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
డులుచు	అవస్రంసనే / పాతనేచ	స డులచడము	పడవించె / పడవేసె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద్ను	డుల్లు
డెక్కు	అవరోధనే	స డెక్కడము	అడ్డగించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
డొంకు	హ్రాసై	అ డొంకడము	తగ్గిపోయె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
డొల్లు	పతనే / పరివర్తనేచ	అ డొల్లడము	పడె / పొరలె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తక్కు	శేషే / పరిహారేచ	అ తక్కడము	మిగిలె — తక్కినదియని / పరిహరించె — పోకతక్కెనని	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	అర్ధధాతువు
తగు	అర్హతాయాం	అ తగడము	అర్హునిగాయెను	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తగ్గు	హ్రాసై	అ తగ్గడము	తక్కువయ్యె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తగులు	ప్రాప్తౌ / స్పర్శే / లగ్నేచ	స / స / అ తగలడము	పొందె / అంటె / పట్టుపడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తగుల్చు	లగ్నే	అ తగుల్చడము	పట్టుపడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ దను	తగులు — పడడము.
తగులుకొను	లగ్నే / దగ్ధేచ	అ తగులుకొనడము / తగులుకోవడము	పట్టుపడె / కాలె	ంచు ంఇత్ ంఇన్ ంఎద్ ంద్ను	తగులు — కొనడము.

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త	
తగలవేయు	దహనే / ధ్వంసంజనేచ	స తగలవేయుడము	కాల్చె / అంటునట్లువేసె	చు సిత్ సిన్ సెద్ త్ను	తగల — వేయుడము
తగలబడు	దగ్ధే	అ తగలబడడము	కాలె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ దను	తగల — పడడము
త్రచ్చు	మథనే	స త్రచ్చుడము	మథించె	చు చిత్ చిన్ చెద్ త	
తట్టు	తాడనే	స తట్టడము	తాటించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తటాయించు	విఘ్నోద్యగమనే	స తటాయించడము	భేదించుకొనిపోయె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ త్గ్రా	
తడయు	ఆలస్యే	అ తడయుడము	ఆలస్యముచేసె	చు సిత్ సిన్ సెద్ త	
తడియు	ఆర్ద్రీభావే	అ తడియుడము / తడవడము	ఆర్ద్రమయ్యె	చు సిత్ సిన్ సెద్ త	
తడవు / తడుపు	ఆమర్శనే	స తడవడము	అంతటాస్పృశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తండు	దేయార్థోద్ద్రవాణా	స తండడము	కావలయునర్థము నుకొంబట్టె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తడబడు / తత్తఱిలు / తత్తఱిల్లు / తత్తఱపడు / తత్తఱకొను	సంభ్రమే	అ తడబడడము / తత్తఱిలడము / తత్తఱిల్లడము / తత్తఱపడడము / తత్తఱకొనడము	తొట్రుపడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద స / చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద సా / చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద / చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద స / ంచు ంఇత్ ంఇన్ ంఎద్ ంద	తడ — బడడము — కంపము / తత్తఱ స్ఖలనము / తత్తఱ — పడడము — స్ఖలనము కొనడము
తందరిలు / తందరిల్లు	సంభ్రమే	అ తందరిలడము / తందరిల్లడము	తొట్రుపడె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ దసా	తందర — తొట్రుపాటు
తన్ను	పాదతాడనే	స తన్నడము	పాదములతోగొట్టె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద	
తనను / తనరు / తనర్చు	ప్రకాశే	అ తననడము / తనరడము / తనర్చడము	ప్రకాశించె	చు ఇత్ ఇన్ ఎద్ ద / ద / త	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ భ	
తనియు	తృప్తౌ	అ	తనియుటము	తృప్తిపొందె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తన్నుకొను	పిష్టపేషణే నానిపొంచనే స్వయంస్వపాదతాడనే అన్యస్వపాదతాడనేచ	అ	తన్నుకొనడము	పట్టినదిపట్టుగానిత్తవనిపొందవెస్సి తన్నుదానుతన్నుకొనె ఒకనిపొకండుతన్నుకొనె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తన్నుక తన్నుకొని — ఆరతము
తన్నులాడు	అన్యోన్యస్వపాదతాడనే	అ	తన్నులాడడము	ఒకరినొకరుతన్నుకొనె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తన్నులు — ఆరతము
తప్పు	అతిక్రమే	స	తప్పుటము	అతిక్రమించె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తమకు	చలనే పరంగతా విఘ్నకే	అ	తమకుడము	కదలె వెనకదీసె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తమకించు	అత్యనురాగే	స	తమకించడము	మిక్కిలిన్ని అనురాగము పొందెను	ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద నా	తమకము మోహము
తరలు	చలనే నిర్గమనేచ	అ	తరలడము	చలించె బయిలువెళ్లె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తల్లు	ప్రస్థానే	అ	తల్లడము	పయనమయ్యె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తరు	మథనే	స	తరవడము తరచడము	మథించె	చు చుబిత్ చిస్ చెద్ త	
తరతరపాటు	అతిసంభ్రమే	అ	తరతరపాటడము	మిక్కిలినిత్వరపడె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తరతరలు త్వరపాటులు — ఆరతము
తఱుగు	హీనతాయాం ఫలాదీనాం వవఖండనేచ	స	తఱగడము	తక్కువయ్యె ఫలాదులురెండుచేతుల తోనుపట్టుకొనికోసె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	
తఱుము	ధావతోనుధావనేన వేగజననే ఆక్రమణే శాంత్యోల్లైపానే	స	తఱుమడము	పరుగెత్తువానివెంబడితా నున్నపరుగెత్తుచు వానికివేగము పుట్టించె ఆక్రమించె తఱిమిని పట్టె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద	

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ భ		
తఱుము	ధావతోనుధావనేన వేగజననే	స	తఱుమడము	పరుగెత్తువానివెంబడితా నున్నపరుగెత్తుచు వానికివేగము పుట్టించె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద		
తఱియు	ప్రవేశే	స	తఱియుడము	ప్రవేశించె	చు సిత్ సిస్ సెద్ త శా		
తఱలు	నిర్గమనే భయేచ	అ	తఱలడము	బయిలువెళ్లె భయపడె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద		
తఱుమకు	భ్రామణే	స	తఱుమకడము	గిఱగిఱత్రిప్పె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తఱుము భ్రమణము	ఇడడము పెట్టడము
తఱిగొను	ఉద్యోగే	అ	తఱిగొనడము	ఉద్యుక్తుండయ్యె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తఱి సమయము	కొనడము గ్రహించడము
తఱియంజొచ్చు	సమ్యగంతః ప్రవేశే	స	తఱియంజొచ్చడము	వెస్సంగాలోనుప్రవేశించె	చు చుయిత్ చిస్ చెద్ త స	తఱియ ప్రవేశింప	చొచ్చడము దూఱడము
తలఁ	స్మరణే విచారేచ	స	తలఁచడము తలఁపడము	స్మరించె విచారించె	చు చుబిత్ చిస్ చెద్ త		
తలఁకు	భయే	అ	తలఁకడము	భయపడె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద శా		
తలఁగు	అపసర్పణే వ్యపనాశనేచ	అ స	తలఁగడము	తొలఁగె తోఁగొట్టె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద శా		
తలరు	శోభాయాం	అ	తలరడము	శోభించె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద శా		
తలిర్చు	పల్లవోత్పత్తౌ	అ	తలిర్చడము	పల్లవించె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద నా	తలిరు చిగురు	
తలపెట్టు	ఆరంభే	స	తలపెట్టడము	ఆరంభించె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తల శిరస్సు	పెట్టడము
తలపడు	రాశ్యాతిప్రవేశే	అ	తలపడడము	మిక్కిలిన్ని పనిలోత్వరపడె	చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ద స	తల శిరస్సు	పడడము
తలపోయు తలపోసికొను	యావద్వృత్తావేదనే	స	తలపోయడము తలపోసికొనడము తలపోసికోవడము	జన్నదుటివిమంతయుం జెప్పుకొనె	చు సిత్ సిస్ సెద్ త స చు ఇత్ ఇస్ ఎద్ ఇద్	తల శిరస్సు	పోయడము పోసికొనడము

83

48

ధా	సం		క్రి	తె		వ	భూ	భ	వ
తల్లడిలు			తల్లడిలడము				ఇక్	వ	
తల్లడిల్లు			తల్లడిల్లడము				ఇక్	వ	
తల్లడించు	సంభ్రమే	అ	తల్లడించడము	త్వరపడె		చు	ఇట్ ఇస్ నిక్	దేశ్య	తల్లడము / త్వరపాటు
తల్లటించు			తల్లటించడము				ఇట్	త	
తల్లడపడు			తల్లడపడడము				ఇట్	దస	తల్లడము - పడడము
తళుకొత్తు	ప్రకాశే	అ	తళుకొత్తడము	ప్రకాశించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దస	తళుకు - ఒత్తడము / ప్రకాశ - పొందడము
త్రవ్వు / తవ్వు	ఖననే	స	త్రవ్వడము / తవ్వడము	ఖననముచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తపుడు / తపుడుకాడు	ఆమర్శనే	స	తపడడము / తపుడుకాడడము	అంతటాస్పర్శించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దస	తపుడుగ - ఆడడము / తపుడుకాని
తవులు / తాంకు	స్పర్శే / ప్రాప్తావ	స	తవులడము / తాంకడము	స్పర్శించె / పొందె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
త్రాగు / తాగు	పానే	స	త్రాగడము / తాగడము	పానముచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తాంచు	పాదతాడనే	స	తాంచడము	తన్నె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తాటించు	తాళవృత్తివాదనే	స	తాటించడము	వదలు మొదలయిన పాటను చెప్పుటచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	తత్భవము	తాడ / తాడు
తారు	నిలయదర్శనే / విశ్వాసలతాయాంచ	స	తారడము	పొంచె / పొంచిపోయెను		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తార్చు	ప్రాపణే	స	తార్చడము	పొందించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తారసిలు / తారసిల్లు / తారసించు	సన్నిధానే	అ	తారసిలడము / తారసిల్లడము / తారసించడము	సమీపించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	

49

ధా	సం		క్రి	తె		వ	భూ	భ	వ
తార్కాణించు	నిదర్శనే	స	తార్కాణించడము	నిదర్శనముచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దేశ్య	తార్కాణ - నిదర్శనము
తారుమారవు	వైకల్యే	అ	తారుమారుకావడము	చెడిపోయె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దస	తారుమారు - కావడము / వికలము
తాడు	ధావనే / విలయనే / వారణేచ	అ / అ / స	తాడడము	పరుగెత్తె / పొంగె / పొంకించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తాడించు	ధావనకరణే	స	తాడించడము	పరుగెత్తించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దేశ్య	తాడు
తాల్చు	ధారణే / [illegible] / [illegible] / ప్రాకరణే	స	తాల్చడము / తాల్పడము	ధరించె / చేతుమొదలయినవాటి / [illegible]		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	త	
తాళు	సహనే	స	తాళడము	సహించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తాళించు / తాళించు	శాకాదిసంస్కారే	స	తాళించడము / తాళించడము	కూరమొదలయినవాటికి తాళింపుచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	త	
త్రావు	పానే	స	త్రావడము	పానముచేసె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తిగుచు	గ్రహణే	స	తిగచడము	గ్రహించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	త	
తిట్టు	శాపే	స	తిట్టడము	శపించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
తిను	భక్షణే	స	తినడము	భక్షించె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	వ	
త్రిప్పు / తిప్పు	పరివర్తనే / భ్రామణే / పిత్తదూషితేచ	స / స / అ	త్రిప్పడము / తిప్పడము	మళ్లించె / తిరుగజేసె / పిత్తదూషితముయ్యె		చు	ఇట్ ఇస్ నిట్	దేశ్య	తిరుగు

D. 1227
B. 456.

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త		
త్రిమ్మరు	సంచారే	అ	త్రిమ్మరడము	సంచరించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తిరుచు	కార్పణ్యయాచనే	స	తిరచడము	కార్పణ్యముగ యాచించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్		
తిరువడు తిరుగుడుపడు	మనఃకాలుష్యేణసంభ్రమే	అ	తిరివడడము తిరుగుడుపడడము	మనస్సుకలతపొందితొట్రుపడె	చు	ఇత్-ద్ఎద్	దస	తిరి తిరుగుడు కలత	పడడము
తిరుగఁబడు తిరగఁబడు	రోషేణాభ్యుద్ధానే మనఃకాలుష్యే పునరారంభేచ	అ	తిరుగఁబడడము తిరగబడడము	రోషముచేతనెదిరించె మనస్సునకలతపొందె మళ్లీ ఆరంభింపఁబడె	చు	ఇత్-ద్ఎద్	ద్స	తిరుగ తిరగ మళ్లీ	పడడము
తిరుగు	పర్యావృత్తౌ సంచారేచ	అ	తిరగడము	మళ్లె సంచరించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తిఱుగు	భ్రమణే	అ	తిఱుగడము	భ్రమించె. గిఱుగిఱుదిరిగెనని	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తిలకించు	దర్శనే	స	తిలకించడము	చూచె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్		
తివుచు తివియు	గ్రహణే	స	తివచడము తివియడము	గ్రహించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్		
తివురు	కాంక్షాయాం	స	తివరడము	కోరె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తేంట్రించు	ప్రకాశే	అ	తేంట్రించడము	ప్రకాశించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్-నా	తేంట్ర ప్రకాశ	
తీయు	గ్రహణే – స చందనాదిఘర్షణే – స అపసారణే – స పుష్పాదిపదనాయాం – అ		తీయడము	గ్రహించె గంధముసరాణె అవతలఁబెట్టె తీపుదీసె	చు	సిత్-సిన్సెద్	త్		
తీరు తీఱు	నాశే కార్యాంతరాభావే వివాదనిష్కర్షే నిష్ఠాతే ఋణనివృత్తౌ	అ	తీరడము తీఱడము	నశించె వేఱుగాపనిలేనిదయ్యె వివాదమునిష్కృష్టమయ్యె నిష్ఠురియయ్యె అప్పునివృత్తించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ-త		
తీవరించు	త్వరాకరణే	స	తీవరించడము	త్వరచేసె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్త-నా	తీవ్రము తీవరము	సం తె
త్రుంగు	మృతౌ శకలీభావేచ	అ	త్రుంగడము	చచ్చె తునియలయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తుటాయించు	విచ్ఛేదే	అ	తుటాయించడము	విచ్ఛిన్నమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్-గ్రా		
తుడు	ఆమర్శనే ఆర్ద్రతాద్యపనయనేచ	స	తుడవడము తుడచడము	తడివె తడిమొదలయినవి తొనివారఁగొట్టె	చు	చిత్-చిన్చెద్	త్		
తునుఁగు	శకలీభావే నాశనేచ	అ	తునఁగడము	తునియలయ్యె నాశనించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తునుము	శకలీకరణే మారణేచ	స	తునమడము	తునియలుచేసె చంపె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్-ణే	తునియు	
తునియు	శకలీభావే – అ నాశనే – అ శకలీకరణేచ – స		తునియడము	తునియలయ్యె నాశసించె తునియలుచేసె	చు	సిత్-సిన్సెద్	త్		
తుమ్ము	క్షుతే	అ	తుమ్మడము	క్షుతముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తురుము	ఫలాదిచూర్ణీకరణే	స	తురమడము	ఫలాదులుచూర్ణముచేసె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తుఱుము	పుష్పాదిధారణే	స	తుఱమడము	పుష్పాదులుధరించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		
తుఱంగలించు తులకించు	ప్రకాశే	అ	తుఱంగలించడము తులకించడము	ప్రకాశించె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	త్-నా	తుఱంగలి ప్రకాశ	
త్రుళ్లు తుళ్లు	గర్వే కార్యోద్భుత్సాహేచ	అ	త్రుళ్లడము తుళ్లడము	గర్వించె పనికిమిక్కిలి ఉత్సాహపడె మాపటె	చు	ఇత్-ఇన్ఎద్	ద్		

D. 1227
B. 1156

తూఁగు — నిద్రాయాం. తులితెచ. — అ తూఁగడము — నిద్రవోంది. తూనికయయ్యె. — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తూఁచు — తోలనె. — స తూఁచడము — తూనికవేసె. — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. త్ సి — తూఁగు —

తూఁటాడు — చ్ఛిద్రకరణె. — స తూఁటాడడము — చ్ఛిద్రములయ్యేటట్టుచేసె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. డ్ స — తూంటు — అరడము / ఛిద్రము —

తూఁటుకట్టు — ఛిద్రీభవనె — అ తూఁటుకట్టడము — ఛిద్రమయ్యె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. డ్ స — తూంటు — కట్టుజగాను

తూఁపెఱ్ఱు / తూఁపార్కడెట్టు — ధాన్యాదిస్వచ్ఛీకర / యుగపత్ప్రక్షేప / ధ్వజనయోనె. — స తూఁపెఱ్ఱడము / తూఁపార్కడెట్టడము — ధాన్యములు పొడుగుగా నెత్తిగాలిచేతపొట్టయు గుండినట్టిదుమ్ము మొదలు యినదానిపోగొట్టె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. డ్ స — తూఁపు — ఎత్తడము / తూఁపా — పెట్టడము —

తూఁటు — అంతఃప్రవేశె — స తూఁటడము — లోపలికి ప్రవేశించె. — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తూలు — లంబనె. / పిత్తాద్యున్మాదేనచలనె — అ తూలడము — వ్రేలుకొనె. / పిత్తాద్యున్మాదముచేతకదిలె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్ / బలవత్కరాచ — బలహీనుండయ్యె —

త్రెక్కొను — ప్రాప్తౌ — స త్రెక్కొనడము — పొందె — ంచు. ంత్. న్. ఎద్. ంద్ స. త్రె — కొనడము — స్వతంత్రప్రయోగము లేదు —

తెగు — త్రుటనె. / సంహారెచ — అ తెగడము — భిన్నమయ్యె. / సంహారించె. — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తెగించు — సాహసె — అ తెగించడము — సాహసించె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. త్.

తెగుచు — మారణె / ఛేదనేచ. — స తెగుచడము — చంపె. / తెగదీసె. — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. త్.

తెగడు — నిందాయాం — స తెగడడము — నిందించె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తెగటారు — మృతౌ — అ తెగటారడము — చచ్చె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్ స — తెగటు — అరడము / తెగడము — / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు —

తెంచు — ఛేదనె / వైధవ్యప్రాప్తౌచ — స / అ తెంచడము — ఛేదించె / వైధవ్యమును బొందె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. తెనె — తెగు —

తెచ్ — ఆనయనె. — స తేవడము — ఆనయనము సేసె — చు. బలిత. బెద్. ల్.

తెండు — నిద్రాయాం — అ తెండడము — నిద్రించె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్. శా.

తెనింగించు — ఆంధ్రభాషాయాం వివరణె. — స తెనింగించడము — ఆంధ్రభాషచేత వివరించె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ల్ నా. తెనుంగు.

తెప్పిఱు / తెప్పిఱులు / తెప్పఱులు / తెప్పఱ్లు — స్వాపస్థౌ / ప్రమాదనివృత్తౌచ — అ తెప్పిఱడము / తెప్పిఱులడము / తెప్పఱులడము / తెప్పఱ్లడము — స్వస్థుండయ్యె / ప్రమాదమును బోకొ / గొట్టుకొనె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తెమలు — చలనె. — అ తెమలడము — కదిలె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తెరలు — విశ్లేషె. / చలనేచ. — అ తెరలడము — విచ్చిపోయె / చలించె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్.

తెఱలు / తెఱ్లు / తెఱకొను — ఉజ్జ్వలతాయాం / క్షుధితక్షీరాది విషయం దేచ. — అ తెఱలడము — ఉజ్జ్వలమయ్యె. / తెఱ్లడము — కాంగినపాలుమొదల / తెఱకొనడము — యినవిపయుకిపోంగె — చు. ఇత్. ఇన్ఎద్. ద్ / ంచు. ంత్. న్. ఎద్. ంద్ స — తెఱ — కొనడము — / ఉజ్జ్వలము —

తెఱు / తెఱు — కవాటపిధానాద్యుద్ఘాటనే — స తెఱవడము / తెఱచడము — తలుపు మూతమొదలయినవాటిని ఉద్ఘాటించె. — చు. బలిత. బెద్. ల్.

తెలియు — విదితె — అ తెలియడము — విదితమయ్యె — చు. సిత్. సిన్. సెద్. ల్.

90

తెలుసుకొను — జ్ఞానె — స — తెలుసుకొనడము / తెలుసుకోవడము — తెలిసి — చు ఇల్-న్లు వర్-గరిస — తెలియు — కొనడము —

తెలవారు — నిశాత్యయె — తెలవారడము — రాత్రివేగె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తెల — వారడము —
తెల్లవారు — వ్యుతీభవనేచ — అ — తెల్లవారడము — తెలుపయ్యె — తెల్ల — ప్రవర్తించడము

తెలిగించు — ఆంధ్రభాషయావివరణె స — తెలిగించడము — ఆంధ్రభాషచేతవివరించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తెలుంగు —

తెలతెలబోవు — ముఖవైవర్ణ్యే — అ — తెలతెలబోవడము — వివర్ణముఖుండయ్యె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తెలతెల — బోవడము / వివర్ణము —

త్రెళ్లు — పతనె — అ — త్రెళ్లడము — పడె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తెజరిలు / తెజరిల్లు — ప్రకాశె — అ — తెజరిలడము / తెజరిల్లడము — ప్రకాశించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తేజము / ప్రకాశ

తేన్చు / తేన్చు — ఉద్గారె — అ — తేన్చడము / తేన్చడము — ఉద్గారముచేసె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తేరు — వ్యసనాంతగమనె — అ — తేరడము — కడతేరె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తేటు — నిర్మలీభావె — అ — తేటడము — నిర్మలమయ్యె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తేలు — జలప్లవనె / నిష్ప్రభీ్తేచ — అ — తేలడము — నీళ్లలోపయినుండె / నిష్ప్రభముయ్యె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

త్రొక్కు / తొక్కు — పాదనిక్షేపణె / మర్దనేచ — స — త్రొక్కడము / తొక్కడము — కాళ్లతోనడిచె / మర్దించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తూంగు — నిద్రాయాం / లంబనేచ — అ — తూంగడము — నిద్రించె / వ్రేలుకాడె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

91

తొంగిచూచు — ముఖమాత్రప్రసార్యదర్శనె స — తొంగిచూడడము — ముగము మాత్రము ప్రసరింపజేసి చూచె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తొంగి — చూడడము — / వ్రేలుకాడి —

తొంగుండు — శయనె — అ — తొంగుండడము — శయనించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తొంగి — ఉండడము — / నిద్రించె —

తొట్రిలు / తొట్రుపడు / తొడిబడు — సంభ్రమె — అ — తొట్రిలడము / తొట్రుపడడము / తొడిబడడము — తడఁబడె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తొట్రు — పడడము — / తొడి — పడడము —

తొడఁగు — అభిముఖాయత్తీభవనె — అ / కవచాదిధారణె — స / బాణసంధానె — స / ఆరంభేచ — స — తొడఁగడము — అభిముఖముగానాయత్తుండయ్యె / కవచాదులుధరించె / బాణములుసంధించె / ఆరంభించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొడుగు — కవచాదిధారణె — స — తొడగడము — కవచాదులుధరించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొడరు — సంభ్రమె — అ / ప్రాప్తౌ — స / స్పర్శేచ — స — తొడరడము — తొట్రుపడె / పొందె / స్పృశించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొందాడు — పునఃపునస్త్వరాకరణె స — తొందాడడము — మాటిమాటికిత్వరచేసె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొణుకు — జలాదీనాంపనస్పందనె అ — తొణకడము — నీళ్లుచిందె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొలఁగు — ఆరంభె — స — తొలఁగడము — ఆరంభించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొన్నుండు — శయనె — అ — తొన్నుండడము — శయనించె — చు ఇల్-ఇన్వర్-దస — తొంగునున్న - ఉండడము / తొన్న —

తొరలు — సంయోగె — అ — తొరలడము — కలిసె — చు ఇల్-ఇన్వర్-ద

తొరవడు — త్వరాయాం — అ — త్వరపడడము — త్వరను పొందె — చు ఇల్-న్లు వర్-కమిశ్ర-ధాతు — త్వర / తొర — పడడము —

తొరగు — (స్రవే) — అ తొరగడము — నీళ్లుజారె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

తొఱగు — విశ్లేషే — అ తొఱగడము — వీడె — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్ శా-

తొలగు . . . వినాభావే — తొలగడము — విడిచియుండె —

తొలుగు — యుద్ధేవైముఖ్యేచ — స తొలగడము — యుద్ధమునందువిముఖుండయ్యె — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

తొలు — {పాత్రాదీనాంజలేన శోధనే / దారువ్యాదేరంధ్రకరణేచ} — స తొలవడము / తొలచబడము — {పాత్రలుమొదలయినవాటినినీళ్లతోశుద్ధిచేసె / కొయ్యమొదలయినవానియందుతొంటిచేసె} — చు చత్-చన్ చద్- త్

తొలుకరించు / తొల్కరించు / తొలకరించు — వర్షారంభే — అ తొలుకరించడము / తొల్కరించబడము / తొలకరించబడము — వర్షారంభముచేసె — చు . . . నా- {తొలుకరి- / తొల్కరి- / తొలకరి-}

తొవ్వు . . . ఖననే — స తొవ్వడము — ఖననముచేసె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్ శా-

తోకొను — సహానయనే — స తోకొనడము — వెంటబెట్టుకొనె — ంచు ంట్- న్ ఎద్- ంద్న- తోడు — కొనడము / కలాశా-

తొంగు — నిద్రాయాం — అ తొంగడము — నిద్రించె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్ శా-

తోచు — స్ఫురణే — అ తోచడము — స్ఫురించె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

త్రోచు — అపనోదనే — స త్రోచడము — అవతలికిపోద్రోసె —

తోడు — {కూపాదితోజలోద్ధరణే / వృద్ధ్యబహుదానేచ} — స తోడడము — {బావిమొదలయినవాటిలోనుంచినీళ్లుమొదలైనవి పైకిదీసె / వృద్ధిముగనిండుగనిచ్చె} — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్ (గా)

తోడుకొను — {ఆసక్తే / సహానయనే / కూపాదితోజలోద్ధరణేచ} — అ / స తోడుకొనడము / తోడుకోవడము — {పాలుపెరె / వెంటబెట్టుకొనె / బావిమొదలయినవాటిలోనుంచి} — చు ంట్- న్ ఎద్- ంద్న- తోడు — కొనడము

తోచు . . . ఆవిర్భావగమనే — స తోతేపడము . . . పిలుచుకవచ్చె — చు చత్- చన్ చెద్- త్న- {తోడు / తో-} — తేవడము —

తోతెంచు . . . ఆగమనే — అ తోతెంచడము — వచ్చె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- త్

త్రోపాడు . . . నోదనే — స త్రోపాడడము — తోసె . . . చు- ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్న- {త్రోపు — ఆడడము- / త్రోయుడము-}

తోము — {పాత్రాదిషుభస్మాది నాఘర్షణే / తైలేనాంగమర్దనేచ} — స తోమడము — {పాత్రాదులయందుబూడిదెమొదలయినవాటిచేతఘర్షణముచేసె / తైలాదులచేతదేహముచమిరె} — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

త్రోయు / తోయు — అపనోదనే — స {త్రోయుడము / తోయుడము / తోయ్యడము} — అవతలికిపోద్రోసె — చు సిత్- సిన్ సెద్- త్

తోలు — {పశ్వాదిప్రాజనే / ధావనకరణే / ప్రస్థాపనేచ} — స తోలడము — {పశ్వాదులనావలపోదోసె / పరుగెత్తించె / పంపె} — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

దక్కు . . . స్వవశీభావే — అ దక్కడము . . . స్వవశమయ్యె . . . చు- ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

దక్కొను — గోపనే — స దక్కొనడము — దాచె . . . ంచు ంట్- న్ ఎద్- ంద్న — దక్కు — పడడము-

దగ్గు . . . కాసే . . . అ దగ్గడము — కాసముచేసె . . . చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

దంగు . . . {ముసలఘాతేనవ్రీహ్యాదీనాంవైతుష్యే} — అ దంగడము — రోకంటిపోటునవడ్లు మొదలయినవిపొట్టు వీడినవయ్యె — చు ఇత్-ఇన్ ఎద్- ద్

దంచు	అవఘాతనే	స	దంచడము	వ్రీహ్యాదులనురోకంటఁగొట్టె	చు ఇతి- ఇనవద-	దంచి-	దంచు —
దండెత్తు	యుద్ధసన్నాహే	అ	దండెత్తడము	యుద్ధసన్నద్ధుండయ్యె	చు ఇతి- ఇనవద-	దన	దండు — ఎత్తడము — సేన —
దద్దరిల్లు	సంభ్రమే	అ	దద్దరిల్లడము	తొట్రుపడె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దద్దురించు దద్దరించు	దద్రురోగే	అ	దద్దురించడము దద్దరించడము	దద్దురుగలదయ్యె	చు ఇతి- ఇనవద-	దద	దద్రు దద్దురు
దండనవేయు	వృథాకాలయాపనే	అ	దండనవేయుడము	వ్యర్థముగాకాలముగడపె	చు ఇతి- ఇనవద-	దస	దండన — వేయుడము — గ్రా వృథాకాలయాపనము —
దబాయించు	తర్జనే	స	దబాయించడము	బెదిరించె	చు ఇతి- ఇనవద-	దే-గ్రా-	
దరికొను	దాహే	అ	దరికొనడము	కాలె	చు ంటి- న్నవద-	దస	దరి — కొనడము — జాడ్యము —
దళమెత్తు	యుద్ధసన్నాహే	అ	దళమెత్తడము	యుద్ధసన్నద్ధుండయ్యె	చు ఇతి- ఇనవద-	దేస	దళము — ఎత్తడము — దండు —
దాకొను	సన్నిధానే నిలీయవస్థానే చ	అ	దాకొనడము	సమీపించె దాఁగియుండె	చు ంటి- న్నవద-	ందస	దాపు — కొనడము — సమీపము —
దాక్కొను	నిలీయావస్థానే	అ	దాక్కొనడము దాక్కొవడము	దాఁగియుండె	చు ంటి- న్నవద-	ందస గ్రా-	దాఁగు — కొనడము —
దాఁగు	నిలయనే	అ	దాఁగడము	అగపడకయుండె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దాంచు	గోపనే పాదాదిప్రసారణే చ	స	దాంచడము	గోపనముసేసె కాళ్లుమొదలగునవి చాఁచె	చు ఇతి- ఇనవద-	తెలి	దాఁగు —
దాఁటు	లంఘనే అతిక్రమణే చ	స	దాఁటడము	లంఘనముసేసె అతిక్రమించె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దాపు	పాదాదిప్రసారణే	స	దాపడము	కాళ్లుదాపెనని	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	

దాపలించు దాయు	సన్నిధానే	అ	దాపలించడము దాయుడము	సమీపించె	చు ఇతి- ఇనవద- ఇతి- ఇనసిద-	తెనా — తె	దాపల — వామభాగము
ద్రావు	శోధనే	స	ద్రావడము	తాగె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దిగు	అవతరణే ఆవాసకరణే చ	అ	దిగడము	అవతరణముసేసె ఆవాసముసేసె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దిగాలుపడు	నిశ్చేష్టతాయాం	అ	దిగాలుపడడము	నిశ్చేష్టుండయ్యె	చు ఇతి- త్తవద-	దేస	దిగాలు — పడడము — నిశ్చేష్టత —
దిగవేయు	కర్తవ్యేష్వేవత్వేవా మధ్యేసంచిత్యపరిత్యాగే	స	దిగవేయడము	చేయవలసినదానిలోను గాని- చదువవలసినదానిలోను గాని నడుమకొంచెము విడిచి పెట్టె	చు ఇతి- ఇనవద-	లేస	దిగ — వేయడము — దిగెటంట్లు
దిగఁదుడుచు	దృష్టిదోషపరిహారాయ పాదిద్రాజవాదీనాం భ్రామణే	అ	దిగఁదుడువడము	దృష్టికిదిగఁదుడిచెనని	చు ంటి- న్నవద-	లేస	దిగ — దుడవడము — దిగెటుట్లు —
దిగఁబడు	పంకాదావధోగమనే	అ	దిగఁబడడము	బురదమొదలయినవానిలో లోతుగాక్రుంగె	చు ఇతి- త్తవద-	దేస	దిగ — పడడము —
దిట్టుపడు	నిష్ప్రభే	అ	దిట్టుపడడము	నిష్ప్రభమయ్యె	చు ఇతి- త్తవద-	దేస	దిట్టము — పడడము — నిష్ప్రభము —
దిద్దు	లిఖితలిపిష్వక్షరే పాయుపునర్లేఖనే విలకాదీనాంసమ్యక్ కరణే చ	స	దిద్దడము	వ్రాసినవ్రాఁతలలోనెచట టుకుమళ్లీయుత్రాసె బొమ్మలుమొదలయినవాని చిరివెన్నెఁగాఁజేసె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దిమ్మరు	సంచారే	అ	దిమ్మరడము	సంచరించె	చు ఇతి- ఇనవద-	ద	
దీకొను	కలహాభ్యుత్థానే	స	దీకొనడము	ఎదిరించె	చు ంటి- న్నవద-	ందస	దీ — కొనడము — అనుకరణశబ్దము —

49

96

దీటుకొను — హూమ్యే — దీటుకొనడము — సరియయ్యె ... చుం ఇట్ - స్నేవద్ - ంద్ప — దీటు — కొనడము — సరి —

దీవించు — ఆశీర్వాదె — స దీవించడము — ఆశీర్వాదముచేసె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త

ద్రుంగు — న్యూనతాయాం — అ ద్రుంగడము — తక్కువయ్యె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద శ్రా -

దుగ్ధపడు — మనోవ్యసనె — అ దుగ్ధపడడము — మనస్సువ్యసనపడె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద శ్రా -

దున్ను — కృషౌ — స దున్నడము — కృషిచేసె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దుముకు — { ఊర్ధ్వాదధఃస్వరపతనె — ఉత్ప్లుత్యపతనేచ — } అ దుముకడము — { మీందినుంచిక్రిందికిపడె — ఎగసిపడె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దురటిల్లు — మనోదుఃఖె — స దురటిల్లడము — మనస్సునదుఃఖపడె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దులుపు — విధూననె — స దులపడము — విదిలించె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దువ్వు — { కేశప్రసాధనె — ఆమర్శనేచ — } స దువ్వడము — { వెంట్రుకలునివిరె — అంతటూతడివె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

{ దువాళించు — దుసికిలు — } { ప్రకాశె — స్రంసె — } అ దువాళించడము — ప్రకాశించె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త
అ దుసికిలడము — జారిపోయె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దూకొను — అంతఃప్రవిశ్యగమనె స దూకొనడము — లోపలికిచొచ్చివచ్చె — చుం ఇట్ - స్నేవద్ - ంద్స — దూరు — కొనడము —

దూకు — { ఊంధ్వాదధఃస్వ — రపతనె — ఉత్ప్లుత్యపతనేచ — } అ దూకడము — { స్వస్థలేతను - మీందినుంచి — క్రిందికిపడె — ఎగసిపడె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద శ్రా -

50

దూయు — { స్రంసె — అ — పరాభవె — అ — ముష్టినాశాఖాదిభిః — పత్రాదికర్షణేచ — } స దూయడము — { జారిపోయె — వినకదోసె — పిడికిటంశాఖాదులవల్ల — పత్రాదులనీడ్చె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త

దూఱు — { అంతఃప్రవేశె — నిందాయాంచ — } స దూఱడము — { లోపలికిప్రవేశించె — నిందించె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

త్రెక్కొను — అభ్యుత్థానె — స త్రెక్కొనడము — ఎదిరించె ... చుం ఇట్ - స్నేవద్ - దస - త్రె — కొనడము — స్వతంత్రప్రయోగములేదు —

దెప్పు — దోషప్రత్యభిజ్ఞాపనె స దెప్పడము — తప్పుచెత్తిపొడిచె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

{ దెబ్బటించు — దెబ్బతించు — } తాడనె ... స { దెబ్బటించడము — దెబ్బతించడము — } కొట్టె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త నా - { దెబ్బ — కొట్టు — }

త్రెయ్యు — త్రవ్యత్యాగె ... అ త్రెయ్యడము — తెగె ... చు స్రిల్ - స్రిన్ స్రిద్ - త్రె

దేరించు — { ఉపాష్ణనాముపాం — సమీకరణె — } స దేరించడము — వేడినీళ్లుపోట్లుచేసె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త

దేకు — ఉపవిశ్యాపసరణె — అ దేకడము — కూర్చుండిజరిగె ... చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దేబిరించు — { కార్పణ్యాద్యాచనా — వస్థానె — } అ దేబిరించడము — కార్పణ్యయాచనచేయుచు — నుండె ... } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త శ్రా -

దేవు — పాస్నెజలలోతడె — స దేవడము — చెయిపెట్టినీళ్లుకవిదుంజూచె — చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద

దేవురించు — దేవరించు — దేవిరించు — { కార్పణ్యాద్యాచనా — వస్థానె — } అ { దేవురించడము — దేవరించడము — దేవిరించడము — } కార్పణ్యాద్యాచనచేయుచు — నుండె — } చు ఇల్ - ఇన్ వద్ - త

{ దోంగిలు — దోంగిలించు — } స్తేయె — స { దోంగిలడము — దోంగిలించడము — } చవుర్యముచేసె — చు - ఇల్ - ఇన్ వద్ - ద [illegible]

దొప్పదోఁగు — మజ్జనే — అ దొప్పదోఁగడము — మునిఁగె ... చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్సు- {దొప్ప - దోఁగడము / దొన్నె - ప్రవేశడము -}

ద్రొబ్బు / దొబ్బు — పతనసాదనే — స ద్రొబ్బడము / దొబ్బడము — పడఁదోసె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దొరయు — సామ్యే / శోభాయాంచ — అ దొరయడము — సరియయ్యె / శోభించె — చు సిత్- సిన్సెద్- త్

దొరలు / దొర్లు — {పర్యుల్లుంఠనే / అవాప్తౌనే / ప్రవృత్తౌచ} — అ దొరలడము — పొర్లె / తలక్రిందుగాఁబడె / దొర్లడము — వచ్చె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దొర్లుకాడు — పర్యుల్లుంఠనే — అ దొర్లుకాడడము — పొర్లుకాడె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్స - {దొర్లుక - ఆడడము / పొర్లుకొని}

దొరకొను — {ప్రాప్తౌ / ఆరంభేచ} — స దొరకొనడము — పొందె / ఆరంభించె — ంచు ంట్- న్ఎద్- ంద్స- {దొర - కొనడము / సామ్యము -}

దొరుకొను — ఆరంభే — స దొరుకొనడము — ఆరంభించె — ంచు ంట్- న్ఎద్- ంద్గ్రా -

దొరుకు — లాభే / దొఱుకు — దృష్టౌచ — అ దొరకడము — లభించె / దొఱుకడము — అగపడె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దోఁకు — ఖనవిశేషే — స దోఁకడము — దోఁకుడుపారతొత్రవ్వె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దోఁగు — {ఆర్ద్రీభావే - / జానుచంక్రమణేచ -} — అ దోఁగడము — తడిసె / పిల్లకాయమోకాళ్లతోనడిచె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దోఁగాడు — జానుచంక్రమణే — అ దోఁగాడడము — పిల్లకాయమోకాళ్లతోనడిచె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్స — {దోఁగు - ఆడడము / జానుచంక్రమణము -}

దోఁచు — బలాదపహారే — స దోఁచడము — కొల్లపెట్టె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- త్

దోపు — అవగూహనే — స దోపడము — గుచ్చిపెట్టె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దోయిలించు — పానాయాంజలీకరణే — అ దోయిలించడము — త్రాగుటకైదోసిలిపట్టె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- త్

దోరు — {స్పృతౌ / ఏకతఆసమనేచ -} — స దోరడము — వచ్చె / బతికె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

దోరగిలు — ఏకతఆసమనే — దోరగిలడము — బతికె

దోరగిల్లు — ఫలపరిపాకేచ — అ దోరగిల్లడము — కొంచముగ — పండె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్నా — {దోర- / ఫలపరిపాకము -}

ధావంతపడు — పరితాపే — అ ధావంతపడడము — పరితపించె — చు ఇత్- త్ఎద్- ద్గ్రా -

నక్కు — నిలయనే — అ నక్కడము — దాఁగె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

నగు — హాసే — అ నగడము — నవ్వె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

నంగు — నాసికయోచ్చారణే — అ నంగడము — ముక్కుతోమాటలాడె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- దభూతార్థప్రయోగమువేదు -

నచ్చు — {విస్రంభే / ఆలస్యేచ} — స / అ నచ్చడము — నమ్మె / అలస్యముసేసె — చుచుంచు- ఇన్ఎద్- త్

నంజు — అనిష్టభోజనే — స నంజడము — అనిష్టముగాంభుజించె — చు ఇత్- ఇన్ఎద్- ద్

నంజుకొను — ఉపదంశనే — స {నంజుకొనడము / నంజుకోవడము} — {అన్నముతనకుసహాయము / గానంజూ ఆగాయమె / కలయునవితినె} — చు ంట్- న్ఎద్- ండ్స — నంజు - కొనడము -

నట్టుకొను — సద్యైనావివేలౌక్తె — అ నట్టుకొనడము — తాపువిడువకయుండె — ంచు ంట్- న్ఎద్- ండ్స — {నట్టు — కొనడము - / తాపువిడువకయుండడము}

నట్టువడు — కార్యవిఘాతే — అ నట్టువడడము — పని — సాగకపోయె — చు ఇత్- త్ఎద్- ద్స — {నట్టు — పడడము - / ప్రతిబంధము -}

నట్టుచేయు — ఆలస్యే — అ నట్టుచేయడము — అలస్యముసేసె — చు సిత్- సిన్సెద్- త్స — {నట్టు — చేయడము / ఆలస్యము -}

నడు	పాదన్యాసే / గమనే / భవనేచ	అ	నడవడము	అడుగులుపెట్టె / పోయె / అయ్యె	బు బుంట్. బుడ్	ద	
నడుపు	అక్షవాపపారె / భావనాయాంచ	స	నడుపడము	పొగరాలుమొదలయినవాటిని - కత్తి - కావలసినదానిరావించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద గో -	నడు -
నడిపించు	అక్షవాపపారె / భావనాయాం / పదన్యాసప్రయోజనేచ	స	నడిపించడము	పొగరాలుమొదలయిన / వాటిని - కత్తి / కావలసినదానిరావించె / అడుగులుపెట్టించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	త గో -	నడు -
నడతెంచు	ఆగమనే	అ	నడతెంచడము	వచ్చె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నత్తమిల్లు	శయనే	అ	నత్తమిల్లడము	శయనించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నత్తు	వచనాస్ఫూర్తినాసంభ్రమోక్తౌ	అ	నత్తడము	నత్తిచేత - తడంబడి మాటలాడె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
ననయు	పుష్పప్రవృత్తౌ	అ	ననయడము	పుష్పించె	బు సిల్. సిన్‌సెద్	త	
ననచు	పల్లవోత్పత్తౌ		ననచడము	పల్లవించె	ఇల్. ఇన్‌వద్		
ననుపు	భక్షితస్యదేహాప్రాతి / కూల్యాభావే	అ	ననుపడము	భక్షింపబడ్డవస్తువు / దేహమునకుప్రతికూ / లించనిదయ్యె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నములు / నవులు	చర్వణే	స	నములడము	చర్వణముచేసె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నమ్ము	విస్రంభే	స	నమ్మడము	విశ్వసించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నరియు	పలితే	అ	నరియడము	తలముడిమిచేతనున్న / కేశమయ్యె	బు సిల్. సిన్‌సెద్	త గ్రా -	

నఱుకు	ఛేదనే	స	నఱకడము	కత్తిని - ఛేదించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నజ్జాడు	సంచారె	అ	నజ్జాడడము	సంచరించె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద స	నజ్జు - ఆడడము - / కొమ్ములుగలపశువు -
నలుచు			నలవడము / నలచడము				
నలుగు	అవమర్దనే	అ	నలగడము	చూర్ణమయ్యె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నలియు	రోగపీడాయాంచ	అ	నలియడము	రోగపీడితుండయ్యె	బు సిల్. సిన్‌సెద్	త	
నవయు / నవియు	రోగపీడాయాం	అ	నవయడము / నవియడము	రోగపీడితుండయ్యె	బు సిల్. సిన్‌సెద్	త	
నవ్వు	హాసే (అ) / అపహాసేచ (స)		నవ్వడము	నగె / అపహాసముచేసె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నసగొట్టు	అసమ్మత్యావిప్రలాపె	అ	నసగొట్టడము	సమ్మతిలేకవేమాయివి / రుద్ధపుమాటలాడె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద స	నస - కొట్టడము - / దురద -
నాకు	జిహ్వయాలేహనే	స	నాకడము	నాలుకచేతలేహనము / చేసె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
నాచుకొను	అపహారే	స	నాచుకొనడము / నాచుకోవడము	అపహరించె	బుంట్. న్వద్	ద స	నాచు - కొనడము - / స్వతంత్రప్రయోగములేదు -
నాటు	అంకురాదిప్రతిరోపణే / బాణాదివేధనే (స) / విద్ధేచ (అ)		నాటడము	మొలకలుమొ॥ నాటినవి / బాణాదులచేతగ్రుచ్చె / బాణాదులుగ్రుచ్చుకొనె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	
	అంకురాదిప్రతిరోపణా కరణే			మొలకలుమొ॥ నాటుజేసె			
నాటించు	బాణాదివేధనే	స	నాటించడము	బాణాదులుగ్రుచ్చుకొనజేసె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	త గో	నాటు -
నాడాడు	బలక్షయె	అ	నాడాడుడము	బలక్షీణుండయ్యె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద మిశ్రధాతువు	నాడు - ఆడడము - / తప్పుడు - నశించడము -
నాను	జలనివాసే	అ	నానడము	నీళ్లలోనుండె	బు ఇల్. ఇన్‌వద్	ద	

౧౦౨

నిక్కంబొడుచు — అవినతావస్థానే — అ నిక్కంబొడుచుటకు - వంగక యుండె ... యు. ఇత్. అనిట్ - దేశ - {నిక్క — పొడుచుటకు - / నిక్కగా -}

{నిక్కు / నిగుడు} — ఉన్నతావస్థానే — అ {నిక్కుటకు / నిగుడుటకు} — పొడుగయ్యె ... యు ఇత్. ఇనిట్ - దే

నిగడఁదన్ను — దూరదకృపాదప్రసారే (కరణే) — స నిగడఁదన్నుటకు — దూరముగా - కాళ్లు చాచె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దేశ - {నిగడ — తన్నుటకు - / నిక్క}

నిగ్గు — కార్యనిర్వాహే — అ నిగ్గుటకు — పనినిర్వహింపఁబడె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నించు — పూరణే ... స నించుటకు — పూర్తిచేసె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - తద్భ - నిండు -

నిట్టవొడుచు — ఉద్వేల్లనే — అ నిట్టవొడుచుటకు — ఉబ్బించె ... యు ఇత్ - అనిట్ - దేశ - నిట్ట — పొడుచుటకు -

నిండు — పూర్తౌ — అ నిండుటకు — పూర్ణమయ్యె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

{నిండించు / నింపు} — పూరణే ... స {నిండించుటకు / నింపుటకు} — పూర్తిచేసె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే/తద్భ - నిండు -

నిభాయించు — నిర్వాహే — అ నిభాయించుటకు — నిర్వహించె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - అన్య -

నిట్టనిలుచు — భృశతనుభంగే — అ నిట్టనిలుచుటకు — మిక్కిలివళ్లు విఱుచుకొనె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దేశ - {నిట్ట — నిలుచుటకు - / అనుకరణశబ్దము -}

నిలు — {విరామే / అనుపవిశ్యావస్థానే / అవస్థానే / స్థైర్యే} — అ నిలుచుటకు — {విరమించె - పనినివిడిచెను / కూర్చుండక యుండె / ఉండె / మిగిలె} — యు ఇత్ - అనిట్ - దే

నిలుచుండు — అనుపవిశ్యావస్థానే — అ నిలుచుండుటకు — కూర్చుండకయుండె — యు ఇత్ - అనిట్ - దేశ - నిలిచి — ఉండుటకు -

నిలుపు — {అనుపవేశావస్థానే / అవస్థాపనే / అవరోధనే / విరమణే / శేషణే} — స నిలుపుటకు — {కూర్చుండకయుండఁజేసె / ఉంచె / అడ్డగించె / చాలించె / మిగలఁజేసె} — యు ఇత్ - ఇనిట్ - తద్భ - నిలు -

నిలువరించు — నిర్వాహే — స నిలువరించుటకు — పనినిర్వహించె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నిలవరించు — నిలవరించుటకు —

నివాటించు — నివాటించుటకు — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నివ్వటిల్లు — అతిశయే — అ నివ్వటిల్లుటకు — అతిశయించె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నివాళించు — నీరాజనే ... స నివాళించుటకు — నీరాజనముచేసె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

{నివురు / నిముఱు} — ఆవరణే — స {నివరుటకు / నిముఱుటకు} — అంతటా తడివె - దువ్వెనను యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

{నీలుగు / నీల్గు} — {వృత్తౌ / జృంభణే / అనుభంగే} ... స {నీలగుటకు / నీల్గుటకు} — {చచ్చె / ఆవలించె / ఒళ్లు విఱుచుకొనె} — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నీల్గాడు — ప్రసవే — అ నీల్గాడుటకు — ప్రసవించె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దేశ - నీల్గు — ఆడుటకు -

నుగ్గు — {చూర్ణీకరణే / యథేష్టపాదనే} — స నుగ్గుటకు — {చూర్ణముచేసె / యథేష్టముగావేంచె} — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నుగ్గాడు — మారణే — స నుగ్గాడుటకు — చంపె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దేశ - {నుగ్గు — ఆడుటకు - / చూర్ణము -}

నుడువు — ఉక్తౌ — స నుడువుటకు — చెప్పె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నుఱుము — అవచ్ఛూర్ణనే ... స నుఱుముటకు — చూర్ణముచేసె — యు ఇత్ - ఇనిట్ - దే

నుఱుముచేయు — మారణే ... స నుఱుముచేయుటకు — చంపె ... యు ఇత్ - ఇనిట్ - దేశ - {నుఱుము — చేయుటకు / చూర్ణము -}

నువిగాను — పరివేష్టనే ... స నువిగానుటకు — చుట్టుకొనె ... యు ఇత్ - అనిట్ - అన్దేశ - {నువి — కానుటకు - / కానుటకు - / కానివిశేషము.}

నులు - - - - -

నులుచు - - - { ధాన్యాదీనాం పక్వపృథక్కరణే | పాదయూనాతే } స నులుచదము - - ధాన్యములను పక్వములు | కాళ్లు తొక్కించె } బు ఇతి ఇనవద ది

నులుపు - - - నులుపదము - - - - ఇతి ఇనవద ది

నుసులు - - - - - ముష్టిఘాతయాం - - - అ నుసులదము - - - ముష్టిగొనె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నూంకు - - - - - కంటకప్రోక్షణాచదన - స నూంకదము - - - మెంకవెట్టితోసె - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నూంజు - - - - - ధృష్టదేవిష్టాం - - - స నూంజుదము - - - సన్నికంటపెష్టంమయునెసె - - బు ఇతి ఇనవద ది

నూంర్చు - - - - - ధాన్యాదీనాం పక్వ | బిపాదయూనాతే - - - స నూర్చుదము - - - ధాన్యములను పక్వ | ములకాళ్లతొక్కించె - - - బు ఇతి ఇనవద ది గ్రా

నూంలుకొను - - { విజృంభణే | జృంభాచ } - - అ నూంలుకొనదము - - { విజృంభించె | తెవివొందె } - - - బు ఇతి స్నవద అత్

నెక్కొను - - - - - వ్యాప్తౌ - - - - - స నెక్కొనదము - - - వ్యాపించె - - - - బు ఇతి స్నవద తాస - నె - - - కొనదము - | స్వతంత్రమునం ప్రయోగములేదు

నెగడు - - - - - - వృద్ధౌ - - - -

నెగుడు - - - - - ప్రవృత్తౌచ - - - - - అ నెగడదము - - - { వృద్ధిపొందె | ప్రవర్తించె } - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెగయు - - - - - ఉద్గమనే - - - - - అ నెగయుదము - - - పక్షిగయెగిసె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెగ్గు - - - - -

నెట్టు - - - - - బలాత్కారేదనే - - - స { నెగ్గదము | నెట్టుదము } - - - బలాత్కారముగాందోసె - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెట్టుకొను - - - అభిముఖసన్నాహే - - - నెట్టుకొనదము - - - ఎదురుగాం సన్నద్ధుండయ్యె - బు ఇతి స్నవద అస - నెట్టు - కొనదము - | సన్నాహము -

నెమకు - - - - - మార్గణే - - - - - స నెమకదము - - - వెదకె - - - - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెమలు - - - - - స్నేహాంకుర్దనే - - - - స నెమలుదము - - - తైలాదులుపట్టించిరాచె - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెరపు - - - - - { నాదివెదనాయాం అ | విద్యాదియుద్ధప్రతివేష్టతేచ - స } నెరవుదము - - - { నెరవునొచ్చె | శాస్త్రవిద్యాయుద్ధములచెమికిపెట్టె } - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నెరయు - - - - - { వ్యాప్తౌ | పతితేచ } - - - స { నెరయుదము | నెరియుదము } - - - { వ్యాపించె | పతితమయ్యె } - - - బు సిత సిన సిద ది

నెరియు - - - - -

నెఱయు - - - - - ప్రకాశే - - - - - అ నెఱయుదము - - - ప్రకాశించె - - - - బు సిత సిన సిద ది

నెఱవేఱు - - - - నిశ్చాపే - - - - - అ నెఱవేరదము - - - నిశ్చాపమయ్యె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది - { నెఱ - వేఱదము - | నిష్ఠార్థ - స్వతంత్రప్రయోగములేదు }

నెలకొను - - - - { వ్యాప్తౌ | అవస్థానేచ } - - - స నెలకొనదము - - - { వ్యాపించె | నిలిచె } - - - - బు అత్ స్నవద అస - { నెలవు - కొనదము - | తావు - }

నేము - - - - - { దండులాదిషుసంధి | అసూత్రవిభాగాయ స | శూర్పబాలనే } - - నేమదము - - - { చిల్చులుమొదలయి | సవాటిలాసన్నవిధి | పెద్దవిధియేర్పడుటకై | చేటకదిలించె } - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నేయు - - - - - వస్త్రాదినిర్మాణే - - - స నేయుదము - - - వస్త్రాదినిర్మాణముచేసె - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నేరు - - - - -

నేర్చు - - - - - అభ్యాసే - - - - - స { నేరవదము | నేర్చుదము } - - - అభ్యసించె - - - - { బు ఇతి ఇనవద | బు ఇతి ఇనవద } ది

నొక్కు - - - - - ప్రబిత్తాపరయెం - - స నొక్కదము - - - ప్రభ్యసించె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నొగులు - - - - - పీడాయాం - - - - - అ నొగులదము - - - పీడితుండయ్యె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నొచ్చు - - - - - ప్రణాదివేదనాయాం అ { నొవ్వుదము | నొవదము } - - - { వ్రణములమొదలుయునది వే | దనసేసె } - - - బు బు ఇతి ఇనవద ది

నొంచు - - - - - ప్రణాదివేదనాకరణే - స నొంచుదము - - - నొప్పించె - - - - బు ఇతి ఇనవద ది నొచ్చ

నొచ్చుకొను - - - మనోవ్యథాయాం - స { నొచ్చుకొనదము | నొచ్చుకొవదము } - - - మనస్సువ్యథపొందె - - - బు ఇతి స్నవద అస - నొచ్చు - కొనదము -

నొడుచు - - - - ప్రణాదివేదనాకరణే - స నొడుచుదము - - - నొప్పించె - - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

నొడువు - - - - ఉక్తౌ - - - - - స నొడవదము - - - చెప్పె - - - - - - - బు ఇతి ఇనవద ది

పాలచు — ప్రతరణే. స పాలచడము — పాలవముచేసె. . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త

పాలము — స్వపనార్థేచ. . . పాలముడము — పాలc గాల్చె. . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద

పకపకలాడు — సపరిహాసభాషణే — అ పకపకలాడడము — మిక్కిలినవ్వుచుమాటలాడెను బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద స — పకపకలు — ఆడడము — / అనుకరణశబ్దము —

పగులు — / పగులు — విదీర్ణీభావే యాం. అ పగలడము — బద్దలయ్యె. . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద

పగటించు —

పంగడించు — యుక్తమూర్గావ్రిస్తారే. స పంగటించడము — / పంగడించడము — పంగలుగాజేసె — బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త సా — పంగలు / రెండుకాళ్లు —

పంగవించు — పంగవించడము —

పచరించు — ప్రసారణే — స / ప్రచారేచ — అ పచరించడము — ప్రసరింపజేసె. / సంచరించె. . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త త — ప్రసారణం / ప్రచారః

పంచు . . . విభజనే / ప్రస్థాపనే / నియోజనే / భాగకరణేచ . . . స పంచడము — విభజించె / అంపించె / నియోగించె / భాగములుగాజేసె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త

ప్రజ్వరిల్లు . . ప్రకాశే . . . అ ప్రజ్వరిల్లడము — ప్రకాశించె. . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద త — ప్రజ్వల / ప్రజ్వర —

పట్టు . . . గ్రహణే / స్పర్శే / ఆరంభే (స) / అంగసంవాహనే / బుద్ధ్యాకర్షణే / ప్రవేశసామర్థ్యే / సంశ్లేషే (అ) . . . పట్టడము — గ్రహించె / స్పృశించె / పనిపూనె / కాళ్లుపిసికె, మర్దించె / మనస్సునుపట్టె / ప్రవేశించుటకుచాలె / అంటె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద

పట్టుబడు — గృహీతే. . . అ పట్టుబడడము — గృహీతుండయ్యె. . . బు ఇత్. గ్రహీత. ద స — పట్టు — పడడము — / గ్రహణము —

106

పట్టుకొను — హస్తగ్రహణే — / అన్విష్య గ్రహణే — (స) / లేపనదృఢీభావే — / అస్థిసంధిచలనవేదనాయాంచ — (అ) పట్టుకొనడము — / పట్టుకోవడము — చేతగ్రహించె. / వెదకిగ్రహించె. / లేపనముదృఢమయ్యె. / ఎముకలుసంధికదలుటచే / వేదనకల్గె. . . బు ఇత్. స్వవద. ద స — పట్టు — కొనడము —

పచు . . . పచనే సపాకేచ — అ పచడము — పచనమయ్యె. . . బు ఇత్. స్వవద. ద / సవించె — — — / పరిపాకే . . . పరిపక్వమయ్యె. . .

పండు — సస్యాదిఫలనిష్పత్తౌచ అ పండడము — పయిరుపండిఫలములయినదిపం బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద / శయనేచ . . . శయనించె. . .

పండుకొను / పడుకొను — శయనే . . . అ పండుకొనడము — / పండుకోవడము — శయనించె . . . బు ఇత్. స్వవద. ద స — పండు — / పడు — కొనడము — / పడుకొనడము — / పడుకోవడము —

పదయు — ప్రాప్తౌ . . . స పదయుడము — పొందె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త

పడుచు — / పడుచుకొను విటసంగత్యాధనార్జనే. స పడుచడము — / పడుచుకొనడము — విటునితోcగలసుటచేత / పడుచుకోవడము — ధనముసంపాదించుకొనె బు ఇత్. స్వవద. ద స — పడుచుకొనడము —

పడిపోవు — స్వతః పతనే / మరణేచ . . . అ పడిపోవడము — తనకుతానేపడె / చచ్చె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద స — పడి — పోవడము —

పంతగించు — ప్రతిజ్ఞాయాం. స పంతగించడము — ప్రతిజ్ఞచేసె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. త సా. పంతము / ప్రతిజ్ఞ —

పతంగించు.

పదరు — వ్యర్థజల్పనే / ధిక్కారేచ . . . స పదరడము — వ్యర్థముగాబలుకుట / గదురుకొనె . . . బు ఇత్. ఇన్ ఎర. ద

107

104

పన్న — {వేషణగాయకాలవశ్చి / భిసన్నతానె / కార్యసన్నతానేచ} — స పన్నతము — దున్నటకైనాగలి - పశువు; యెమొదలయినవాటిని సన్న — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద; ధ్వముగాఁజేసె —; పనిసన్నద్ధముగాఁజేసె —

పనుచు — {ప్రస్థాపనె / నియోజనేచ} — స పనచతము — పనిపించె; నియోగించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పనప్పు — పరివేష్టనె — స పనవతము — పరివేష్టించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- దశా-

పనివిను — గమనె — అ పనివినతము — పోయెను — అంట్ క్తివద్- అదస — {పని — వినతము - / కార్యము -}

పనిదీర్చు — మారణె — స పనిదీర్చుతము — చంపె — ఇత్- క్తవద్- దస — {పని — తీర్చుతము —}

పనిపడు — / పనుపడు — అభ్యాసె — అ {పనిపడతము — / పనుపడతము —} — అలవాటుచెప్పె — ఇత్- క్తవద్- ద.స- {పని — పడతము — / ఇదె పను —}

పంప్పు — / పంపించు — ప్రస్థాపనె — స {పంపతము — / పంపించతము —} — అంపించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పంబు — {సంయోజనె - స / వ్యాప్త్యాచ - అ} {పంబతము} — {కూర్చె / వ్యాపించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

ప్రబ్బు — ప్రాప్తౌ — స ప్రబ్బుతము — పొందె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

ప్రబలు — వృద్ధౌ — అ ప్రబలతము — వృద్ధిపొందె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద.త — ప్రబల

పరికించు — {మార్గణెరె / పరిశీలనేచ} — స పరికించతము — {వెదకె / పరిశీలించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పరగు — శోభాయాం — అ పరగతము — శోభించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పరిగొను — {ప్రాప్తౌ / వేష్టనేచ} — స పరిగొనతము — {పొందె / చుట్టుకొనె} — అంట్ క్తవద్- అదస — {పరి — కొనతము - / సన —}

పరుగెత్తు — ధావనె — అ పరుగెత్తతము — ధావనముచేసె — ఇత్-ఇన్‌వద్- దస — {పరుగు — ఎత్తతము - / ధావనవంతు -}

పర — {వస్త్రాదిపరిస్తరణె / వ్యాప్త్యాచ} — స {పరవతము — / పరచతము} — {వస్త్రాదులనే లవిస్తరింపఁజేసె / వ్యాపించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పరుండు — శయనె — అ పరుండతము — శయనించె — ట- క్తవద్- దస — {పరు — ఉండతము - / స్వతంత్రప్రయోగములేదు -}

పరిమార్చు — మారణె — స {పరిమార్చుతము — / పరిమార్చతము —} — చంపె — ఇత్-ఇన్‌వద్- దస — {పరి — మార్చుతము - / బలిమి -}

పర్వు — {వ్యాప్తౌ - స / శోభాయాంచ - అ} {పర్వతము} — {వ్యాపించె / శోభించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పరవంజు — ప్రసరణె — అ పరవంజతము — ప్రసరించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- దశా.

పరప్పు — పూర్తికరణె — స పరపతము — నిండించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పరసిపోవు — ఉపద్రవభ్రంశె — అ పరసిపోవతము — ఉపద్రవముతప్పిపోయె — త్-యన్‌వద్- దస — {పరసి — పోవతము - / స్వతంత్రప్రయోగములేదు -}

పఱగించు — బాణప్రయోగె — స పఱగించతము — బాణములుప్రయోగించె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పఱిగొను — {ప్రాప్తౌ / వేష్టనేచ} — స పఱిగొనతము — {పొందె / చుట్టుకొనె} — అంట్ క్తవద్- అదస — {పఱి — కొనతము - / బలిమి -}

పఱ — {పలాయనె / ప్రవాహెచ} — అ పఱవతము — {పరుగెత్తె / ప్రవహించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పఱతెంచు — ఆగమనె — అ పఱతెంచతము — వచ్చె — ఇత్-ఇన్‌వద్- ద

పఱపు — {ధావనకరణె / బాణప్రయోగె / బాధనేచ} — స పఱపతము — {పరుగెత్తించె / బాణముప్రయోగించె / బాధించె} — ఇత్-ఇన్‌వద్- దశా-

56

పతిమాలు	ఆర్తిఘణనే (స) / అనన్యగత్యాభాషణే (అ)	స / అ	పతిమాలడము	ఆర్తివింటె / బతిమాలు	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద స	పతి— మాలడము- / బలము-
పలుకు	ఉక్తౌ	స	పలుకడము	చెప్పె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పల్కు	ఆమంత్రణాభినందనేచ	అ	పల్కడము	పిలిచెటె- ఖ్యతరించుకొనె		
పలుకరించు			పలుకరించడము			
పల్లరించు	జ్ఞాపనే	స	పల్లరించడము	జ్ఞాపకముసేసె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పలకరించు			పలకరించడము			
పల్లటిల్లు	బలభ్రశే	అ	పల్లటిల్లడము	బలవింనుండమైపె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద స	పల్లటము- / ఇల్లు-
పలవించు	ప్రలాపే	స	పలవించడము	ప్రలాపించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద వ	ప్రలప / పలవ
పలువరించు	స్పష్టభాషణే	స	పలువరించడము	కలువరించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పవ్వళించు	శయనే	అ	పవ్వళించడము	శయనించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పసాపడు / పసాబడు	భోజనే	స	పసాపడడము / పసాబడడము	భోజనముసేసె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
ప్రాకు	ఉరోవిష్టంభేనసర్పణే	అ	ప్రాకడము	కొమ్ముయొక్కఅవష్టంభముచేతజరిగె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పాకు	లతావిసర్పణేచ	అ	పాకడము	తీగెయల్లుకొనె		
ప్రాకొను / పాకొను	మాలిన్యోపశ్లేషే	అ	ప్రాకొనడము / పాకొనడము	పాచిపట్టె	బు ఇట్. స్వెద్. ద స	ప్రాచి- / పాచి- కొనడము- / మాలిన్యము
పాచు	కాలతోదూషితే	అ	పాచిపోవడము	కాలముగడిచిచెడిపోయె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పాటిల్లు	శోభాయాం	అ	పాటిల్లడము	శోభించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	

పాటించు	ప్రాప్తౌ / కించిన్నిషిద్ధవ్యవహారే / సమ్మతౌచ	స	పాటించడము	పొందె / కొంచెమునిషిద్ధముగావాడుకొనె / సమ్మతించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పాడు	గానే	స	పాడడము	గానముసేసె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పాతు	నిఖననే	స	పాతడము	క్రిందనాటె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
ప్రాతగిలు / పాతగిలు	ప్రాచీనతాయాం	అ	ప్రాతగిలడము / పాతగిలడము	ప్రాచీనమయ్యె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద స	ప్రాత / పాత / ప్రాచీనము
పాతరవాడు	నటనే		పాతరవాడడము	నాట్యముసేసె		
పాతవాఱు	నిరవలంబభ్రమణే / అన్వేషణేచ	అ	పాతవాఱడము	అవలంబములేకతిరిగె / వెదకె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద స	
పాదుకొను	బద్ధమూలతాయాం	అ	పాదుకొనడము / పాదుకొవడము	వేఱ్పాటుకొనె	బు ఇట్. స్వెద్. ద స	పాదు— కొనడము- / ఆధారము-
ప్రాము	అనులేపనే	స	ప్రాముడము	అలదె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పాయు	విసాభావే (స) / కాలతోదూషితేచ (అ)	స / అ	పాయడము	విడిచియుండె / కాలముగడిచిచెడిపోయె	బు సిట్. సిన్సెద్. ద	
పారాణించు	పాదయోర్లాక్షాద్యలంకారే	స	పారాణించడము	పాదములందుండులత్తుక మొదలయినవాటిచేత నలంకరించె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద స	పారాణి. / అలంకారవిశేషము-
పారు	గతౌ (అ) / అత్యుచ్ఛ్రాయేచ (స)	అ / స	పారడము	పారె / పానవముసేసె	బు ఇట్. ఇన్వెద్. ద	
పారవేయు	దూరక్షేపే	స	పారవేయడము	దూరముగవేసె	బు సిట్. సిన్సెద్. ద స	పార- వేయడము- / పారప్రసర్ణ-

పారుకాడు — ముఖరుడ్సంచారికె ... అ పారుకాడదము — వేమారుసంచరించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పారుక — అకరదము — / పారుకాడి.

పాఱు — {ప్లవాయనే ... / ప్రవాహెంచ ... — అ పాఱడము — {పరుగెత్తె ... / ప్రవహించె ... — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పాఱుతెంచు — శీఘ్రాగమనే ... అ పాఱుతెంచడము — శీఘ్రముగావచ్చె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

ప్రాల్మాలు —
ప్రాలుమాలు — కర్తవ్యాలసపారాయణం — అ {ప్రాల్మాలడము — / ప్రాలుమాలడము — పనిసేయుటకుబద్ధకించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద / పాలుమాలడము —
పాలుమాలు —

పాల్పడు — ప్రాతిభాజ్యే ... — అ పాల్పడడము — పూనుకొనె ... — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పాలు — పడడము — / అధీనము —
పాలుపడు — ప్రాపాణ్యే ... — పాలుపడడము — ఆపాలయవు ...

పావుకొను — ఆతురతయాభిభక్షణే — స పావుకొనడము — ఆతురపడినిండుగాతినె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పావు — కొనడము — / స్వతంత్రప్రయోగముకేదు — / పావుకోవడము —

పిక్కు — వంచనయార్థగ్రహణే — స పిక్కడము — వంచనచేతనర్థముగ్రహించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిక్కటిల్లు — అతిశయె — అ పిక్కటిల్లడము — అతిశయించె ... బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిగులు — స్వాత్యతివిశ్లేషే — అ పిగలడము ... పగిల్లుపడె ... బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిచ్చిలు — నిష్పీడనేనరసోద్గమె — అ పిచ్చిలడము ... పిసుకగారసముబయుటకువచ్చె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద
పిచ్చిల్లు ... — పిచ్చిల్లడము —

పిచ్చలించు — సంభ్రమె — అ పిచ్చలించడము — తొట్రుపడె ... బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పించమణంచు — {మారణే ... / గర్వప్రతిఘాతెచ ... — స పించమణంచడము — {చంపె ... / గర్వముపోగొట్టె ... — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పించము — అణచడము / ఉత్ప్రేక్షము —

పిడు ... వస్త్రాదినిష్పీడనే ... స పిడువడము — వస్త్రాదులనిష్పీడనముసేసె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిండు ... రసాకర్షణే ... స పిండడము — రసముస్రవింపజేసె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిదుకు ...
పిదుకు. — దోహనే ... స — {పిదకడము — / పిదికడము — — దోహముచేసె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

ప్రిదులు — గ్రంథివిస్రంసనే ... అ ప్రిదులడము — ముడివిడిపోయె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిరిగొను — వేష్టనే — స పిరిగొనడము — చుట్టుకొనె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పిరి — కొనడము — / పెంట —

పిలు — ఆహ్వానే — స పిలువడము — ఆహ్వానముచేసె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పిసుకు — ముష్టిమర్దనే ... స పిసకడము — పిడికిటమర్దించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పీకు — ఉత్పాటనే ... స పీకడము — పెల్లగించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పీకులాడు — ముహురాకర్షణే ... స పీకులాడడము — వేమారులాగె ... బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పీకులు — ఆడడము — / పెల్లగించడములు —

పీచమణచు — {మారణే ... / గర్వప్రతిఘాతెచ ... — స పీచమణంచడము — {చంపె ... / గర్వముపోగొట్టె ... — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పీచము — అణచడము / ఉత్ప్రేక్షము —

పీలు ... — పీలవడము — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద
పీల్చు ... రసాకర్షణే — స పీల్చడము — రసమునాకర్షించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

పుక్కిలించు — జలేనముఖాంతఃక్షాళనే — స పుక్కిలించడము — నీళ్లచేతపుక్కిలిపుక్కిలించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — {పుక్కిలి — / ఉమియుట —

పుచ్చు — {జంతుదూషితె — అ / ప్రస్థాపనే — స / నియోజనేచ — స — పుచ్చడము — {కాయమొదలయినది — / జంతువచేచెడిపోయె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద / అంపించె — / నియోగించె —

పుచ్చుకొను — {గ్రహణే — / పానే — / భక్షణేచ — స — {పుచ్చుకొనడము — / పుచ్చుకోవడము — {గ్రహించె — / త్రాగె — / భక్షించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద స — పుచ్చు — కొనడము —

పుట్టు — జననే ... అ పుట్టడము — జనియించె — బ ఇత్-ఇన్ ఎద్-ద

114

పుడుకు — దానే — స పుడుకడము — ఇచ్చె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పుణుకు — {స్పర్శే / అపరిమ్నదానే / పంచభిరంగుళీభి / గ్రహణేచ} — స పుణుకడము — {స్పృశించె / బాలకుండానిచ్చె / అయిదువ్రేళ్లతోపుచ్చుకొనె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పుణుకరించు — {అపరిమ్నదానే / ముముక్షోర్వార్తే / స్తోకేష్టాయాం} — స పుణుకరించడము — {బాలకుండ్రానిచ్చె / బావంబోవువాండు చే / ములపుణుకరించలుపెట్టె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

ప్రత్తెంచు — ప్రస్థాపనే — స ప్రత్తెంచడము — పంపించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పుయిలోడు — దాక్షిణ్యే — అ పుయిలోడడము — దాక్షిణ్యపడె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పురణించు — తిరస్కారే — స పురణించడము — తిరస్కరించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పురికొను — విజృంభణే — అ పురికొనడము — విజృంభించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చేస — {పురి — కొనడము / మెలి}

పురివిచ్చు — {పురాగతౌ / విశ్లేషే} — అ పురివిచ్చడము — {వెనకకదిసె / విడిపోయెను} — బు. బు. ఇతి-ఇనవిధి-త్వస — పురి — విచ్చడము

పులకరించు — జ్వరే — అ పులకరించడము — జ్వరించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చేస — {పులకరడము / జ్వరము}

పులుము — ప్రక్షాళనే — స పులమడము — ప్రక్షాళనముచేసె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పులియు — ఆమ్లీభావే — అ పులియడము — ఆమ్లముఅయ్యె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పుల్లవడు — నిశ్చేష్టతాయాం — అ పుల్లవడడము — నిశ్చేష్టితుండయ్యె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చేస — {పుల్ల — పడడము / పుడక}

పూ — పుష్పోత్పత్తౌ — అ {పూచడము / పూవడము} — పుష్పించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

115

P. 1227

పూదు — ప్రాణాపహరణే — అ పూదడము — కొలువుమొదలయినదిపూండిపోయెను — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పూను — {కార్యోద్యమనే / వహనేచ} — స పూనడము — {ఉద్యుక్తుండయ్యె / వహించె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పూన్చు — {ఉద్యోజనే / ధారణేచ} — స పూన్చడము — {ఉద్యోగింపంజేసె / ధరించె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-ధాతో-పూను

పూయు — రూషణే — స పూయడము — రూషణముచేసె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పెకలు — మూలోత్పాటనే — అ పెకలడము — పెళ్లగిలె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పెచ్చువెరుగు — విజృంభణే — అ పెచ్చువెరగడము — విజృంభించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చేస — {పెచ్చు — పెరగడము / అతిశయము}

పెంచు — వర్ధనే — స పెంచడము — వృద్ధిపొందించె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-ధాతో-పెరుగు

పెట్టు — {నిధానే / పరివేషణేచ} — స పెట్టడము — {ఉంచె / వడ్డించె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

పెట్లు — విస్ఫోటే — అ పెట్లడము — స్ఫుటితముఅయ్యె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చే

{పెనగు / పెనగు / పెనగులాడు / పెనంగులాడు / పెనగొను / పెనయు} — అన్యోన్యవేష్టనే — అ {పెనగడము / పెనగడము / పెనగులాడడము / పెనంగులాడడము / పెనగొనడము} — అన్యోన్యముచుట్టుకొనె — బు. ఇతి-ఇనవిధి-చేస — {పెనగులు — ఆడడము / పెనగులు / చుట్టుకొనడము}; స — {పెను — కొనడము / పెనంగు}

{పెనచు / పెనుచు} — {తుల్యీకరణే / వర్ధనేచ} — స {పెనచడము / పెనుచడము} — {పేనె / వృద్ధిపొందించె} — బు. ఇతి-ఇనవిధి-ధాతో — పెనగు — పెనుగు / ధాతో — పెరుగు

పెంచు	వృద్ధౌ	అ	పెంచుచదము	వృద్ధియుంచె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది-స	పెంపు — అ[illegible]దము; వృద్ధి — [illegible]దము
పెంపారు	వృద్ధిప్రాప్తౌ	అ	పెంపారుదము	వృద్ధిని పొందె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది-స	పెంపు — అతిశయము; నిందదము
పెరుగు	వృద్ధౌ	అ	పెరుగదము	వర్ధిల్లె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పెఱుగు	[illegible]	స	పెఱుగదము	[illegible]	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పెఱుకు			పెఱుకదము			
పెల్లగించు / పెళ్లగించు	మూలాతుత్పాటనే	స	పెల్లగించదము / పెళ్లగించదము	పెకలించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	పెల్లగిలు; పెళ్లగిలు
పెల్లగిలు / పెళ్లగిలు	మూలాత్ఛిన్నే	అ	పెల్లగిలదము / పెళ్లగిలదము	పెకిలె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పేటాడు	అవిసంవాదే	అ	పేటాడదము	[illegible]సంచరించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పేదు / పెను	శుల్బీకరణే	స	పేదదము / పేనదము	త్రాడుపేనెను	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పెర్కొను	స్తుతౌ	స	పెర్కొనదము	స్తుతియుంచె		పేరు —
	నామ్నా వ్యాహ్వానే	స	పేరుకొనదము	పేరుపెట్టి పిలిచె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ఇదస	నామము — కొనదము
పెరుకొను	ఘనీభావే	అ	పెరుకొనదము	ఘనీభవించె		ఘనీభావము
పేరుచు / పేర్చు	ఉపర్యుపరినిధానే / విజృంభణే	స	పేరుచదము / పేర్చదము	ఒకదానిమీదనొకటియుంచె / విజృంభించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పేరు / పేఱు	ఘనీభావే	అ	పేరదము / పేఱదము	ఘనీభవించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
ప్రేరేపించు / ప్రేరేచు	ప్రేరణాయాం	స	ప్రేరేపించదము / ప్రేరేచదము	ప్రేరణచేసె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	

ప్రేలు	వృథాబహుజల్పనే	స	ప్రేలదము	వృథాగా బహుగా పలికె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పేలు	శుష్కవిస్ఫోటే	అ	పేలదము	ఎండి[illegible]లేచె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పైకొను	ఉపర్యాక్రమణే	అ	పైకొనదము	మీదికి వచ్చె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ఇదస	పై — [illegible]దము; మీదు
	మనోదుఃఖే / [illegible]	అ	పొక్కదము	మనస్సున దుఃఖించె / [illegible]	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొంగు	ఉద్వేల్లనే	అ	పొంగదము	ఉబికె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొగడు	స్తుతౌ	స	పొగడదము	స్తుతియించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొగయు / పొగియు	ధూమోత్పత్తౌ	అ	పొగయుదము / పొగియుదము	పొగగలిగినది ఆయ్యె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొగమూరు	ధూమవ్యాప్తౌ	అ	పొగమూరదము	పొగచేత మలినము ఆయ్యె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొగలు	పరితాపే	అ	పొగలదము	పరితపించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొంచు	లీయనిరీక్షణే	స	పొంచదము	దాగినిరీక్షించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొటకరించు / పొటమరించు	స్ఫోటాదీనాం ఆవిర్భావే	అ	పొటకరించదము / పొటమరించదము	స్ఫోటాదులు ఆవిర్భవించె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొల్లు	కుంకుమాదీనాం వర్ణాద్వైకల్యే	అ	పొల్లుదము	కుంకుమపువు మొదలయినది వర్ణవికలము ఆయ్యె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొదుగు	దీర్ఘీభావే	అ	పొదుగదము	దీర్ఘము ఆయ్యె	ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	
పొందు	లేభనే / ప్రాప్తౌ / ఉదయే	స / స / అ	పొందదము	[illegible] / పొందె / ఉదయించె - [illegible]	ము ము ఇత్-ఇన్ వద్-ది	

ఘొథము — ఉత్పత్తౌ ... అ ఘొథుతథము — ఫుట్టె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద.శ్రా-

ఘొథకట్టు — సన్నాతౌర్ణ ... అ ఘొథకట్టితము — స్మృతించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- దస -{ ఘొథ — కట్టితము- / {ఘొథు —

ఘొథగను ... ప్రథమదర్శనే ... వ { ఘొథగనతము — మొదటఁజూచె — బు ఇత్- న్వద్- ద్య్స — ఘొథ — { కనతము / { కనయగతము
ఘొథగాంచు — ... ఘొథగాంచతము — ... బు ఇత్- ద్-

ఘొథసూపు — ప్రథమదృష్టౌ ... అ ఘొథసూపతము — మొదటసూపచె ... బు ఇత్-ఇనవద్- దస — ఘొథ — సూపతము-

ఘొందు — ప్రాప్తౌ ... వ ఘొందతము — పొందె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్

ఘొదలు ... ప్రకాశే ... అ ఘొదలతము — ప్రకాశించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద.శ్రా-

ఘొదుగు — ఆక్రమణే ... వ { ఘొదగతము — ఆక్రమించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్
ఘొదుపు — అన్తఃప్రవేశభాగేన ... { లోపలికిప్రవేశింపఁజేసెనవ్వె

ఘొనరు — { శోభాయాం — అ { ఘొనరతము — శోభించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్
— { దానేన — వ — ఇచ్చె ... బు సిత్-సినవద్- త.శ్రా-
... వ ఘొరయుతము — పొందె

ఘొరయు — ప్రాప్తౌ

ఘొరలోపు — { సీతాజలాదీనాంఅన్తఃప్రవేశే ... అ { ఘొరలోపతము — { చల్లనినీళ్లుమొదలయినవి లోపలచొరఁబడ్డమునుప్రవేశించె ... బు త్-యుద్యుద్-దస -{ ఘొర — లోపతము- / { ఆవరణవిశేషము-
... బు త్-యుద్యుద్-దస -{ ఘొరి — లోపతము / { ఘొంచారతము-

ఘొరిలోపు — మృతా ... అ ఘొరిలోపతము — చచ్చె

ఘొరిగాను — ... ఘొరిగానతము — ... బు అత్-ద్వద్-ద్
ఘొరిమూర్ఛ — మూర్ఛాయాం ... వ ఘొరిమూర్ఛతము — చొచ్చె ... బు ఇత్-ఇనవద్-దస — ఘొ — ఘొరా — { కొరతము / { ఘొంచారతను / { ఘొరపతము
ఘొరిపుచ్చ — ... ఘొరిపుచ్చతము —

ఘొరలు — పర్యుల్లుంఠనే ... అ { ఘొరలతము — / { ఘొరలితము — మొరలవచ్చె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్
..

ఘొలుగొందు — ముహుఃపర్యుల్లుంఠనే ... అ ఘొలుగొందతము — పైమారుపొరలె ... బు-ఇత్-ఇనవద్- ద-స -{ ఘొలుగొ — అతతము / { ఘొలుగొని-

ఘొలయు ... అభిముఖాగమనే ... అ ఘొలయుతము — అభిముఖముగావచ్చె ... సిత్-సినసిద్- త.శ్రా-

ఘొవియు — మృతౌ ... అ ఘొవియుతము — చచ్చె ... బు సిత్-సినసిద్- త.శ్రా-

ఘొలుచు ... — శోభాయాం —
ఘొలచు ... — సంచారేచ ... అ ఘొలచతము — { శోభించె / { సంచరించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- త్

ఘొలువోవు — కించిద్భంగే ... అ ఘొలివోవతము — కించిద్భంగమయ్యె ... బు త్-యుద్యుద్- ద-స -{ ఘొవి — పోవతము / { ఘొంగాంశము-

ఘొలుపు — ... స — { బట్టమొదలయినదిమట్టి / మొ॥వాటిలోపొవిరిసిన / తము / మందుపూంతుమొ॥డిపెలపిం / డిమొ॥వాటిలోపొవిరియుత / మున్న —

ఘొసుకు ... — సంభవే ... అ { ఘొసకతము ... / { ఘొసఁగతము — సంభవించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్-
ఘొసఁగు ...

ఘోకొల్పు ... — వ్యపనాశనే ... వ { ఘోకొల్పితము — / { ఘోఁగొంటతము — ఘోఁజేసె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద-స { ఘోక — అపకతము. / { ఘోవతము - నశింపఁజేయుతము- / ద- స -{ ఘోరితము -{ బిగతము. / { ఘొడుపు -{ ఉద్వృతము
ఘోఁగొట్టు ...

ఘ్రా ... పాయనే ... స ఘ్రావతము — పానించె ... బు.బు అత్-అద్బాద్- త్

ఘోచు — ... వ { ఘోచతము — / { ఘోజతము — నా అభిత్తె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద్
ఘోజు ... వల్లవిపాటనే

ఘోల్లాడు — కలహే ... అ ఘోల్లాడతము — కలవించె ... బు ఇత్-ఇనవద్- ద-స -{ ఘోటులు - అతతము / { ఘొడుపులు-

ఘోటాగ్గు — రణోద్యోగే ... అ ఘోటాగ్గతము — యుద్ధోద్యుక్తుండయ్యె — బు ఇత్-ఇనవద్- ద-స - ఘోటు -{ ఒగతము. / ఘొడుపు -{ ఉద్వృతము

6

భోరయు ... ఆవర్జనే ... స భోరయుటము ... దేవుళ్లు మొదలయినవారిని కుమ్మరించు ... } బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

భోరు ... కలపె ... స భోరటము / భోరాడటము — కలపించు ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స- { భోరు - అడటము / కలహము

భోరాడు

భోరటు ... దేవప్రత్తినియాంచనే ... స భోరటము — దేవప్రత్తినియాచించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.శ

భోలు — { భాషాయాం / అనుకరణేచ — అ / స భోలటము — { భాషించె / అనుకరించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

భోవు — గమనే — అ భోవటము — పోయె ... బు ఇట్-యిన్ ఎడ్- తే

బదలు ... శ్రాంతౌ ... అ బదలటము — అలసె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స- { బదలు / బదలిక - పడటము

బదలుపడు ... బదలుపడటము

బడియు — దృష్టిదోషవారణేయు / వాంఛితాజలాదీనాం / పురుషాపరిభ్రామణే — స బడియుటము — దిగదుడిచె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే అర్ధధాతువు - బడిసిన్నైచేసెడి

బతిమాలు — దైన్యయాచనే ... స బతిమాలటము — దైన్యముగాయాచించె — బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బ్రదుకు / బతుకు / బ్రతుకు ... జీవనే ... అ బ్రదకటము / బతకటము / బ్రతకటము — జీవించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బదిలించు / బదలాయించు — ప్రతినిధికరణే ... స బదిలించటము / బదలాయించటము — బదులుగాపెట్టె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స - { బదులు - / ప్రతినిధి -

బద్దకించు — { అలసతాయాం / మూత్రపురీషనిరోధేచ — అ బద్దకించటము — { అలసుండయ్యె / బద్ధకోష్ఠియయ్యె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.త - { బద్దకము - / బద్ధకము -

బమ్మరిల్లు ... సంభ్రమె ... అ బమ్మరిల్లటము — తొట్రుపడె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.త — భ్రమ-

బ్రమయు / బ్రమియు ... భ్రమె ... స బ్రమయుటము / బ్రమియుటము — భ్రమించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే-త- భ్రమ-

బరుకు ... నఖపాటనే ... స బరకటము — గోళ్లతోగీచె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బలియు — పీనతాయాం ... అ బలియుటము ... లావయ్యె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.త- నా - బలము -

బాదు ... తాడనే ... స బాదటము — కొట్టె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బారిసమరు — మారణే ... స బారిసమరటము — చంపె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బిగియు ... దార్ఢ్యే ... అ బిగియుటము — దృఢమయ్యె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బ్రిదులు ... విస్రంసె ... అ బ్రిదిలటము ... వదిలె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బిద్దు — జలస్రావె ... అ బిద్దటము ... నీళ్లుకారె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బిఋకుమార్చు - మారణే ... స బిఋకుమార్చటము - చంపె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స - { బిఋకు - మార్చటము / ప్రాణము -

బిఋకుజు ... శ్వాసపారవశ్యే ... అ బిఋకుజటము ... ఊపిరిదిప్పుకోవేకపోయె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స - { బిఋకు / ప్రాణము - { ఉజటము - / ఉద్గతము -

బీజారు — ధాన్యాదీనాంలఘు / తయాశ్రాంకీకరణే ... స బీజారటము - / ధాన్యము మొదలయినవి / ఇది తప్పుచేయుటము — / ధాన్యముమొదలయినవిపై / కుప్పచేయుటము —

బ్రుంగు — { మజ్జనే / మృతౌచ ... అ బ్రుంగటము — మునిగె / చచ్చె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బుగులుకొను — వ్యాప్తౌ ... స { బుగులుకొనటము / బుగులుకోవటము - వ్యాపించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే.స { బుగులు - / వ్యాప్తులు { కొనటము

బుజ్జగించు ... సాంత్వనే ... స బుజ్జగించటము ... సాంత్వనోక్తులాడె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

బురకించు — తిరస్కారె ... స బురకించటము — తిరస్కరించె ... బు ఇట్-ఇన్ ఎడ్- తే

122

బుసకొట్టు . . . . కోపశ్వాసే . . . . అ బుసకొట్టడము . . . కోపముచేతనిట్టూర్పు విడిచెను - - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- శస - {బుస - కొట్టడము - / అనుకరణము -}

బుసివోవు . . . . కర్షద్ధ్వంగే . . . . అ బుసివోవడము — కర్షద్ధ్వంగము . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- శస - {బుసి - పోవడము / నిగుడు -}

బెగడాయించు . . . విరోధే . . . . అ బెగడాయించడము — విరోధించె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- తగ్రా -

బెట్టిదము . . . . నిరసనే . . . . స బెట్టిదించడము — తిప్పె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

బెదిరియు ——— కార్యవైకల్యే - - - - అ బెదిరియడము - - — కార్యవైకల్యముయ్యె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- / ఇత్-ఇన్-వెడ్- త (తగ్రా)

బెడాయించు ———   బెడాయించడము —

బెణకు ——— అస్థ్యాదీనాంస్థానచ్యుతౌ - అ బెణకడము — ఎముకమొదలయినవిస్థానముఁవల్లపడించె . . . } బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

బెణుకు ———

బెదరు . . . . అకస్మికభయే . . . . అ బెదరడము — అకస్మికముగభయపడె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

బెదురు . . . .

బెరయు — ప్రాప్తౌ . . . . స బెరయుడము — పొందె - - - - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- తశా -

బెల్లించు - - — సాంత్వనే - - — స బెల్లించడము — సాంత్వనచేసె - - - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

బెలించు ———   బెలించడము —

{బొక్కు - - - - ముఖపూరపూర్వభక్షణే - స బొక్కడము — నోటనిండాపోసుకొనినమిలె - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- దస {బొక్కులు - / బొక్కలు - అడడము / నోటిప్రమాణము - / స - తగ్రా}
బొక్కలాడు ———   బొక్కలాడడము —
బొక్కువాడు ——}   బొక్కువాడడము —

బొంకు — అపలాపే . . . . స బొంకడము — అపలపించె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

బొబ్బరించు — ఉత్క్రోశే . . . . అ బొబ్బరించడము — గట్టిగానఅరిచె . . . — బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- దశా - {బొబ్బ - / అరుపు}

బొలుబు — అసత్యభాషణే — స బొల్లడము — అబద్ధపుమాటలాడె — బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

123

౧౨౩

బ్రోవు . . . . పాలనే . . . . స బ్రోవడము — పాలించె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

భోంచేయు — భోజనే — స భోంచేయడము — భుజించె - - - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- తగ్రా - స - భోజనము చేయుడము -

భోరగిలు — అవపత్యశయనే — అ భోరగిలడము — బోర్లపండుకొనె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- దిసా - {భోర / తోప్పు}

భోర్లించు - - - కుంభాదీనామవపాతనే - స భోర్లించడము - - - కుండమొదలయినవానితలక్రిందుగాఁజేసె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

మ్రగ్గు . . . . {ఫలపాకవిశేషే / న్యూనతాయాం / శోకదూషితేచ} . . . అ {మ్రగ్గడము - / మగ్గడము} — {పండుమొదలయినదిబరువుతగ్గినందునపండిపోయె / తగ్గిపోయె / మిక్కిలిదుఃఖనందునబడలిపోయె} } బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

మగ్గు . . . .

ముగుడు . . . . పర్యావృత్తౌ . . . . అ ముగుడడము . . . . మళ్లె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

మట్టు . . . . పాదఘాతే . . . . స మట్టడము - - — కాళ్లతోఁద్రొక్కె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

మట్టగించు — అనురూపఖండనే . . . స మట్టగించడము . . . సరిగాఖండించె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- తసా {మట్టము - / ప్రమాణము -}

మట్టువడు . . . . రోగాదినివృత్తౌ . . . అ మట్టువడడము — రోగాదులునివర్తించె — బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- దస {మట్టు - పడడము - / తక్కువ -}

మట్టుపడుచు — {వర్ణాదీనాంసమపక్తిప్తౌ - / అనురూపఖండనేచ} స మట్టుపడుచడము — {ఆకులుమొదలయినవానిని సరిగానేర్పరచె - / సరిగఖండించె} } బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- తస {మట్టము - పడుచడము / ప్రమాణము - చేయడము}

మండు - - — ప్రజ్వలనే . . . . అ మండడము — ప్రజ్వలించె - - - బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

మండిపడు — అతిక్రోధే . . . . అ మండిపడడము — మిక్కిలికోపముండయ్యె . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- దస {మండి - పడడము - / ప్రజ్వలించి -}

మడచు — ఆకుంచనభేదే . . . . స మడచడము . . . మడతపెట్టె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

మడియు . . . . మృతౌ . . . . అ మడియుడము — చచ్చె . . . . బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- త

మడఁగు . . . . వినమనే . . . . అ {మడఁగడము . . . / మణఁగడము —} {కత్తిమొనమొదలయ్యెనది వంగె . . .} — బు ఇత్-ఇన్-వెడ్- ద

మణఁగు . . . .

63

124

మండలించు	ఉక్తౌ	స	మండలించడము	చెప్పె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మహాళించు	సస్యాదీనాముపలవృద్ధౌ	అ	మహాళించడము	పైరుమొదలయినవివృద్ధియము / గాంబలిసె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్ తస మహాళ / మహాళ
మ్రుందు	దాహే	అ	మ్రుందడము	దవిలించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- ద్రోహా-
మద్దటిల్లు / మద్దటిలు	ఆతపాదిశాంతౌ	అ	మద్దటిల్లడము / మద్దటిలడము	ఎండమొదలయినదిశమించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మను / మన్న	జీవనే	అ	మనడము / మన్నడము	బ్రతికె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మన్నించు	బహుమతౌ / అపరాధసహనేచ	స	మన్నించడము	మన్ననచేసె / తప్పుసహించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్ తస మన్నన- / బ్రతుకడము
మన్నిగొను	మారణే	స	మన్నిగొనడము	చంపె	చు ఇల్- క్తావిధి- తస మన్ని- గొనడము- / ఇత్తంత్రప్రయోగముగ / వచనే
మప్పు	అభ్యాసనే	స	మప్పడము	అలవరచె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మరంగు / మరుగు	వాసనయాసక్తౌ	స	మరంగడము / మరగడము	వాసనచేతనాసక్తుండయ్యె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మరలు / మఱలు	పర్యావృత్తౌ	అ	మరలడము / మఱలడము	మళ్లె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మఱంగు / మఱుగు	తప్తాయాం	అ	మఱంగడము / మఱగడము	కాంగె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మఱ / మఱు	విస్మృతౌ	స	మఱవడము	విస్మృతిపొందె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మఱపడు	అదృశ్యతాయాం	అ	మఱుపడడము	అదృశ్యమయ్యె	చు ఇల్- క్తావిధి- త్ తస మఱు- కనడము / బడులు

125

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
మలంగు	స్వయంచేష్టనే / పర్యావృత్తౌచ	అ	మలంగడము	బాహమొదలయినదిచుట్టుకొనె / మళ్లె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మలుగు	దీపనిర్వాణే	అ	మలగడము	దీపముచల్లారె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మల	పాషాణాతక్షణే		మలచడము	రాయిచెక్కె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మలు	తండులాదిషుబాహ్యాదిపృథక్కరణేచ	స	మలవడము	బియ్యముమొదలయినవాటినిచేటతోపోసుకొనిమంటగడ్డలుమొదలయినవాటినివిడఁజేసె	
మల్లాడు	అన్యోన్యచేష్టనే	అ	మల్లాడడము	పెనగె	చు ఇల్- ఇనవిధి- తస మల్లు- ఆడడము / జెట్టి-
మల్లచఱచు / మల్లచఱుచు / మల్లచఱు	భుజాద్యాస్ఫాలనే	స	మల్లచఱవడము / మల్లచఱచడము	భుజాద్యాస్ఫాలనముచేసె	చు ఇల్- ఇనవిధి- తస మల్లు- చఱవడము / జెట్టి- ఆస్ఫాలనము
మల్లు	పర్యావృత్తౌ	అ	మల్లడము	మరలె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మల్లంబడు	అభ్యుద్ధానే	స	మల్లంబడడము	ఎదిరించె	చు ఇల్- క్తావిధి- తస మల్లు- పడడము / [illegible]
మల్లందోలు	పశ్వాదిపర్యావర్తనే / తృణకాష్ఠాదివృద్ధయె / క్షేత్రస్థపశ్వాదిభ్యోరక్షణేచ	స	మల్లందోలడము	పశ్వాదులఁదిరుగఁదోలె / తృణకాష్ఠాదులువృద్ధిపొందు / టకైక్షేత్రమునుపశ్వాదులవలనరక్షించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- తస మల్లు- తోలడము
మసంగు	విజృంభణే	అ	మసంగడము	విజృంభించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్
మసలు / మసులు	జలమడనే / ఆలస్యే / మదపారవశ్యే / సంచారేచ	అ	మసలడము	నీళ్లుపొంగువట్లుకాఁగె / ఆలస్యముచేసె / మదముచేతపరవశుండయ్యె / సంచరించె	చు ఇల్- ఇనవిధి- త్

64

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ వ
మాఁగు	ఫలాదిపరిపాకే	అ మాఁగడము	ఫలాదులుపరిపక్వమయ్యె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మాటు	గోపనే	స మాటుడము	దాఁచె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మాటుపడు	అదృశ్యతాయాం	అ మాటుపడడము	అదృశ్యమయ్యె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద్విస మాటు-పడడము మాటు+
మాట్లాడు	భాషణే	స మాట్లాడడము	భాషించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద్విస మాటలు-ఆడడము ప్రకృ-
మాడు	విదాహే	అ మాడడము	అన్నాదులుదగ్ధమయ్యె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మాను	పరిహారే ప్రణాదిశాంతౌచ	స అ మానడము	పరిహరించె కురుపుమొదలయినదిశమించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మానుకొను	బుద్ధిపూర్వత్యాగే	స మానుకొనడము మానుకోవడము	బుద్ధిపూర్వముగవిడిచె	చు ఇతి-స్వవిధి. ద్విస మానడము-కొనడము పరిహరించడము-
మ్రాన్పడు	నిశ్చేష్టతాయాం	అ మ్రాన్పడడము	నిశ్చేష్టుండయ్యె	చు ఇతి-ద్వివిధి. ద్విస మ్రాను-పడడము చేష్టు-
మాయు	మలినీభావే నాశేచ	అ మాయడము	మలినమయ్యె నశించె	చు సితి-సినవిధి. త
మారుమసలు మారుమసులు	ప్రతివాదే	అ మారుమసలడము	ప్రతివాదించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద్విస మారు-మసలడము ప్రతి—
మారు	వినిమయే	అ మారడము	వినిమయమయ్యె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మారుపడు	వ్యత్యాసే	అ మారుపడడము	వ్యత్యాసమయ్యె	చు ఇతి-ద్వివిధి. ద్విస మారు-పడడము ప్రతి-
మార్చు మాఱ్చు	మారణే	స మార్చడము మాఱ్చడము	చంపె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మాఱు	విజృంభణే	అ మాఱడము	విజృంభించె	చు ఇతి-ఇనవిధి- ద.శా-

126

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ వ
మాఱుపడు	అదృశ్యతాయాం	అ మాఱుపడడము	అదృశ్యమయ్యె	చు ఇతి-ద్వివిధి- ద్విస మాఱు-పడడము- అంతర్ధానము-
మాఱుకొను	అభ్యుద్ధానే	స మాఱుకొనడము	ఎదిరించె	చు ఇతి-స్వవిధి- ద్విస మాఱు-కొనడము- ప్రతి-
మాలు	త్యాగే	స మాలడము	త్యజించె- శీఘ్రంమానివేసెనని	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మాలుగు	అలసతాయాం	అ మాలగడము	అలసుండయ్యె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మ్రింగు మింగు	కబళనే	స మ్రింగడము మింగడము	కబళించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మిగులు	శేషే	అ మిగలడము	శేషించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద
మించు	అతిశయనే	స మించడము	అతిశయించె	చు ఇతి-ఇనవిధి. త
మిటుకరించు	అప్రతిపత్త్యాతూష్ణీమవస్థానే	అ మిటుకరించడము	ఏమియుందోచకయూరకయుండె	చు ఇతి-ఇనవిధి. త
మిటారించు	శృంగారవికారే	అ మిటారించడము	కులికె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద్విసా- మిటారి-కయ్యాది-
మిటుమిటులాడు	పునఃపునరుత్పతనే	అ మిటుమిటులాడడము	మాటిమాటికినిగసె	చు ఇతి-ఇనవిధి. ద్విస మిటుమిటులు-ఆడడము అనుకరణము-
మిట్టు		మిట్టడము		ఇతి-ఇనవిధి. ద
మిట్టిపడు	[illegible]	అ మిట్టిపడడము	ప్రసభముగానెగసె	చు ఇతి-ద్వివిధి. ద్విస మిట్టి-పడడము- వగపి-
మిడియు		మిడియడము		సితి-సినవిధి- త
మిడిసిపడు		మిడిసిపడడము		ఇతి-ద్వివిధి- ద్విస మిడిసి-పడడము- వగపి-
మిడుకు	వ్యసనే	అ మిడకడము	వ్యసనపడె	చు ఇతి-ఇనవిధి- ద
మిడు	ద్రవద్రవ్యస్యోష్ణత్వవిశేషణే	స మిడవడము	నెయ్యిమొదలయినదానిని కొంచముగావక్తించె	చు ఇతి-ఇనవిధి- త
మిణుకరించు	అప్రతిపత్త్యాతూష్ణీమవస్థానే	అ మిణుకరించడము	ఏమియుందోచకయూరకయుండె	చు ఇతి-ఇనవిధి- త

127

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ వి	
మినమినలాడు		మినమినలాడడము —			మినమినలు - మిలమిలలు - మిసమిసలు - అనుకరణము - ఆడడము
మిలమిలలాడు	మత్స్యేణకాంతౌ	అ మిలమిలలాడడము —	మెఱుగు కాంతి గలదయ్యె -	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
మిసమిసలాడు		మిసమిసలాడడము —			
మీటు	నిరసనే / వీణాదిగుణవాదనేచ	స మీటడము	చిమ్మె / వీణాదులను వ్రేలవాయించె —	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
మీరు	అతిక్రమణే	స మీరడము	అతిక్రమించె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
ముక్కు	శ్వాసాంధుః ప్రోపణే / ధాన్యాదిషు ప్రాచీనతాం దోషేచ	అ ముక్కడము	ఊపిరి కిందికి పోఁజేసె / ధాన్యాదులు ప్రాంతగిలిచెడిపోయె —	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
ముగ్గు	ధాన్యాదిషు ప్రాచీనతాదోషే	అ ముగ్గడము	ధాన్యాదులు ప్రాఁతగిలిచెడిపోయె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
ముగియు	సమాప్తౌ	అ ముగియడము	సమాప్తమయ్యె	బు సిత్. సినసిత్. తే	
ముచ్చిలు / ముచ్చిలుంచు	స్తేయే	స ముచ్చిలడము / ముచ్చిలించడము —	దొంగిలించె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	
ముంచుకొను	ఆవరణే / ఆరంభేనేచ	స ముంచుకొనడము / ముంచుకొనవడము —	ఆవరించె / భావి మొదలయినవాటి / వారపాత్రను నీళ్లలో ముంచె	బుబుంత్. న్ఏప్. ంతెసె	ముంచడము - కొనడము / ముగాఁగజేయడము -
ముట్టు	స్పర్శే / అవరోధనే / పరివేషితార్థలాభేచ	స ముట్టడము	తాఁకె / ముట్టడివేసె / ఒకండు పంపిన సొమ్ము లభ్యము అయ్యె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి.	

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ వి	
ముట్టించు	స్పర్శనే / వంవిన్యాసం యోజనేచ	స ముట్టించడము	స్పర్శింపఁజేసె / విన్యసించె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే	
ముడు	గ్రంథికరణే / ఆకుంచనే / పుష్పాదిధారణేచ	స ముడవడము	ముడివేసె / ఆకుంచనము చేసె / పూలు మొదలయినవాటి నిధరించె	బుబులఇత్. ఇనాప్. తే	
ముండమోయు	వైధవ్యప్రాప్తౌ	అ ముండమోయడము	వైధవ్యమును బొందె	బు సిత్. సినసిత్. తే సు	ముండ - మోయడము - / విధవ - వహించడము -
ముడుఁగు / ముణుఁగు	మజ్జనే	అ ముడుఁగడము / ముణుఁగడము	మగ్నుండయ్యె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే	
ముణుచు	ఆకుంచనే	స ముణుచడము	ఆకుంచనము చేసె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే	
ముదియు	జరావశాద్యాదిసాంద్రవిరోధిభావే	అ ముదియడము	చెట్టు ఆవు మొదలయినది ముదిమి పొందె	బు సిత్. సినసిత్. తే	
ముదురు	వృక్షాదీనాం స్థవిరీభావే	అ ముదరడము	చెట్టు మొదలయినది ముదిమి నిబొందె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే	
ముదలకించు	జ్ఞాపనే	స ముదలకించడము	ఎఱ్ఱుకించె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే	
మునుఁగు	మజ్జనే	అ మునగడము	మగ్నుండయ్యె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి	
మునుకొను	ప్రథమభావే	అ మునుకొనడము	ముందు మించె	బుబు ఇత్. న్ఏప్. తే స	మును - కొనడము - / ముందు -
ముమ్మడించు	త్రిగుణీభావే / త్రిగుణీకరణేచ	అ ముమ్మడించడము / స	త్రిగుణమయ్యె / త్రిగుణము చేసె	బు ఇత్. ఇనాప్. తే. నా	ముమ్మడి - / త్రిగుణము.
మురుగు	ద్రవశైథిల్యే	అ మురగడము	కుళ్లిపోయె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి	
మురమురలాడు	కోపవికారే	అ మురమురలాడడము —	కోపవికారము గానుండె	బు ఇత్. ఇనాప్. వి నా	మురమురలు - / అనుకరణము -

ధా	సం	క్రి	తె	వ	భూ భ త	
ముఱియు	శృంగారచేష్టాయాం	అ ముఱియడము	కులికె	చు	సిత్-సిన్-సెద్- త్	
ముఱియు	శకలీకరణె	స ముఱియడము	తునియలుసేసె	చు	సిత్-సిన్-సెద్- త్-శా-	
ముసించు	బుద్ధిభ్రంశె	అ ముసించడము	బుద్ధి-మోసపోయె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- త్ త-	ముష / ముష
ముసరు	పరివేష్టనె	స ముసరడము	అంతటాచుట్టుకొనె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
ముసురు						
మూఁగు		మూఁగడము		చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- త్-స- గ్రా-	మూఁచు- / ముక్తున మాడడము- / స్వతంత్రప్రయోగమువేదు
మూచ్చూడు	ఆఘ్రాణె	స మూచ్చూడడము	ఆఘ్రాణించె			
మూడు	అంతకాలప్రాప్తా	అ మూడడము	అంతకాలముప్రాప్తమయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మూదలించు	జ్ఞాపనె	స మూదలించడము	ఎచ్చరించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- త్	
మూయు	పిధానె	స మూయుడము	మూతవేసె	చు	సిత్-సిన్-సెద్- త్	
మూర్కొను	ఆఘ్రాణె	స మూర్కొనడము	ఆఘ్రాణించె	ఒచు	ఒత్-న్ ఎద్- ందొన-	మూరు- కొనడము / ముక్తున- / స్వతంత్రప్రయోగమువేదు-
మూలుగు	కుంథనె	అ మూలగడము	కుంథనముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెక్కు	భక్షణె	స మెక్కడము	భక్షించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెచ్చు	శ్లాఘాయాం	స మెచ్చడము	శ్లాఘించె	చుచు	చిత్-చిన్-చెద్- త్	
మెట్టు	పాదఘాతె	స మెట్టడము	కాళ్లతోఁద్రొక్కె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెత్తు	సాంద్రలేపనె	స మెత్తడము	దట్టముగవేపనముసేసె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెదుగు	అవఘాతేనవిస్తు / శిభాంతె / వృద్ధితెచ	అ మెదగడము	వడ్లుదంగిపొట్టువిడె / మదిగాచుటచేతమెత్తనయ్యె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	

ధా	సం	క్రి	తె	వ	భూ భ త	
మెదలు	చలనె	అ మెదలడము	చలించె	చు-	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెదులు	దర్శనవిషయేచ		అగపడె			
మెయికొను	హస్తావలంబనె	స మెయికొనడము	చేపట్టె	ఒచు	ఒత్-న్ ఎద్- ందొన-	మెయి- కొనడము- / చెయ్యి- / యీయర్థమునందు- / స్వతంత్రప్రయోగమువేదు-
మెరమెరలాడు	మనోవిస్ఫురణాయాం	అ మెరమెరలాడడము	మనస్సునతక్కువగానుండె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్-స-	మెరమెరలు- ఆడడము / సంశయములు-
మెఱయు	అతిప్రకాశె	అ మెఱయుడము	మిక్కిలిప్రకాశించె	చు-	సిత్-సిన్-సెద్- త్	
మెఱియు		మెఱియుడము				
మెలఁగు	అన్యోన్యవేశనె	అ మెలఁగడము	అన్యోన్యముకలిసె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెలుగు	ఉపాయేనప్రవృత్తౌచ	మెలగడము	ఉపాయముగాప్రవర్తించె-			
మెసఁగు	భక్షణె	స మెసఁగడము	భక్షించె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్	
మెసవు		మెసవడము				
మేకొను	హస్తావలంబనె	స మేకొనడము	చేపట్టె	ఒచు	ఒత్-న్ ఎద్- ద్-స-	మే- కొనడము- / చెయ్యి- / యీయర్థమున / స్వతంత్రప్రయోగమువేదు
మేంగు	సాంద్రలేపనె	స మేగడము	మెత్తె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- ద్-శా-	
మేయు	పశ్వాదిభక్షణె	స మేయుడము	పశ్వాదులు-భక్షించె	చు	సిత్-సిన్-సెద్- త్	
మేలుకొను / మేల్కాను	నిద్రాప్రబోధె	అ మేలుకొనడము / మేలుకొవడము / మేల్కానడము / మేల్కావడము	నిద్రవిడిచివేచె	ఒచు	ఒత్-న్ ఎద్- ందొన-	మేలు- కొనడము- / మంచిది-
మేల్లను	ప్రభాతత్యాగె	అ మేల్లనడము	ప్రమాదమునువిడిచె	ఒచు	ఒత్-న్ ఎద్- ద్	
మేళవించు	సంయోజ్యకరణె	స మేళగించడము	జతచేసె	చు	ఇత్-ఇన్-ఎద్- త్-సా-	మేళము- / గుంపు-

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
మైకొను	సమ్మతౌ	అ	మైకొనడము	సమ్మతించె	ంచు ంటి- న్నీ- ంది- ంటిన- {మై- కొనడము- / దేహము-
మైగిఱుపు	అంగభంగే	అ	మైగిఱుపడము	వళులు విఱుచుకొనె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టిన- {మై- గిఱుపడము / దేహము-
మ్రొక్కు మొక్కు	నమస్కారే	స	మ్రొక్కడము మొక్కడము	నమస్కరించె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మ్రొక్కుకొను మొక్కుకొను	దేవప్రార్థనాయాం	స	{మ్రొక్కుకొనడము మొక్కుకొనడము మొక్కుకోవడము	{కాంగరిన పని యయితె దేవునికి ఫలాని పనిచే యదును ని ప్రార్థించె	ంచు ంటి- న్నీ- ంది- ంటిన- మ్రొక్కు- కొనడము
మొక్కవోవు	అస్త్రభంగే	అ	మొక్కవోవడము	కొనవిఱిగినదయ్యె	చు టి- యిన- యెద- టిన- {మొక్క- పోవడము- / విఱిగినది-
మ్రొగ్గు మొగ్గు	భారాదేకతో వినమనే- కార్యోద్యమే చ	అ	మ్రొగ్గడము మొగ్గడము	బరువుచేతనొకతట్టుగావంగె- పూనె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మొగ్గుచు మొగుడ్చు	ముకుళీకరణే	స	మొగచుడము మొగడ్చుడము	ముకుళించె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మొట్టు	పక్షస్వాంగుళిపృష్ఠప్రహారే	స	మొట్టడము	వ్రేళ్ల వెలికణుపుల గొట్టె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మొత్తు	ముష్టిప్రహారే	స	మొత్తడము	ముష్టులచె గొట్టె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మొనయు	యుద్ధసన్నాహే	అ	మొనయడము	యుద్ధసన్నద్ధుండయ్యె	చు సిటి- సిన- సెద- టి- సి-
మొనదేలు	కార్యప్రథమప్రవృత్తౌ త్రుంపతిపాకే చ	అ	మొనదేలడము	{పనియందందరిలోనుముందు దరప్రవర్తించె కురుపు — మొనగట్టె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టిన- {మొన- తేలడము- / కొన-
మొరయు	ధ్వానే	అ	మొరయడము	ధ్వనించె	చు సిటి- సిన- సెద- టి-

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
మెఱుగు	స్ఫురణే	అ	మెఱుగడము	కన్నకుగానె	చు- ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మెఱుంగు	స్ఫురణే అదృశ్యతాయాంచ	అ	మెఱుంగడము	కన్నకుగానె అగపడకయుండె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మెఱలాడు మెఱమెఱలాడు	కోపవికారే	అ	మెఱలాడడము మెఱమెఱలాడడము	కోపవికారముపొందె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి స- {మెఱలు- / మెఱమెఱలు- / అనుకరణము- ఆడడమ్ము
మొలచు	ప్రరోహణే	అ	మొలవడము	అంకురించె	చుచు చిటి- చిన- చెద- టి
మోకరిల్లు మోకరించు మోకాలించు	జానుద్వయం భూమౌ వేశనే	అ	మోకరిల్లడము మోకరించడము మోకాలించడము	మోకాళ్లుముట్టికూర్చుండె-	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి టి టి నా- మోకాలు-
మ్రోగు	ధ్వానే	అ	మ్రోగడము	ధ్వనించె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- ంటి
మోచు	భారవహనే	స	{మోవడము మోచడము	బరువువహించె	చుచు చిటి- చిన- చెద- టి
మోటుకొను	కార్యోద్యమే	అ	మోటుకొనడము మోటుకోవడం	పనికిపూనె	ంచు ంటి- న్నీ- ంది- ంటిన- {మోటు- కొనడము / ఉద్యమం-
మోపించు	కార్యోద్యుక్తజనే కలహసన్నాహనే చ	స	మోపించబడము	కార్యోద్యుక్తునిజేసె కలహసన్నద్ధునింజేసె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి
మోటుబాఱు	నిష్ఫలవిభావే జడతాయాంచ	అ	మోటుబాఱడము	బిగుసుకొనినదయ్యె జడమయ్యె	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టిన- {మోటు- పాఱడము- / ఉద్యమం- ప్రవహించడము-
మోత్రించు	భగ్నస్తంభాదీనాం దార్ఢ్యాదిభిరవష్టంభే	స	మోత్రించబడము	విఱిగిన గుంజ మొదలయు న వాటిని కొయ్యమొదల యునవాటిచే నిలువంబట్టె-	చు ఇటి- ఇన- ఎద- టి- గా-

134

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త
మెండుపడు		మెండుపడడము —		బ ఇత్- ఙ్ఎద్- దిస- {మొండు- మోండు- పడడము-
మెండుపడు	నిశ్శేష్టతాయాం	అ మెండుపడడము	నిశ్చేష్టుడయ్యె	బ ఇత్- ఙ్ఎద్- దిస-
మెండుబడు		మెండుబడుపడము —		బ బ ఇత్- ఙ్ఎద్- తిస- మోండు- బడుపడము- ఆస్ఫాలనము-
మోదు	ప్రహారే	స మోదడము	కొట్టె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ది
మెందుకట్టు	రక్తబంధే	అ మెందుకట్టడము	రక్తముకట్టుకొనియు —	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- దిస {మోదు- రక్తమేళనము- కట్టడము-
మోపు	భారారోపణే	స మోపడము	ఒకనివిూదబరువుదోసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- దిగారి- మోం
మోపెట్టు	ధనుష్షిగుణారోపణే	స మోపెట్టడము	వింటనల్లెయెక్కుపెట్టె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- దిస- {మోం- పెట్టడము- స్వతంత్రప్రయోగములేదు-
మోయు	{వహనే / వైధవ్యప్రాప్తౌచ	స మోయడము	{వహించె / వైధవ్యమునుబొందె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- తి
మ్రోయు	ధ్వనౌ	అ మ్రోయుడము	ధ్వనించె	బ సిత్- ఇన్ఎద్- తి
మోసపోవు	వంచనాపరిజ్ఞానాభావే	అ మోసపోవడము	వంచనదెలుసుకొనలేకపోయె	బ త్- యిన్ఎద్- ద్విమిశ్రము {మోసము- పోవడము- మోసము
మోహరించు	రణోద్యోగే	అ మోహరించడము	రణోద్యోగముసేసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-నా- మోహరము- రణోద్యోగము
రక్షరించడము	రక్షణే	స రక్షరించడము	రక్షించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-త- {రక్ష్ రక్ష
రక్కు	నఖైర్విదనే	స రక్కడము	గోళ్లతోగీచె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ది
రక్కొను	వ్యాప్తౌ	స రక్కొనడము	వ్యాపించె	బ ంత్- న్ఎద్- ందిస- రక్క- కొనడము- జైక- స్వతంత్రప్రయోగములేదు-
రప్పించు	ఆకర్షణే	స రప్పించడము	ఆకర్షించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-గారి- వచ్

135

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ భ త
రవులు	దాహే	అ రవలడము	కాలె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ద
రవులుకొను	దాహారంభే	అ రవులుకొనడము — / రవులుకోవడము —	కాలమొదలువెట్టె	బ ంత్- న్ఎద్- ందిస- రవులు- కొనడము- దాహము-
రహించు	పృథగ్విద్యోతనే	అ రహించడము	పృథఃముగనుద్యోతించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- తి
రవించు	ప్రకాశే	అ రవించడము	ప్రకాశించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-నా- {రవి- ప్రకాశ
రాచు	{ఘర్షణే / లేపనేచ	స రాచడము	{ఘర్షణముసేసె / లేపనముసేసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- తి
రాజు	ధూమోత్పత్తౌ	అ రాజడము	పొగెసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ది
రాణించు	ప్రకాశే	అ రాణించడము	ప్రకాశించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-నా- {రాణ ప్రకాశ
రాపాడు	దోషానాంరోపణే	స రాపాడడము	దోషములారోపించిలెక్కపెట్టె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ద-స- {రాపు- ఆడడము- 2 ఔయుడము-
రాబట్టు	ధనాదేరుద్ధరణే	స రాబట్టడము	రావలసినధనాదులనురాజేసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- దిస- {రా- పట్టడము- వచ్చునట్లు-
రాయు	{ఘర్షణే / లేఖనేచ	స రాయడము	{ఘర్షణముసేసె / వ్రాసె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త {గ్రా-
రాలు	దంతఫలాదీనాంపతనే	అ రాలడము	దంతములుఫలములు మొదలయినవిపడె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- ది
రావించు	ఆకర్షణే	స రావించడము	ఆకర్షించె	బ ఇత్- ఇన్ఎద్- త-గారి- వచ్
రిత్తబోవు	వైయర్థ్యే	అ రిత్తబోవడము	వ్యర్థమయ్యె	బ త్- యిన్ఎద్- ద-స- {రిక్త్ రిత్త- పోవడము- వ్యర్థము- మిశ్రధాతువు-

69

136

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
రుంజు	నాసయాకర్షణే	స	రుంజడము	ముక్కునవాకర్షించె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రుద్దు	ద్రవద్రవ్యలేపనే	స	రుద్దడము	తలను - చమురు రుద్దె వడలు రుద్దెనని	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రుబ్బు	ద్రవపిష్టాదిపేషనే	స	రుబ్బడము	ద్రవమైన పిండి మొదలయిన దానిపేషణము సేసె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రూపాగించు	నిరూపణే	స	రూపాగించడము	నిరూపించె	చు ఇత్- ఇనవది- తి- గ్రా- తి- రూపణము రూపాగాము
రేచు	గవాదీనాంమదే	అ	రేచ్చడము	గవాదులు మదించె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రెట్టించు	ద్విగుణీకరణే ద్విగుణీభావే పక్షాను యోగేచ	స అ స	రెట్టించడం	ద్విగుణము సేసె ద్విగుణము ఆయ్యె మాటకెదిరించె ఒడిసి తీసుకొనె	చు ఇత్- ఇనవది- తి చు ఇత్- ఇనవది- తి
రేమ్ము	ఆచ్ఛేదనే	చ	రేమ్ముడము		
రేకెత్తు	వృద్ధౌ	అ	రేకెత్తడము	వృద్ధివొందె	చు ఇత్- ఇనవది- ది- స- రేకు- ఎత్తడము- పుష్పదళము —
రేగు	విజృంభణే	అ	రేగడము	విజృంభించె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రేంజు	అత్యుత్భావే	అ	రేంజడము	మిక్కిలినిట్టూర్పులు విడిచె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
రేయు	నిర్వేదే	అ	రేయుడము	విసికె	చు ఇత్- సినసిది- తి
ఒక్కానం	పక్షశాఖోత్పత్తౌ	అ	ఒక్కానడము	పక్కకొమ్మలు పెట్టె	చు ఇత్- న్నవది- ంది- స- ఒక్క- కొనడము ఒక్క స్వతంత్రప్రయోగము లేదు
ఒంపిల్లు	ఉచ్చైరోదనే వృథాజల్పనేచ	అ	ఒంపిల్లడము —	గట్టిగా ఏడ్చె వ్యర్థప్రసంగము లాడె	చు ఇత్- ఇనవది- ది- గ్రా-
ఒవఒవలాడు	కోపవికారె	అ	ఒవఒవలాడడము	కోపవికారముపొందె	చు ఇత్- ఇనవది- ది- స- ఒవఒవలు- ఆధరవు అనుకరణము -

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ త
జిప్పడు	నిశ్శేష్టతాయాం	అ	జిప్పడడము	నిశ్చేష్టుండయ్యె	చు ఇత్- న్నవది- ది- స- జిప్పు- పడడము నిశ్చేష్టత-
ఉప్పు ఉవ్వు	దూరక్షేపె	స	ఉప్పడము ఉవ్వడము	దూరముగ బడునట్లువేసె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
జెక్కాను	పక్షశాఖోత్పత్తౌ	అ	జెక్కానడము	పక్కకొమ్మలుపెట్టె	చు ంట్- న్నవది- ంది- స- జెమ్మ- కొనడము పక్కకొమ్మ-
జొప్పు	హుంకారె శీఘ్రప్రాజనె ప్రహారేచ	స	జొప్పడము	హుంకారముసేసె శీఘ్రముగాదోలె కొట్టె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
జోయు	మార్గణే నిర్వేదేచ	స	జోయుడము	వెదకె విసికె	చు సిత్- సినసిది- తి
జోలు	ఉచ్చైరోదనే	అ	జోలడము	గట్టిగానేడ్చె	చు ఇత్- ఇనవది- ది- శా-
లాగు	కర్షణె	స	లాగడము	ఈడ్చె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
లాంచు	కాంక్షాయాం —	స	లాంచడము	కాంక్షించె	చు ఇత్- ఇనవది- తి- శా-
లాయు	సన్నిధానె	అ	లాయుడము	సమీపించె	చు సిత్- సినసిది- తి- శా-
లావఱు	బలవర్ధనే	అ	లావఱడము	బలముతగ్గె	చు ఇత్- ఇనవది- ది- స- లావు- అఱడము — బలము-
లుటాయించు	బలాదపహరణే	స	లుటాయించడము	కొల్లపెట్టె	చు ఇత్- ఇనవది- తి- గ్రా-
లెక్కించు	గణనాయాం	స	లెక్కించడము	లెక్కపెట్టె	చు ఇత్- ఇనవది- తి- సా- లెక్క- సంఖ్య-
లే	ఉత్థానె	అ	లేవడము	ఉత్థితుండయ్యె	చు ఇత్- ఇనవది- తి
లొగ్గు లొంగు	నమ్రత్వే	అ	లొగ్గడము లొంగడము	నమ్రుండయ్యె	చు ఇత్- ఇనవది- తి

౧౩౨

137

౭౦

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ	వి
లొట్టివేయు	అసత్యకరణే / ఆస్వాదనే జిహ్వాశబ్దేచ	స / అ	లొట్టివేయడము	అబద్ధముచేసె / చప్పరించునప్పుడు నాలుకతో ధ్వనిచేసె	బు సిన్- సినసెద-	తస-		లొట్టి- వేయడము- / అసత్యము- / జిహ్వాశబ్దము వన్న-
లొడుపు / లొడపెట్టు	లొడనే	స	లొడపడడము / లొడపెట్టడము	కదిలియుండబెట్టె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద స		లొడ- పెట్టు వచ్చినది / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు
లొండుపుకొను	పరధనస్వస్వయంసర్వగ్రహణే	స	లొండుపుకొనడము / లొండుపుకొవడము	ఒకని సొమ్ము దొంగతనముగ దీసుకొనె	బు ఇతి- కొనెద-	తస-		లొండుపు- కొనడము-
లొడాలించు	పృథక్కృత్యబలాత్ప్రోక్షణే	స	లొడాలించడము	వృద్ధముగ గట్టిగా నిండుగ గంపలాట్లాడె	బు ఇతి- ఇనవది-	తగ్రా-		
లొల్లు	స్వరణే	అ	లొల్లడము	కుక్కగూసె	బు ఇతి- ఇనవది-	దగ్రా-		
లొగు	పరాగతౌ	అ	లొగడము	వెనకదీసె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
లొటు	గృహోపస్కరార్థకరణే	స	లొటుడము	ఇంటిలోననిన్ని పనులుచేసె	బు ఇతి- ఇనవది-	తగ్రా-		
లొదు	లొదనే	స	లొదడము	లొంతపెట్టె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వ్రక్కలించు	విదళనే	స	వ్రక్కలించడము	బద్దలుచేసె	బు- ఇతి- ఇనవది-	త- సా-		వ్రక్కలు- / బద్దలు-
వగ / వగు	మనోదుఃఖే / ఆలోచనే / మనోదుఃఖాభినయేచ	అ	వగవడము / వగచడము	మనస్సున దుఃఖపడె / ఆలోచించె / మనస్సున దుఃఖము న్నట్లు అభినయించె	బుబు ఇతి- ఇనచెద- / బు-	ద		
వగయు	మనోదుఃఖాభినయేచ	అ	వగయడము	మనస్సున దుఃఖమున్నట్లు అభినయించె	బు సిన్- సినసెద-	త- గ్రా-		
వగలాడు	మనోదుఃఖాభినయే / శృంగారచేష్టాయాంచ	అ	వగలాడడము	మనస్సున దుఃఖమున్నట్లు అభినయించె / కులికె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద స		వగలు- ఆడడము- / మనోదుఃఖాభినయములు / శృంగారచేష్టలు-

ధా	సం		క్రి	తె	వ	భూ	భ	వి
వగదెగు	నిర్వాదనిష్పత్తౌ / సమాప్తౌచ	అ	వగదెగడము	వ్యాజ్యము దీరె / సమాప్తమయ్యె	బు ఇతి- ఇనవది-	దస-		వగ- తెగడము- / ప్రకారము
వగరించు	వంచనయాజల్పనే / శ్వాసముత్సృజ్యవాక్యోచ్చారణేచ	అ	వగరించడము	వంచనప్రమాటలాడె / రొప్పుకొనుచుజెప్పె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వంగు	నతౌ	అ	వంగడము	నమ్రమయ్యె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వంచు	నమనే / పాత్రానమనేనజలస్రావణేచ	స	వంచడము	వంగజేసె / పాత్రము వంచి నీళ్లు స్రవింపజేసె	బు ఇతి- ఇనవది-	త- గ్రా-		వంగు-
వంచివేయు	పాత్రానమనేననిశ్శేషజలస్రావణే	స	వంచివేయడము	పాత్రమువంచినిశ్శేషముగా నీళ్లుస్రవింపజేసె	బు సిన్- సినసెద-	త స-		వంచి- వేయడము-
వచ్చు	ఆగమనే	అ	రావడము	చనుదెంచె	బుబు ఇతి- ఇనచెద-	ద		
వ్రచ్చు	విదళనే	స	వ్రచ్చడము	బద్దలుచేసె	బుబు ఇతి- ఇనచెద-	ద		
వంచాలించు	దాక్షిణ్యప్రదర్శనే	స	వంచాలించడము	దాక్షిణ్యముచే దయజూపె	బు ఇతి- ఇనవది-	త- గ్రా-		
వట్టు	జలశోషణే	అ	వట్టడము	నీళ్లుశోషించె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వట్రిల్లు	శోభాయాం	అ	వట్రిల్లడము	శోభించె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వట్రుపెట్టు	లక్ష్యీకరణే	స	వట్రుపెట్టడము	లక్ష్యముచేసె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద స-		వట్రు- పెట్టడము- / స్వతంత్రప్రయోగము లేదు-
వటించు	దేవకార్యే	అ	వటించడము	దేవకృత్యము చేసె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వండు	పచనే	స	వండడము	పాకముచేసె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		
వడ్డించు	పరివేషణే	స	వడ్డించడము	అన్నాదులు భోజనార్థముగా విస్తరిలో పెట్టె	బు ఇతి- ఇనవది-	ద		

140

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ	తే
వదలు	పుష్పవినాంమ్లానౌ	అ	వదలడము	పుష్పములువాడె	బు ఇతి- ఇన వది- వి	
వడియు	స్రావే	అ		స్రవించె		
	నిశ్శ్లేషీభవనే	అ	వడియుడము	నిశ్శ్లేషమయ్యె	బు ఇతి- ఇన సెది తి	
	బలాద్గ్రహాన్నౌచ	అ		బలాత్కారముగాగ్రహించె		గ్రా-
వడివేయు	ప్రతివేష్టనే	స	వడివేయుడము	మెలివేసె	బు సితి- సిన సెది తి-స-	వడి- వేయుడము- / మెలి-
వడుకు	తంతునిర్మాణే	స	వడకడము	దారమునిర్మించె	బు ఇతి- ఇన వది- ది గ్రా-	
	ఉపాలంభేచ			తిట్టె		
వడఁకు			వడఁకడము			
వణఁకు	కంపే	అ	వణఁకడము	కంపించె	బు- ఇతి- ఇన వది- వి	
వణుకు			వణకడము			
వంతవేయు	లిప్సుయాంద్రష్టిపాతే	అ	వంతవేయుడము	లభించవలెననికన్నువేసె	బు సితి- సిన సెది- తి-స-	వంత- వేయుడము / విభాగము-
వందు	చింతాయాం	అ		చింతపడె	బు- ఇతి- ఇన వది- వి	
వందుటు						
వదరు	వృథాజల్పనే	స	వదరడము	వృథాప్రమాటలాడె	బు ఇతి- ఇన వది- వి	
వదురు						
వదలు	విశ్లేషే	అ		విడిచిపోయెను		
వదులు	గ్రంథేరుద్వ్యసనే	అ	వదలడము	ముడివిడె	బు ఇతి- ఇన వది- వి	
	విసాంభావేచ	స		విడిచిపెట్టె		
వదవదలాడు	శీతాఘుతయాంకంపనే	అ	వదవదలాడడము	చలిచాళ్లలేకవణఁకె	బు ఇతి- ఇన వది- వి-స	వదవదలు- ఆడడము / అనుకరణము-
వనరు	మనోదుఃఖె	అ	వనరడము	మనస్సునదుఃఖపడె	బు ఇతి- ఇన వది- వి	

141

౧౪౧

72

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ- త	తే
ప్రయ్యు	విదళనే	అ	ప్రయ్యుడము	బద్దలయ్యె	బు స్సితి- స్సిన స్సెతి- త్తి-	
వరియు	శాఖోల్లేఖనే	స	వరియుడము	సానపెట్టె	బు సితి- సిన సెది- తి- గ్రా-	
వరగవించు	ప్రకాశే	అ	వరగవించడము	ప్రకాశించె	బు ఇతి- ఇన వది- తి / ది	
వటిలు			వటిలడము			
వలయు	ఇచ్ఛాయాం		వలయుడము	ఇచ్ఛయుండె		
వల్లించు	విద్యాభ్యాసనే	స	వల్లించడము	రువ్వులువేసె	బు ఇతి- ఇన వది- ది	
వల	అనురాగే	స	వలవడము	మోహించె	బు బు బితి- బిన బెది- తి	
	పరిమళేచ	అ	వలచడము	పరిమళించె		
వలు	అనురాగే	స	వలవడము	మోహించె	బు బు బితి- బిన బెది- తి- గ్రా-	
			వలచడము			
వలగొను	వేష్టనే	స	వలగొనడము	చుట్టుకొనె	బు ంటి- న్న వది- ంది స-	వల- కొనడము / చుట్టు-
వలిగొను	శీతాఘుతాయాం	అ	వలిగొనడము	చలిగొనె	బు ంటి- న్న వది- ంది స-	వల- కొనడము / చలి-
వలవలలాడు	రోదనే	అ	వలవలలాడడము	ఏడ్చె	బు ఇతి- ఇన వది- ది- స-	వలవలలు- ఆడడము / అనుకరణము
ప్రాకుచ్	ఉక్తౌ	స	ప్రాకుచ్చుడము	చెప్పె	బు బు బితి- బిన బెది- తి స-	వా- / వాక్కు-	త్రవ్వడము / గుచ్చడము-
వాకరించు	వమనేచ్ఛామె	అ	వాకరించడము	కక్షనుద్వ్యక్తుండయ్యె	బు ఇతి- ఇన వది- తి వాం-	వాకర- / వమనోద్భవము-
వాఁగు	శబ్దే	అ	వాఁగడము	శబ్దించె	బు ఇతి- ఇన వది- ది	
వాభారు	దీనవృత్తియాచనే	అ. స	వాభారడము	దీనవృత్తిగాయాచించె	బు ఇతి- ఇన వది- ది	
వాచు	శ్వయథౌ	అ	వాచడము	ఉబ్బె	బు ఇతి- ఇన వది- తి-	
	అతికాంక్షాయాంచ			మిక్కిలికాంక్షించె		
వాఁచు	నమనే	స	వాఁచడము	వాయించె	బు ఇతి- ఇన వది- ది గోశి- వాఁగు-	
			వాయుడము			

142

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ వ
వాంచు	నమనే	స	వాంచడము	వంచె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- త-తో- వంగు-
వాచఅ	దీనవృత్తియాచనే	స	వాచఅడడము వాంచఅడడము	దీనవృత్తిగా యాచించె	బు.ఇత్.ఇనవాడ్. త-స-{వా- / తోడు-} {బజవడము- / ఆస్మాలనము-}
వారు	{కృత్యాదీనాంఘ్నానే కార్యేపనయోజనే స్తవవారణే}	అ స	వారడము	{కృత్యాద్యులు చరచె పనికి ఉపయోగింపఁజేసె స్తవవారించె}	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద్
వార్షు	అగ్నాపర్యాదితాపనే	స	వార్షడము	{నిప్పు, విరావదానాకులుమొ దలయినవాటినితపించ పఁజేసె}	బు ఇత్-ఇనవాడ్- తో- వాడు-
వాను	సృష్టౌ	స	వానడము	సృజించె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద-శా-
వాపోవు	ఉచ్చైరోదనే వృథాజల్పనేచ	అ	వాపోవడము	గట్టిగానేడ్చె వ్యర్థప్రమాటలాడె	బు త-యి-యుండాదాస-{వా- / నోరు} పోవడము-
త్రాయు	రక్షణే	స	త్రాయడము	రక్షించె	బు సిల్-సిన సెద్- త్-
వారు	{సమూంహనే తాళపత్రాదిషుచురికే యాంపక్షవిదారణే తృణాస్పుంజాదౌ పక్షిసవిలాకరణే జలాక్షేపణెనపాకేచ}	స అ	వారడము	{కుప్పచేసె తాటాకుమొదలయినవా టియందుసురియచేతవక్కలుచీల్చె గడ్డిమోపులుమొదలయినవా టియందుపక్కలుచక్కఁజేసె వాసిగాపక్వముయ్యె పడిబియ్యమువారె}	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద్

143

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూ భ వ
వారుకొను	సమూహస్యగ్రహణే	స	{వారుకొనడము వారుకోవడము}	కుప్పచేసిఎత్తికొనిపోయె	బు-ఇత్-న్నవాడ్-ంటాస- వారడము- కొనడము-
{వారు వార్చు}	{జలాక్షేపణేనపచనే జలస్రావణే సంధ్యావందనాద్యను ష్ఠానే ప్రతీక్షణేచ}	స	వారడము వార్చడము	జలమువిగలుగునట్లుపాకముచేసె పడిబియ్యమువార్చినదినీళ్లుస్రవింపఁజేసె సంధ్యావందనాద్యనుష్ఠానముచేసె కనిపెట్టె	బు-ఇత్-ఇనవాడ్- త-ణో- వారు- బు ఇత్-ఇనవాడ్-
వారదు	విరామే	స	వారదడము	వారించె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద-శా-
వాలు	ఆనతౌ ఉపరిదేశాదాగత్యావస్థానేచ	అ	వాలడము	{వంగె మీదినుంచివచ్చినిలిచె పక్షిచెట్టుమీదవాలెనని}	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద్
{వాలాడు వాలలాడు}	జలక్రీడాయాం	అ	వాలాడడము వాలలాడడము	ఓలలాడె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద-గ్రా- స-{ఓలలు- / వాలలు- / జలక్రీడలు-} ఆడడము-
విక్లు	అంగభంగే వాక్యాయాంచ		విక్లడము	వళ్లువిరుచుకొనె ఎక్కిరిపొందె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద్ గ్రా-
వింగడించు	విభాగే	స	వింగడించడము	విభజించె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- త-గ్రా-
విచ	{విస్రంసే విస్రంసనేచ}	అ స	విచ్చిపోవడము విచ్చుడము	విడె విడఁజేసె	బుబు-ఇల్-ఇనసెద్- త్-
విచ్చేయు	ఆగమనే	అ	విచ్చేయుడము	వచ్చె	బు సిల్-సిన సెద్- త-స-{వి- / స్తుతింత్రముగానర్థముచేదు-} చేయడము-
{విడు విడిపోవు}	స్వతోవిశ్లేషే	అ	విడడము విడిపోవడము	తనకుతానెవిడిపోయె	బు ఇత్-ఇనవాడ్- ద్ త-యు-ఇండ్-దస- విడి- పోవడము-

144

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భ-త
విడు	త్యాగే	స విడవడము	త్యజించె	ఋఋ ఇత్-ఇస్ఎత్- ద
విడిచిపెట్టు		విడిచిపెట్టడము		ఋ ఇత్-ఇస్ఎత్- ద స- విడిచి-పెట్టడము-
విచ్చు	వాసె / సెనావతరణేచ	అ విచ్చియడము	వసించె / సేనవదిగె	ఋ సిత్-సిన్సెద్- ద
విడుగు	వికాసె	అ విడగడము	వికసించె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విత్తు	బీజావాపె	స విత్తడము	విత్తులుమొలవేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విదలు	లఘులియాపత్రత్త / త్రాధఃపతనె	అ విదలడము	లఘుత్వముచేతనక్కడక్కడ సురాలె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విద్రు	విధూననె	స విద్రువడము	విదిలించె	ఋఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విను	శ్రవణె	స వినడము	శ్రవణముసేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
వినుచు	శ్రావణె	స వినచడము	విన(జేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- త-ణి- విను-
వినిపించు	శ్రుతే	అ వినిపించడము	వినవచ్చె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- త-ణి- విను-
వినుపించు	శ్రావణేచ	స వినుపించడము	విన(జేసె	
విన్నపించు	విజ్ఞాపనె	స విన్నపించడము	విజ్ఞాపనముసేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- త-త- విజ్ఞప- / విన్నప-
విన్నవించు		విన్నవించడము		ఋ త-యిషయోద ద మిత్ర- విన్నము- పోవడము / విలాంతితము-
విన్నబోవు	ఖేదె	అ విన్నబోవడము	ఖేదమొందె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద-ణి- విడు-
విప్పు	విస్రంసనె	స విప్పడము	విడ(జేసె	
విరియు	విశ్లేషె / వికాసె / వ్యాప్తౌచ	అ విరియడము	విడిపోయె / వికసించె / వ్యాపించె	ఋ సిత్-సిన్సెద్- ద

145

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భ-త
విరవిరబోవు	పిష్టాదీనాముపింటభవనె	అ విరవిరబోవడము	పిండిమొదలయినవికలుసుకొరక పోయెను	ఋ- త-ఉయయోద-ద స- విరవిర- పోవడము / అనుకరణము-
విరుగు / విఱుగు	ద్వైధీభావె / క్షీరాదిసంవర్తనె / సేనాభంగేచ	అ విరగడము / విఱుగడము	కట్టెమొదలయినదిరెండయ్యె / పాలువిరిగిపోయెను / దండుపారిపోయెను	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విరిచికట్టు / విఱిచికట్టు	హస్తపాదముకానవృత్తి / బంధనె	స విరిచికట్టడము / విఱిచికట్టడము	చేతులుకాళ్లువంచికట్టి వేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద స- విరిచి / విఱిచి కట్టడము-
విర్రవీగు	అతిపీనతాయాం	అ విర్రవీగడము	అతిపీనుండయ్యె / మిక్కిలిబలిసెననుట	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద స- విర్ర- వీగడము- / అనుకరణము-
విలు	విక్రయణె	స విలవడము / విలచడము	అమ్మె	ఋఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విలవిలలాడు	విపదాస్యహస్తపాదా కర్షణె	అ విలవిలలాడడము	విపత్తుచేత(దనచేతులు కాళ్లుదన్నుకొనె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద స- విలవిలలు- ఆడడము- / అనుకరణము-
విసుకు / విసువు	నిర్వేదె	అ విసకడము / విసవడము	నిర్వేదయుండయ్యె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద
విసరు / విసురు	వాయోర్వేగగతౌ / పరిభ్రామ్యదూరక్షేపణె / ఘరట్టాది భ్రామణె / తాళవృంతాదివిజనె	అ / స విసరడము	వాయువువేగముగా(గదలె / కత్తిమొదలయినదానిత్రిప్పిదూరముగవేసె / తిరుగల్లుమొదలయినదానిత్రిప్పె / విసనకఱ్ఱతోగాలికలుగ(జేసె	ఋ ఇత్-ఇస్ఎద్- ద

74

146

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భృ త
వీఁగు	స్థైర్యే / పరాక్రమేచ	అ వీఁగడము	అట్టి - అనఁగా పావవర్తి / దినకర దీన	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్
వీ	వాయుగతౌ	వీవడము	వాయువు వీచెను	[illegible]
	ప్రతిపదమునిష్పాదగమనె వేదనేచ	అ వీవడము	[illegible] / దక్షిణేవయుంచెను	
వీడు	విశ్లేషె / బంధస్థైర్యే / త్యాగేచ	అ / స వీడడము	విడిపోయె / ముడివడె / విడిచిపెట్టె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-క్
వీక్షుడు	వ్యత్యాసె	అ వీక్షుడడము	వ్యత్యాసమయ్యె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - {వీడు / వీడడము}
వీడ్కాను	త్యాగె	స వీడ్కానడము	విడిచిపెట్టె	బహు. ఇక్-స్తవడ్-దీస - {వీడు - కొనడము / వీడడము}
వీడ్కాల్పు	ప్రస్థాపనె	స వీడ్కాల్పడము	పంపించె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - కో - వీడ్కాను
వీతెంచు	పాంథ్యాదిరాగమనె	అ వీతెంచడము	వాయువు మొదలయినదివచ్చె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-త్
వీల్పడు	పాస్తప్రాప్తె	అ వీల్పడడము	చేకూడె	బహు. ఇక్-స్తవడ్-దీస - వీలు - పడడము
వీలు	విశ్లేషె / త్యాగేచ	అ / స వీలడము	వీడిపోయె / విడిచిపెట్టె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్
విసరబోవు	కించిద్భంగె	అ విసరబోవడము	కించిద్భంగమయ్యె	బహు. త్. యుగ్‌యుక్-దీస - {వీసర - పోవడము / కించిద్భంగము}
వెక్కిరించు	అపహాసె	స వెక్కిరించడము	అపహాసము చేసె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-త్
వెక్కు	వాక్యాయాం	అ వెక్కడం	వెక్కివిపొందె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్-గ్రా
వెచ్చల్లు	సర్వతోవికరణె	స వెచ్చల్లడము	అంతటాచల్లె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - {వెద - చల్లడము / విత్తడము}
వెడలు	నిర్గమనె	అ వెడలడము	బయలువెళ్లె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్

147

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భృ - త
వెతకు				
వెదుకు	అన్వేషణె	స వెతకడము / వెదకడము	అన్వేషించె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్
వెదకు				
వెదుకు				
వెదుకులాడు	అన్విష్యతస్సంచారె	స వెదుకులాడడము / వెదుకులాడడము	అన్వేషింపుచు నీవలనా వలఁదిరిగె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - {వెదుకులు / వెదుకులు / అన్వేషణావములు}
వెదుకులాడు				
వెన్నడు / వెన్నాడు	ధావతోనుధావనేనవే / ఃగజనె	స వెన్నడడము / వెన్నాడడము	వెంబడించిపోయె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - {వెన్న / వెంపు} - ఆడడము
వెంపరలాడు	అన్విష్యతస్సంచారెల్ / ఖిన్నాంతరాంచ	స వెంపరలాడడము / ~~[illegible]~~	వెదుకులాడె / చంపడము	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-దీస - {వెంపరలు - ఆడడము / వెదకడములు}
వెంబడించు	అనుగమనె	స వెంబడించడము	అనుసరించిపోయె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-తనా - {వెంబడి / వెనక}
వెఱ / వెఱచఱ	భయె	అ వెఱవడము / వెఱచఱవడము	భయపడె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-త్స - {వెఱ - చఱవడము / భయము - ఆస్ఫాలనము}
వెలుఁగు	దీప్తౌ	అ వెలఁగడము	దీపించె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్
వెలయు	శోభాయాం	అ వెలయడము	శోభించె	బహు. సిక్-సినసిడ్-త్
వెలియు	వృష్టిరపగమె	అ వెలియడము	వానపోయె	బహు. సిక్-సినసిడ్-త్
వెలవెలబోవు	వైవర్ణ్యె	అ వెలవెలబోవడము	వివర్ణుఁడయ్యె	బహు. త్. యుగ్‌యుక్-దీస - వెలవెల - పోవడము - అనుకరణము
వెల్లచఱ	కుడ్యాదౌసుధాలేపనె	స వెల్లచఱవడము	గోడమొదలయినవాటియందు పాలగారచేసె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-తస - {వెల్ల - చఱవడము / తెలుపు}
వెల్లకిలు / వెల్లతిలు	ఊర్ధ్వముఖశయనె	అ వెల్లకిలడము / వెల్లతిలడము	ఊర్ధ్వముఖముగాఁ బరుండె	బహు. ఇక్-ఇనవడ్-ద్ అర్ధధాతువు

118

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూం భ-త
వేలార్చు	వ్యపనాశనే	స	వేలార్చడము	జ్యోగొట్టె	ఇతి-ఇన్వది-లీ-స- { వెల- ఆర్చడము- వెలూల్పము.
వెలువడు వెల్వడు	నిర్గమనే	అ.స	వెలువడడము వెల్వడడము	బయలువెళ్లె	ఇతి-ఇన్వది-ద-స- వెలి- పడడము- బయలు [illegible]
వెళ్లు	ధావనే గతౌ బహిర్నిర్గమనేచ	అ	వెళ్లడము	పరుగెత్తె పోయె బయటికివచ్చె	ఇతి-ఇన్వది-ద
వెళ్లుకొను	మృతౌ బహిర్నిర్గమనేచ	అ	వెళ్లుకొనడము వెళ్లుకొనడము	చచ్చె బయలువెళ్లె	ఇతి-న్వది-ంది-స- వెళ్లు- కొనడము-
వేగు	భృష్టౌ నిశాత్యయేచ	అ	వేగడము	భజనమయ్యె రాత్రిగడచె	ఇతి-ఇన్వది-ద
వేగించు	జాగరణే శ్రమస్యకృతాయాంచ	స	వేగించడము	మేలుకొనియుండె శ్రమమునకుశక్రస్యంతయియుండె	ఇతి-ఇన్వది-లీ-గొ- వేగు-
వేచు	పేకనే ఉత్కృష్టేచ	స అ	వేచడము	పేకించె ఉత్క్రేకించె	ఇతి-ఇన్వది-ద-
వేచు	భర్జనే	స	వేచడము	భర్జనముచేసె	ఇతి-ఇన్వది-లీ-గొ- వేగు-
వేంచేయు	గతౌ ఆగతౌచ	అ	వేంచేయుడము	పోయె వచ్చె	ఇతి-సిన్సిది-తీ-స- { వేం- చేయడము- ప్రసంగముగాఫ్రయోగ- ఆవేదు—
వేడు	ప్రార్థనాయాం	స	వేడడము	ప్రార్థించె	ఇతి-ఇన్వది-ద-

119

ధా	సం		క్రి	తె	వ భూం భ-త
	పాతనే			త్రెంచివేసె	
	వేధనే			పక్షినిబాణమునవేసె	
వ్రేయు	కరణే	స	వ్రేయడము	జెడవేసె	సిత-సిన్సిది-త-
వేయు	క్షేపణే		వేయడము	విసరివేసె	
	నిర్మాణే			గోడవేసె	
	మూనేచ			మూరవేసెనని	
	భర్జనే			వేగునట్లుచేసె	
వేయించు	పాతనవేధనాదిప్రేరణాయాంచ	స	వేయించడము	పడునట్లుచేయించె పక్షినిబాణముతోవేయునట్లుచేయించె ఇత్యాది	ఇతి-ఇన్వది-త-గొరి- { వేగు- వేయు-
వ్రేలు వేలు	లంబనే	అ	వ్రేలడము వేలడము	వయినిఒకదానిపట్టుకొనిక్రింద నాలంబనములేకయుండె	ఇతి-ఇన్వది-ద
వ్రేలుకాడు వేలుకాడు వ్రేలాడు వేలాడు	ముహుర్లంబనే	అ	వ్రేలుకాడడము వేలుకాడడము వ్రేలాడడము వేలాడడము	వేమారులుంబించుచుండె	ఇతి-ఇన్వది-ద-స- వ్రేలుక- వేలుక- వ్రేలుకొని- వ్రేలి- వేలి- ఆడడము-
వేలు వెల్లు వ్రేలు వ్రెల్లు	హోమే	స	వేలడము వెల్లడము వ్రేలడము వ్రెల్లడము	హోమముచేసె	ఇతి-ఇన్వది ఇతి-ఇన్వది ఇతి-ఇన్వది ఇతి-ఇన్వది

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భ-వ
వేవు	నిశాత్యయే	అ వేవడము	తెల్లవారె	బహు - ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్
వేసటు వేసారు	నిర్వేదే	అ వేసటడము వేసారడము	విసికె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్
వై	పాతనాదౌ	స వైవడము	వేసె	బహు బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్
శకిలించు	అశ్వశబ్దే	అ శకిలించడము	అశ్వము శబ్దించె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్
సగ్గు	ద్రవశైథిల్యే హైన్యేచ	అ సగ్గడము	కుళ్లె తగ్గె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్ బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్
ప్రగ్గు	హైన్యే	అ ప్రగ్గడము	తగ్గె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్
పడించు	{తాడనే కండులాదిషుపాప పావనయనే పలకరగాప ఘాతేచ}	స పడించడము	{కొట్టె బియ్యము మొదలయిన వా టియందు జాళ్లు పోంగొట్టె తప్పుడు పోవునట్లు దంచె}	
సడలు	హైన్యే విశ్లేషేచ	అ సడలడము	తగ్గె విడిపోయె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్ బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్ - స - {సడ్ - సడ - విడు - {పోరడము - కలపొంచడము -
సతపోరు	అవిముచ్యకలహే	అ సతపోరడము	విడువక కలహించె	మిశ్రధాతువు - బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ - త - {సం - త్రా సం - తర -
సంతరించు	భయసంత్రాణే	స సంతరించడము	భయమువల్ల రక్షించె	
{సంతసించు సంతసిల్లు}	సంతోషే	అ సంతసించడము సంతసిల్లడము	సంతోషించె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ - ద్ - త - {సం - తుష్ - సం - తస్ -
సదించు	అయస్యాకారకరణే	స సదించడము	ఇనుము కత్తిగాం జేసె	బహు - ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూం భ-వ
సందడించు	విస్తృతౌ	అ సందడించడము	విస్తరించె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ నా - సందడి -
సన్నగించు		సన్నగించడము		
సన్నగిల్లు	కార్శ్యే	అ సన్నగిల్లడము	కృశించె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ ద్ నా - సన్నము -
సన్నగిలు		సన్నగిలడము		
సమాళించు	అనుకూలీకరణే మనఃప్రసాదనేచ	స సమాళించడము	అనుకూలముగాం జేసె మనస్సును సావధానముగాం జేసె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్
సమయు	నాశే	అ సమయుడము	నశించె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ -
సముకట్టు	ఉద్యోగే ఉద్యోగజననేచ	అ స సముకట్టుడము	ఉద్యుక్తుండయ్యె ఉద్యోగింపంజేసె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్
సమర్తాడు	ప్రథమరజోదర్శనే	అ సమర్తాడడము	ప్రథమము రజస్వల యయ్యె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ - {సమర్త - ఆడడము - ప్రథమరజోదర్శనము -
సమకూడు సమకూరు	అనుకూలత్వే	అ సమకూడడము సమకూరడము	అనుకూలమయ్యె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్
సయించు				
సరబడించు	స్నేహే	అ సరబడించడము	స్నేహమయ్యె	బహు ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ - నా - {సరబడి - స్నేహము -
సరియు సరుదు సరుసు	{అపర్యాప్తస్య పర్యా ప్తస్య వా వస్తునః సర్వేషాం విభజనే}	స సరియుడము సరదడము సరసడము	{చాలనివస్తు ప్రసక్తినను చాలినవస్తు ప్రసయిన నందరికి సరిగా పంచిపెట్టె}	ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ బహు - ఇత్ - ఇన్ వద్ - ద్ ఇత్ - ఇన్ వద్ - త్ - గ్రా -

ధా	సం	క్రి	తె	వ. భూ. భ. త	
పరిపోవు	సమీభావే / కాలక్షేపే / అసందిగ్ధభవనేచ	అ పరిపోవడము	సమయముఅయ్యె / కాలముగడిచె / సందేహముపోయినదయ్యె	[illegible]	పరి — పోవడము
పరిపుచ్చు	సమీకరణే / కాలనయనే	స పరిపుచ్చుడము	సమముగాఁజేసె / కాలముగడిపె	[illegible]	పరి — పుచ్చుడము
పరిచేయు	అసందిగ్ధకరణేచ	పరిచేయుడము	సందేహముపోయినదానిగాఁజేసె	[illegible]	పరి — చేయుడము
పరివచ్చు	సామ్యే / అసందిగ్ధభవనే	అ పరిరావడము	సమముఅయ్యె / సందేహముపోయినదయ్యె	[illegible]	పరి — రావడము / పడడము
పరిపడు	అనురూపతాయాంచ	పరిపడడము	తగినదయ్యె		
పరితీయు	రజ్జుస్వర్ణాలతాదేర్దీర్ఘీభవనాయకర్షణే	స పరితీయుడము	త్రాడు - బంగారుతీగెమొదలయిన దానిపొడుగుచేయుటకైలాగె	[illegible]	పరి — తీయుడము
సలుపు	కరణే / నయనే / వేదనావిశేషేచ	స సలుపడము	చేసె / గడిపె - మాటలుసలిపెనని / తీపులుతీసె	[illegible]	గ్రా
సలవరించు	జ్వరారంభే / ప్రలకరోక్తేచ	అ సలవరించడము	జ్వరమువచ్చుటకారంభించె / [illegible]	[illegible]	గ్రా
సల్లు	శిథిలీభవే / గతౌచ	అ సల్లడము	శిథిలముఅయ్యె / పోయెను	[illegible]	
సవరించు	యథాస్థాననివేశనే / సజ్జీకరణేచ	స సవరించడము	యథాస్థానముగాఁబెట్టె / బాగుచేసె	[illegible]	

D.1227

ధా	సం	క్రి	తె	వ. భూ. భ. త	
సాఁకు	పోషణే	స సాఁకడము	పోషించె	[illegible]	
సాఁగు	గతౌ / నిర్వర్తే / ప్రసరణేచ	అ సాఁగడము	పోయె / నెఱవేరె / ప్రసరించె - అనఁగాబారుగ వ్యాపనుట	[illegible]	
సాఁగించు	వ్యాపనే / నిర్వర్తనేచ	స సాఁగించడము	పోవునట్లుచేసె / నెఱవేరంజేసె	[illegible]	సాఁగు
సాఁచు	ప్రసారణే	స సాఁచడము	ప్రసరింపంజేసె	[illegible]	సాఁగు
సాకాళించు	వృదుబీజాదీనాం స్నిగ్ధస్నేహానపచనే	స సాకాళించడము	వెంత్తినివిత్తులుమొదలయి నవాటిని - చవులుకొంచ ముగానుపేకపక్వముచేసె	[illegible]	సా — కాళించడము సగము
సాఁపు	ప్రసారణే	స సాఁపడము	ప్రసరింపంజేసె	[illegible]	సాఁగు
సాపడు		సాపడడము			
సాపాడు	భోజనే	స సాపాడడము	భోజనముచేసె	[illegible]	సాపాటు - భోజనం, పడడము
సాబడు		సాబడడము			
స్రుక్కు	బలహానౌ / హ్రాస్వేచ	అ స్రుక్కడము / సుక్కడము	బలహీనుఁడయ్యె / తగ్గె	[illegible]	
సుక్కు					
సుడియు	అగ్రతోవస్థానే	సుడియడము	ఎదుటనిలిచె	[illegible]	
సుడుసు	భ్రష్టీభావే / వేష్టనేచ	అ సుడసడము	కాలె / చుట్టుకొనె	[illegible]	

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ చ-ద
సుడిగొను	వేష్టనే	అ సుడిగొనడము	చుట్టుకొనె	బు. ఇంగ్-న్యిదం ద్-స-{సుడి- కొనడము- / ఆవర్తము-
సుడివడు	మనఃకాలుష్యేణసంభ్రమే	అ సుడివడడము	మనస్సునకల్లతచేతతొట్రుపడె	బు. ఇల్-క్షిదిద్-దస-{సుడి- పడడము- / ఆవర్తము-
సునాయించు	వస్త్రాదిసజ్జీకరణే	స సునాయించడము	చీరవస్త్రములలయినదాని అయత్తముగఁజేసె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-త్
సురాళించు	అలక్ష్యీకరణే / విధూననేచ	స సురాళించడము	అలక్ష్యముసేసె / విదిలించె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-త్
సురగు	పలాయనే	అ సురగడము	పలాయితుండయ్యె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్-శా-
సుఱసుఱలాడు	శుష్కపర్ణాదినాందాహే	అ సుఱసుఱలాడడము	ఎండాకువెలుదలయినవికాలె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్-స-సుఱసుఱల- / అనుకరణము- ఆడడము-
సెగ్గించు	అపవాదే	అ సెగ్గించడము	అపవాద్యపడె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-త్
సెలయు	అభ్యుద్ధాతౌ	అ సెలయడము	చెలరేఁగె	బు. సిల్-సిన్ సెద్-త్
సెలఁగు	అవతక్షణే	స సెలఁగడము	క్రిందుగా-చెక్కె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్
సెఁచు / సైరించు	సహనే	స సైఁచడము-సైఁపడము / సైరించడము-	సహించెను	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-త్-
సొక్కు / సొగయు	మత్తతాయాం / శ్రాంతౌ	అ సొక్కడము / సొగయడము	మత్తుగొనె / బడలె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్-గ్రా- / సిల్-సిన్ సెద్-త్-
సొంపిల్లు / సొంపారు	శోభాయాం	అ సొంపిల్లడము / సొంపారడము	శోభించెను	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్ స-{సొంపు- / శోభ- {ఆరడము- / నిండడము-

ధా	సం	క్రి	తె	వ భూ చ-ద
సొమ్మసిల్లు / సొమ్మసిలు	మూర్ఛాయాం	అ సొమ్మసిల్లడము / సొమ్మసిలడము	మూర్ఛపోయెను	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్-
సొలయు / సొలియు	నిస్సత్వతాయాం	అ సొలయడము / సొలియడము	నిస్సత్వుండయ్యెను	బు. సిల్-సిన్ సెద్-త్
సోఁకు	స్పర్శే / ప్రాప్తౌచ	స సోఁకడము	స్పృశించె / పొందె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్
సోలు	పిత్తాదివైవశ్యే / పరాజయేచ	అ సోలడము	పిత్తాదులచేతవివశుండయ్యె / ఓడె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద
హత్తు	అవలంబనే / సన్నిధానేచ	స హత్తడము	అవలంబించె / దాపుసంజేరె	బు. ఇల్-ఇన్ ఎద్-ద్
హెచ్చు	విజృంభణే / అతిశయనేచ	అ / స హెచ్చడము	విజృంభించె / అతిశయించె	బు. బు. ఇంగ్-ఇన్ ఎద్-త్-

|| ధాతుపాఠం సంపూర్ణం ||

The End.

౧౫౪

౧౫౫

౭౯

రమారమణరెడ్డి

గ్రామమిర్యాలగూడ